

Hodnotiaca správa

„Evaluácia programového obdobia 2004 – 2009 Finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finančného mechanizmu“

Spracovateľ: IBS SLOVAKIA, s.r.o.

Na vypracovaní správy sa podieľali:

Meno	Funkcia v projekte	Zamestnanie
RNDr. Jozef Puskajler	Riadiaci zamestnanec a evaluátor (koordinátor)	IBS SLOVAKIA, s.r.o., Bojnice
Ing. Ľuboslav Závacký	Evaluátor pre oblasť Cezhraničná spolupráca s Ukrajinou	Centrum prvého kontaktu, Michalovce (Riaditeľ)
Doc. Ing. Ľudovít Možiešik, PhD.	Evaluátor pre oblasť Protipovodňové opatrenia	Slovenská technická univerzita, Bratislava, Stavebná fakulta, Katedra hydrotechniky
Ing. Ľubor Kučák, PhD.	Evaluátor pre oblasť Inovácie v oblasti energetiky (trvalo udržateľný rozvoj a obnoviteľné zdroje energií)	Slovenská technická univerzita v Bratislave, Strojnícka fakulta, Ústav tepelnej energetiky
Dušan Bezúch	Evaluátor pre oblasť Ochrana kultúrnych pamiatok	BONART, s.r.o., Nemce (spolumajiteľ)
Mgr. Veronika Rýšová	Evaluátorka pre oblasť Riešenie rómskej problematiky	Mestský úrad Handlová (Vedúca sociálneho oddelenia)
Mgr. Viera Mrázová	Evaluátorka pre oblasť Opatrenia súvisiace s domácim násilím alebo ekvivalentná	Jazmín, n.o., Handlová (Riaditeľka)

Spracovateľ IBS Slovakia, s.r.o. je zodpovedný za obsah, zistenia a odporúčania evaluačnej správy. Vyjadrenia a názory vyjadrené v tejto správe sa nemusia nutne zhodovať s názormi Národného kontaktného bodu pre Finančný mechanizmus EHP a Nórsky finančný mechanizmus – Úradu vlády Slovenskej republiky.

IBS SLOVAKIA, s.r.o.
Hurbanovo námestie 19/45
972 01 Bojnice

Tel: 046 543 17 95
Fax: 046 543 05 99
E-mail: info@fondyeu.info
Web: www.fondyeu.info

OBSAH

1	<u>SKRATKY</u>	5
2	<u>ZHRNUTIE</u>	6
2.1	ZISTENIA	6
2.2	ZÁVER	7
2.3	ODPORÚČANIA	7
2.3.1	PROTIPOVODŇOVÉ OPATRENIA	7
2.3.2	OCHRANA KULTÚRNYCH PAMIATOK	7
2.3.3	RIEŠENIE RÓMSKEJ PROBLEMATIKY	8
2.3.4	INOVÁCIE V OBLASTI ENERGETIKY	8
2.3.5	CEZHRANIČNÁ SPOLUPRÁCA S UKRAJINOU	8
2.3.6	OPATRENIA SÚVISIACE S DOMÁCIM NÁSILÍM.....	9
3	<u>ÚVOD A ZADANIE</u>	10
4	<u>POUŽITÁ METODOLÓGIA</u>	12
5	<u>EVALUÁCIA JEDNOTLIVÝCH PROJEKTOV</u>	14
5.1	PROTIPOVODŇOVÉ OPATRENIA	14
5.1.1	SK0026 – PROTIPOVODŇOVÉ OPATRENIA NA LIPANSKOM POTOKU A POTOKU LUČANKA V LIPANOCH	14
5.1.2	SK0027 – REGULÁCIA POTOKOV V OBCI NIŽNÝ SLAVKOV - SLAVKOVSKÝ POTOK A ČIERNY MOČIAR (PODPORA INFRAŠTRUKTÚRY)	16
5.1.3	SK0028 – REVITALIZÁCIA TOKU MYJAVA V INTRAVILÁNE MESTA MYJAVA	18
5.1.4	SK0044 – SKVALITNENIE POVODŇOVÉHO MANAŽMENTU A PROTIPOVODŇOVÉHO PLÁNOVANIA V POVODÍ HORNÁDU NA ÚZEMÍ SR 20	20
5.2	CEZHRANIČNÁ SPOLUPRÁCA S UKRAJINOU	22
5.2.1	SK0015 – ŠTART – PRÍPRAVA INŠTITÚCIÍ NA REGIONÁLNY ROZVOJ A CEZHRANIČNÚ SPOLUPRÁCU S UKRAJINOU	22
5.2.2	SK0100 – VYUŽITIE STRATEGICKEJ INTELIGENCIE PRE ZLEPŠENIE INOVAČNEJ POLITIKY - STRIPE	23
5.3	RIEŠENIE RÓMSKEJ PROBLEMATIKY	26
5.3.1	SK0101 – PREMOSTOVANIE KOMUNÍT NA STREDNOM A VÝCHODNOM SLOVENSKU.....	26
5.3.2	SK0128 – DIVÉ MAKY - ŠANCA PRE RÓMSKE TALENTY Z CELÉHO SLOVENSKA	28
5.4	INOVÁCIE V OBLASTI ENERGETIKY	30
5.4.1	SK0029 – VYUŽITIE BIOMASY PRE VÝROBU TEPLA V MESTE VRÁBLE.....	30
5.4.2	SK0099 – IMPLEMENTÁCIA OBNOVITELNÝCH ZDROJOV ENERGIE NA BÁZE BIOMASY V ENERGETICKOM HOSPODÁRSTVE OBCE ROHOŽNÍK	31
5.4.3	SK0080 – INŠTALÁCIA SLNEČNÝCH KOLEKTOROV A MODERNIZÁCIA ENERGETICKÝCH ZARIADENÍ V ÚVTOS ŽELIEZOVCE	33
5.4.4	SK0138 – OBNOVITELNÉ ZDROJE ENERGIE NA ŠKOLÁCH.....	35
5.5	OCHRANA KULTÚRNYCH PAMIATOK	38
5.5.1	SK0035 – OBNOVA HISTORICKÉHO KULTÚRNO-SPOLOČENSKÉHO CENTRA ČIERNY OROL V PREŠOVE	38
5.5.2	SK0067 – STATICKÉ ZABEZPEČENIE HAVARIJNÉHO STAVU OBJEKTU ZÁMKU A BASTIÓNOV V HALÍČI	39
5.5.3	SK0074 – ZELENÝ DOM - ZÁCHRANA KULTÚRNEHO DEDIČTVA V BANSKEJ ŠTIAVNICI.....	41
5.6	OPATRENIA SÚVISIACE S DOMÁCIM NÁSILÍM	44
5.6.1	SK0045 – MODERNIZÁCIA A REKONŠTRUKCIA ÚTULKU PRE MATKY V NÚDZI V DOME ČERVENÉHO KRÍŽA V SNINE	44
5.6.2	SK0110 – KRÍŽOVÉ CENTRUM OCHRANY A PODPORY OBEŤ NÁSILIA V RODINÁCH V MESTE POVAŽSKÁ BYSTRICA	45
5.6.3	SK0113 – KRÍŽOVÉ CENTRUM - REKONŠTRUKCIA A MODERNIZÁCIA OBJEKTU V HLAVNOM MESTE SR BRATISLAVA	47
5.7	ZHRNUTIE ZISTENÍ, ZÁVEROV A ODPORÚČANÍ	50
5.7.1	ZISTENIA	50
5.7.2	ZÁVER	50
5.7.3	ODPORÚČANIA.....	51
6	<u>ANALÝZA PROGRAMOVÝCH OBLASTÍ NA ROKY 2009 - 2014</u>	54
6.1	ANALÝZA OBLASTI „PROTIPOVODŇOVÉ OPATRENIA“	54

6.2	ANALÝZA OBLASTI „CEZHRANIČNÁ SPOLUPRÁCA S UKRAJINOU“	57
6.3	ANALÝZA OBLASTI „RIEŠENIE RÓMSKEJ PROBLEMATIKY“	60
6.4	ANALÝZA OBLASTI „INOVÁCIE V OBLASTI ENERGETIKY“	63
6.5	ANALÝZA OBLASTI „OCHRANA KULTÚRNYCH PAMIATOK“	66
6.6	ANALÝZA OBLASTI „OPATRENIA SÚVISIACE S DOMÁCIM NÁSILÍM“	69
6.7	ZHRNUTIE ZISTENÍ, ZÁVEROV A ODPORÚČANÍ	72
<u>7</u>	<u>ZOZNAM PRÍLOH</u>	<u>76</u>
<u>8</u>	<u>REFERENCIE</u>	<u>77</u>
<u>9</u>	<u>VYJADRENIE NÁRODNÉHO KONTAKTNÉHO BODU</u>	<u>78</u>

1 Skratky

BBSK	Banskobystrický samosprávny kraj
BSK	Bratislavský samosprávny kraj
CR	Cestovný ruch
CZT	Centrálny zdroj tepla
EHP	Európsky hospodársky priestor
ENPI	European Neighbourhood and Partnership Instrument – Európsky nástroj susedstva a partnerstva
EZVO	Európska zóna voľného obchodu
EÚ	Európska únia
KPÚ	Krajský pamiatkový úrad
KSK	Košický samosprávny kraj
NFM	Nórsky finančný mechanizmus
NSK	Nitriansky samosprávny kraj
OP KaHR	Operačný program Konkurencieschopnosť a hospodársky rast
PD	Projektová dokumentácia
PHSR	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
PKO	Park kultúry a oddychu
PR	Public Relations – Vzťahy k verejnosti
PSK	Prešovský samosprávny kraj
ROP	Regionálny operačný program
STN	Slovenské technické normy
SR	Slovenská republika
SŠ	Stredná škola
STRIPE	Strategic Intelligence for Innovation Policy Enhancement – Strategická inteligencia pre posilnenie inovačnej politiky
TSK	Trenčiansky samosprávny kraj
TUR	Trvalo udržateľný rozvoj
UA	Ukrajina
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization – Organizácia spojených národov pre výchovu, vedu a kultúru
ÚRSO	Úrad pre reguláciu sieťových odvetví
ÚVTOS	Ústav na výkon trestu odňatia slobody
VŠ	Vysoká škola
ŽP	Životné prostredie

2 Zhrnutie

Predmetom tejto správy bola evaluácia programového obdobia 2004-2009 Finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finančného mechanizmu. Cieľom evaluácie bolo zhodnotenie účinnosti, relevantnosti, udržateľnosti, posúdenie vplyvu a hospodárnosti podpory vybraných projektov v celkovom počte 18 a celkové zhodnotenie potenciálu vybraných projektov a vhodnosti projektových riešení pre programový rámec na roky 2009-2014.

Hodnotiaca správa hodnotila 6 hlavných oblastí:

1. Protipovodňové opatrenia
2. Cezhraničná spolupráca s Ukrajinou
3. Riešenie rómskej problematiky
4. Inovácie v oblasti energetiky
5. Ochrana kultúrnych pamiatok
6. Opatrenia súvisiace s domácim násilím

Pri hodnotení programového obdobia 2004-2009 boli využívané mixy sumatívnej a formatívnej evaluácie.

Na základe osobných návštev na mieste realizácie predpísaných 18-tich projektov, po oboznámení sa s odpoveďami prijímateľov v dotazníkoch a po preskúmaní relevantných dokumentov boli sformulované tieto zistenia, závery a odporúčania:

2.1 Zistenia

Celkovo je možné skonštatovať nasledovné zistenia:

- Hodnotenú projekty splnili očakávané ciele a dosiahli plánované hodnoty ukazovateľov.
- Projekty sú v súlade s PHSR príslušných samosprávnych krajov aktuálnych v čase schvaľovania projektu. Len jeden projekt (SK0015) má oporu v PHSR kraja len okrajovo. Vzhľadom na polohu kraja nie je v PHSR riešená problematika spolupráce SR-UA.
- Ak by projekty nezískali podporu, neboli by vzhľadom na nedostatočné finančné možnosti prijímateľov realizované alebo by boli realizované len v obmedzenom rozsahu.
- Výsledky projektov budú zachované a prijímatelia budú pokračovať v aktivitách, ktoré boli ich predmetom.
- Všetky hodnotené projekty vykazujú pozitívne priame a nepriame vplyvy.
- Negatívne priame vplyvy neboli identifikované.
- Nepriame negatívne vplyvy boli identifikované v troch prípadoch. V dvoch projektoch a súvisia so zmenou rozpočtu v neprospech prijímateľa. Tento stav bol spôsobený v priebehu implementácie a nebolo ho možné v čase schvaľovania predvídať. Jeden prijímateľ konštatuje, že z finančných úspor nedostáva ani pomernú časť, ktorú by mohol ďalej investovať do oblasti úspor energií.
- V rámci projektov boli vytvorené trvalo udržateľné pracovné miesta v siedmich projektoch (SK0074, SK0101, SK0128, SK0029, SK0099, SK0110, SK0113).
- Potenciál projektov k posilňovaniu princípov rodovej rovnosti je vysoký v siedmich projektoch. Vzhľadom na charakter ostatných projektov je hodnotený ako nulový.

- Potenciál všetkých hodnotených projektov k posilňovaniu princípov TUR je vysoký.
- Potenciál projektov k posilňovaniu spolupráce s Nórskom, Islandom a Lichtenštajnskom je minimálny. Len projekty riešiace opatrenia súvisiace s domácim násilím mali vyšší potenciál spolupráce.
- Potenciál projektov vo vzťahu k možnosti zapojenia sa dobrovoľníkov do projektu je v desiatich projektoch nulový, v jednom projekte je minimálny a v siedmich projektoch je vysoký. Vysoký potenciál majú hlavne projekty zaoberajúce sa sociálnou problematikou.
- Potenciál projektov dosahovať široký spoločenský konsenzus o projekte je vysoký. Projekty sú prospešné pre všetkých dotknutých obyvateľov a tiež sú v súlade potrebami samosprávnych krajov a SR.
- Dosiahnuté výsledky je možné na základe dostupných údajov a prehliadky v teréne považovať za adekvátne výške podpory.
- Použité postupy zodpovedajú stanoveným cieľom a technickým možnostiam.
- Tak ako boli projekty a ich ciele formulované, boli zvolené správne prostriedky a opatrenia na dosiahnutie cieľov.

2.2 Záver

Všetky hodnotené projekty spĺňajú požiadavky účinnosti, relevantnosti a udržateľnosti. Vykazujú pozitívne vplyvy a realizáciu ich aktivít je možné považovať za adekvátnu výške podpory. V danom období neboli k dispozícii lepšie technické riešenia. V rámci projektov, ktoré sa zaoberajú rómskou problematikou, možno v danom období považovať niektoré realizované aktivity za inovatívne.

Pracovné príležitosti vytvárajú hlavne projekty, kde sú kultúrne pamiatky využívané na podnikateľské účely, a projekty, kde sú zriaďované nové sociálne zariadenia.

2.3 Odporúčania

2.3.1 Protipovodňové opatrenia

Odporúčania na smerovanie podpory projektov v oblasti „**Protipovodňové opatrenia**“ v budúcom programovom období:

Vzhľadom na poddimenzovanosť financií v tejto oblasti aj naďalej podporovať projekty, ktoré zvyšujú ochranu pred povodňami, pričom je vhodné sa zamerať na podporu týchto typov projektov:

- Podporovať projekty na spracovanie záplavových máp pre jednotlivé povodia ako nevyhnutné podklady pre kompetentné rozhodovanie povodňového manažmentu.
- Podporovať projekty, ktoré v danej oblasti realizujú komplexné protipovodňové opatrenia pre dané územie (mesto, obec), t.j. vypracovať návrh príslušných komplexných opatrení a následne realizácia týchto opatrení.

2.3.2 Ochrana kultúrnych pamiatok

Odporúčania na smerovanie podpory projektov v oblasti „**Ochrana kultúrnych pamiatok**“ v budúcom programovom období:

Vzhľadom na trvalý nedostatok financií v tejto oblasti aj naďalej podporovať projekty, ktoré podporujú rekonštrukciu a obnovovanie kultúrnych pamiatok, pričom je vhodné sa zamerať na:

- Podporu projektov tak, aby objekty mohli byť zrekonštruované komplexne a následne slúžili verejnosti.
- V rámci schválených rozpočtov umožnenie zmeny rozpočtu (nie jeho výšky, ale jeho zloženia) v prípade, že počas realizácie rekonštrukčných prác dôjde k neočakávaným zmenám, ktoré nebolo možné v čase schvaľovania predvídať.

2.3.3 Riešenie rómskej problematiky

Odporúčania na smerovanie podpory projektov v oblasti „**Riešenie rómskej problematiky**“ v budúcom programovom období:

Vzhľadom na celospoločenskú nutnosť riešiť sociálne postavenie Rómov aj naďalej podporovať projekty, ktoré riešia zlepšenie postavenia týchto sociálnych skupín a to:

- Podporovaním projektov v súlade s pripravovanými a už čiastočne realizovanými legislatívnymi zámermi SR v sociálnej oblasti, prioritne pri snahách o komplexné riešenie rómskej problematiky.
- Využívaním príkladov dobrej praxe, ktoré boli vytvorené v rámci už podporených a realizovaných projektov.
- Podporovať projekty prinášajúce inovatívne metódy a formy práce s komunitami.
- Podporovať projekty tak, aby umožňovali každodennú a trvalú prácu terénnych a vzdelávacích aktivít v rámci komunity.

2.3.4 Inovácie v oblasti energetiky

Odporúčania na smerovanie podpory projektov v oblasti „**Inovácie v oblasti energetiky**“ v budúcom programovom období:

Vzhľadom na finančnú náročnosť investícií v tejto oblasti aj naďalej podporovať projekty, ktoré zabezpečujú implementáciu zariadení využívajúcich obnoviteľné zdroje energie podľa najnovších trendov v tejto oblasti.

2.3.5 Cezhraničná spolupráca s Ukrajinou

Odporúčania na smerovanie podpory projektov v oblasti „**Cezhraničná spolupráca s Ukrajinou**“ v budúcom programovom období:

Vzhľadom na poddimenzovanosť financií v tejto oblasti aj naďalej podporovať projekty, ktoré aktívne rozvíjajú cezhraničnú spoluprácu, pričom je vhodné zamerať sa na podporu projektov:

- Podporovať projekty žiadateľov s vybudovanými partnerskými vzťahmi na Ukrajine.
- Podporovať projekty, ktoré v danej oblasti realizujú komplexné riešenia určitých konkrétnych problematík pre dané územie, poprípade odvetvie (podnikateľské odvetvie, cestovný ruch, školstvo, kultúra...).
- Nepodporovať projekty typu „Vytváranie nových partnerstiev medzi inštitúciami“. Tieto partnerstvá už bolo možné úspešne vybudovať aj v rámci iných projektov a podpôr aj z fondov Európskej únie.
- Nepodporovať projekty typu „Analýza prostredia“, ktoré zároveň v rámci projektu nevyužívajú výsledky analýzy a neriešia problematiku v analyzovanej oblasti.
- Výsledky projektov uvádzať tiež v ukrajinskom jazyku a v angličtine.
- Podporovať projekty situované v prihraničných krajoch, nakoľko v PHSR iných krajov nie je táto spolupráca podporovaná.

2.3.6 Opatrenia súvisiace s domácim násilím

Odporúčania na smerovanie podpory projektov v oblasti „**Opatrenia súvisiace s domácim násilím**“ v budúcom programovom období:

Vzhľadom na poddimenzovanosť financií v tejto oblasti aj naďalej podporovať projekty, ktoré riešia rozvoj poskytovaných sociálnych služieb rodinám a ľuďom v kríze a zlú sociálnu situáciu týraných žien s deťmi, pričom je vhodné sa zamerať na podporu týchto typov projektov:

- Podporovať projekty zamerané na služby krízovej intervencie pre ľudí v núdzi a rodiny v kríze.
- Podporovať projekty, ktoré v danej oblasti realizujú komplexné sociálne služby zamerané na sociálne služby krízovej intervencie – vrátane priestorov, odborného sociálneho a psychologického poradenstva a personálneho zabezpečenia s nutnosťou zaviazat príslušný samosprávny kraj poskytnúť financie na daný druh vybudovanej sociálnej služby a na stanovenú kapacitu sociálnej služby (ak napr. samosprávny kraj poskytne príspevok na 6 klientov danej sociálnej služby a projektom vybudovaná kapacita je 35 klientov, potom je ohrozený TUR sociálnych služieb a je ohrozená udržateľnosť realizovaného projektu).
- Podporovať projekty zamerané na následné monitorovanie a sociálnu prácu s rodinami v kríze t.j. vypracovať návrh príslušných komplexných opatrení a následne realizácia týchto opatrení (budovanie zariadení následnej starostlivosti ako ďalší stupeň pomoci, na prelomenie tzv. začarovaného kruhu krízovej intervencie, t.j. nepresúvať klientov po uplynutí doby pomoci v zariadení do iného zariadenia, ale mať možnosť ponúknuť im alternatívne krízové bývanie – t.j. s pomocou a podporou sociálnych pracovníkov by si už klienti hradili náklady na bývanie sami, avšak boli by sprevádzaní sociálnymi pracovníkmi pri hospodárení s financiami, pri riešení krízových situácií a pod., nakoľko tzv. sociálne byty sú finančne nedostupné pre tento druh klientely.
- Podporovať projekty, ktoré budú spracovávať mapu jednotlivých sociálnych služieb v SR s cieľom zistiť chýbajúce resp. nedostatkové druhy služieb v regiónoch Slovenska a stanoviť minimálnu sieť sociálnych zariadení.

3 Úvod a zadanie

Vstupom Slovenska do Európskej únie v máji 2004 sa na základe dohody medzi EÚ a krajinami EZVO vytvorili nové možnosti pre čerpanie finančnej pomoci prístupujúcim krajinám, vrátane Slovenska. Tri donorské krajiny - Nórsko, Island a Lichtenštajnsko ako krajiny Európskeho hospodárskeho priestoru vyčlenili Slovenskej republike v období rokov 2004 - 2009 finančné prostriedky vo výške približne 70 miliónov eur za účelom zmiernenia hospodárskych a sociálnych rozdielov medzi regiónmi Európskeho hospodárskeho priestoru, pričom 97% z tejto sumy tvoria zdroje Nórskeho kráľovstva. Finančné prostriedky boli čerpané prostredníctvom dvoch samostatných finančných mechanizmov - Finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finančného mechanizmu.

Prostredníctvom finančných prostriedkov bolo podporených na Slovensku mnoho väčších a menších projektov. Na financovaní projektov sa takmer vždy podieľal aj štátny rozpočet Slovenskej republiky. Celkovú administratívnu koordináciu vykonával v našich podmienkach Úrad vlády SR, ktorý plnil funkciu Národného kontaktného bodu pre tieto finančné mechanizmy.

Podpora smerovala do všetkých regiónov Slovenska v rámci deviatich prioritných oblastí a finančné prostriedky boli pridelené prostredníctvom nenávratných finančných príspevkov:

1. Ochrana životného prostredia
2. Podpora trvalo udržateľného rozvoja
3. Zachovanie európskeho kultúrneho dedičstva
4. Rozvoj ľudských zdrojov
5. Zdravie a starostlivosť o deti
6. Výskum
7. Zavedenie schengenského acquis, posilnenie súdnictva
8. Regionálna politika a cezhraničné aktivity
9. Technická pomoc súvisiaca s implementáciou acquis communautaire.

V programovom období 2004-2009 Slovensko dokázalo uzavrieť zmluvy na 100 projektov, z toho 7 blokových grantov a 93 individuálnych projektov. Týmito zmluvami bolo kontrahovaných viac ako 99% z celkovej čistej alokácie, ktorá predstavovala približne 65 miliónov EUR.

Predmetom zákazky bola evaluácia programového obdobia 2004-2009 Finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finančného mechanizmu. Cieľom evaluácie bolo zhodnotenie účinnosti, relevantnosti, udržateľnosti, posúdenie vplyvu a hospodárnosti podpory vybraných projektov v celkovom počte 18 a celkové zhodnotenie potenciálu vybraných projektov a vhodnosti projektových riešení pre programový rámec na roky 2009-2014.

Hodnotiaca správa bola rozdelená do 8 kapitol a hodnotila 6 hlavných oblastí:

1. Protipovodňové opatrenia
2. Cezhraničná spolupráca s Ukrajinou
3. Riešenie rómskej problematiky
4. Inovácie v oblasti energetiky
5. Ochrana kultúrnych pamiatok
6. Opatrenia súvisiace s domácim násilím

Pri hodnotení programového obdobia 2004-2009 boli využívané mixy sumatívnej a formatívnej evaluácie – v rámci hodnotenia účinnosti, relevantnosti a udržateľnosti sa využila metóda sumatívnej evaluácie (z tohto spôsobu hodnotenia boli získané komplexnejšie informácie o efektívnosti a dopade realizovaných aktivít jednotlivých projektov), v rámci hodnotenia vplyvu a hospodárnosti boli využité metódy formatívnej evaluácie. Výsledkom hodnotenia účinnosti bolo zistenie, či boli dosiahnuté ciele a indikátory jednotlivých projektov, výsledkom hodnotenia relevantnosti podpory bolo zistenie, či projekt prispel k cieľom stanoveným v programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja a čo by sa stalo, keby projekt nezískal finančné prostriedky. Výsledkom hodnotenia udržateľnosti bolo zistenie, či prijímateľ bude pokračovať v aktivitách, ktoré boli predmetom projektu a v akom rozsahu.

Výsledkom hodnotenia vplyvu a hospodárnosti bolo posudzovanie pozitívnych a negatívnych vplyvov jednotlivých projektov (vytvorenie nových pracovných miest, zvýšenie povedomia o výsledkoch projektu, posilňovanie princípov rodovej rovnosti, trvalo udržateľného rozvoja a podobne). Hodnotenie hospodárnosti predstavovalo posúdenie, či sú dosiahnuté výsledky primerané výške poskytnutých finančných prostriedkov.

4 Použitá metodológia

Pri hodnotení jednotlivých projektov a spracovaní hodnotiacej správy boli použité nasledovné postupy:

1. Na začiatku realizácie hodnotenia programového obdobia 2004-2009 bolo zorganizované prvé stretnutie na Úrade vlády SR, kde nám boli dodané podklady k jednotlivým projektom.
2. Do 10.12.2011 bol predložený na Úrad vlády SR Inception Report (Úvodná správa) vrátane plánu návštev jednotlivých projektov.
3. V priebehu prvého mesiaca boli preštudované dokumentácie hodnotiacich projektov poskytnuté zadávateľom expertmi pre jednotlivé oblasti. Zároveň boli preštudované PHSR krajov, najmä časť, ktorá sa týkala priority podporovaných oblastí.
4. Ďalším krokom bolo vypracovanie evaluačného dotazníka, ktorý bol po schválení zadávateľom rozoslaný prijímateľom vybraných projektov, určených na evaluáciu.
5. Počas mesiacov december 2011, január - február 2012 boli vykonané evaluácie na mieste realizácie projektu (evaluácie boli vykonávané expertom pre danú oblasť a zástupcom spoločnosti IBS SLOVAKIA, s.r.o.). Súčasťou návštevy boli aj pohovory s primátormi miest, starostami obcí, príslušnými neziskovými organizáciami a realizátormi projektu. Návštevy na mieste boli realizované s nasledovným časovým harmonogramom (jednotlivé stretnutia boli dohodnuté telefonicky, prípadne mailom):

P.č.	Názov projektu	Miesto evaluácie	Dátum
1.	SK0074 Zelený Dom – záchrana kultúrneho dedičstva v Banskej Štiavnici	Banská Štiavnica	14.12.2011
2.	SK0128 Divé Maky – šanca pre rómske talenty z celého Slovenska	PRO DONUM Bratislava	15.12.2011
3.	SK0067 - Statické zabezpečenie havarijného stavu objektu zámku a bastiónov v Halíči	Halíč	20.12.2011
4.	SK0101 – Premosťovanie komúnit na strednom a východnom Slovensku	Komunitné centrá Stará Ľubovňa, Ostrovany, Moldava nad Bodvou	21.12.2011
5.	SK0035 – Obnova historického kultúrno-spoločenského centra Čierny orol	Prešov	17.1.2012
6.	SK0028 – Revitalizácia toku Myjava v intraviláne mesta Myjava	Myjava	18.1.2012
7.	SK0100 – Využitie strategickej inteligencie pre zlepšenie Inovačnej politiky - STRIPE	Košice	18.1.2012
8.	SK0015 – Štart – príprava inštitúcií na regionálny rozvoj a cezhraničnú spoluprácu s Ukrajinou	Rimavská Sobota	19.1.2012

9.	SK0029 – Využitie biomasy pre výrobu tepla v meste Vráble	Vráble	24.1.2012
10.	SK0080 – Inštalácia slnečných kolektorov a modernizácia energetických zariadení v ÚVTOS Želiezovce	Želiezovce	24.1.2012
11.	SK0138 – Obnoviteľné zdroje energie na školách	Košice	26.1.2012
12.	SK0027 – Regulácia potokov v obci Nižný Slavkov – Slavkovský potok a Čierny močiar (podpora infraštruktúry)	Nižný Slavkov	27.1.2012
13.	SK0026 – Protipovodňové opatrenia na Lipanskom potoku a potoku Lučanka	Lipany	27.1.2012
14.	SK0044 – Skvalitnenie povodňového manažmentu a protipovodňového plánovania v povodí Hornádu na území SR	Košice	27.1.2012
15.	SK0045 – Modernizácia a rekonštrukcia útulku pre matky v núdzi v Dome červeného kríža	Snina	8.2.2012
16.	SK0110 - Krízové centrum ochrany a podpory obetí násillia v rodinách v meste Považská Bystrica	Považská Bystrica	14.2.2012
17.	SK0113 – Krízové centrum rekonštrukcia a modernizácia objektu v hlavnom meste Bratislava	Bratislava	14.2.2012
18.	SK0099 – Implementácia obnoviteľných zdrojov energie na báze biomasy v energetickom hospodárstve v Rohožníku	Rohožník	16.2.2012

6. Priebežne boli spracovávané parciálne hodnotiace správy jednotlivých navštívených projektov a následne ku koncu mesiaca zasielané zadávateľovi zákazky – Úradu vlády SR.
7. Porovnaním získaných odpovedí, očakávaných a dosiahnutých hodnôt ukazovateľov a na základe vlastných vedomostí a skúseností experti pre jednotlivé sledované oblasti spracovali hodnotenie účinnosti, relevantnosti, udržateľnosti, vplyvu a hospodárnosti projektov.
8. Experti porovnaním existujúcej legislatívy v čase začatia realizácie projektu a v súčasnosti vypracovali analýzu právneho rámca v SR pre danú oblasť a porovnali, či sú jednotlivé projekty v súlade s legislatívou, a tiež na základe zistení a svojich skúseností navrhli zlepšenia a odporúčania.
9. Na záver po uplynutí 4. mesiaca evaluácie dodávateľ predložil kompletnú evaluačnú správu v slovenskom a anglickom jazyku.

5 Evaluácia jednotlivých projektov

5.1 Protipovodňové opatrenia

5.1.1 SK0026 – Protipovodňové opatrenia na Lipanskom potoku a potoku Lučanka v Lipanoch

Názov prijímateľa: Mesto Lipany

Celkový grant¹: 371 685 EUR

Skutočne vyčerpaná suma: 365 068 EUR

Miesto realizácie: korytá tokov Lipanský potok a Lučanka v meste Lipany

Prioritná oblasť: Ochrana životného prostredia

Cieľom projektu bolo zlepšiť ochranu pred povodňami popri Lipanskom potoku a potoku Lučanka so všeobecným zámerom ochrany životného prostredia a obyvateľov v meste Lipany.

Hodnotenie účinnosti

Na základe osobnej návštevy na mieste realizácie projektu a po preskúmaní relevantných dokumentov je možné skonštatovať, že projekt splnil všetky očakávané ciele a hodnoty ukazovateľov, okrem čiastkového cieľa „Využitie vlastnosti drevín spevňovať a viazať brehy mohutne vyvinutými koreňovými sústavami“ na Lučanskom potoku. Tento cieľ bude dosiahnutý neskôr, keď vysadené dreviny nadobudnú potrebnú mohutnosť koreňov.

Ciele projektu boli dosiahnuté najmä:

- Zvýšením stupňa ochrany intravilánu mesta Lipany pred povodňami realizáciou technických opatrení (odstránenie nánosov z koryta, oprava stávajúceho opevnenia koryta a realizácia nového opevnenia koryta), čím bolo dosiahnuté zvýšenie kapacity koryta pre prevedenie veľkých vôd a jeho odolnosť proti deštruktívnym účinkom vysokých prietokov.
- Revitalizáciou sprievodnej vegetácie tokov dosiahnutou výsadbou drevín.

Účinnosť ochrany pred povodňami je znásobená inými opatreniami (poldre, ktoré splošťujú povodňovú vlnu ešte pred obcou a znižujú tak zaťaženie koryta).

Hodnotenie relevantnosti podpory

Potreba zlepšiť protipovodňovú ochranu mesta je aktuálna už dlhšie obdobie. Škody spôsobené povodňami najmä v posledných 15-tich rokoch túto potrebu jednoznačne potvrdili.

Na základe oboznámenia sa s relevantnými podkladmi projektu, údajmi z dotazníka a so znením príslušnej PHSR je možné skonštatovať nasledovné:

- Projekt je v súlade s PHSR Prešovského samosprávneho kraja relevantného v čase schvaľovania projektu, špeciálne s cieľmi uvedenými v rámci Prioritnej témy „Tvorba krajiny a protipovodňová ochrana“.
- Ak by projekt nezískal podporu, nebol by vzhľadom na nedostatočné finančné možnosti mesta realizovaný.
- Finančné prostriedky na realizáciu projektu mohli byť žiadané aj prostredníctvom fondov EÚ na programové obdobie 2007 – 2013 v rámci Operačného programu Životné prostredie Prioritná os č. 2 Ochrana pred povodňami.

¹ Uvádza s vrátane spolufinancovania zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky

Hodnotenie udržateľnosti

Koncepcia technického projektu úprav na Lipanskom potoku (úzke hlboké koryto opevnené odolným materiálom proti erózii) je determinovaná miestnymi podmienkami a hustou zástavbou v blízkosti koryta. Technický projekt a technická realizácia je na dostatočnej úrovni zodpovedajúcej príslušným technickým predpisom a návrhovým zaťaženiam spôsobeným povodňami.

Udržateľnosť projektu podporujú aj ďalšie protipovodňové opatrenia (nádrže - poldre, vodozádržné prvky mimo mesta) realizované prijímateľom. Zníži sa tak zaťaženie rekonštruovaných korýt; dôsledkom je ich väčšia trvanlivosť.

Po dobu desiatich rokov je vytváraný fond na udržiavanie zhotoveného diela v prevádzky schopnom stave podľa schválenej PD a vydaného užívacieho povolenia stavby. Po každej väčšej privalovej vode prijímateľ čistí dno koryta od nánosov na Lipanskom potoku. Na Lipanský potok /časť nad úpravou s NFM/ bola spracovaná nová PD obnovy spevnenia dna koryta a brehových častí.

Na základe vyššie uvedeného je možné skonštatovať, že výsledky projektu budú zachované a prijímateľ bude pokračovať v aktivitách, ktoré boli jeho predmetom.

Hodnotenie vplyvu

Pozitívne priame vplyvy: Zvýšením kapacity korýt tokov pre prevedenie veľkých vôd sa zmenšilo nebezpečenstvo škôd na zdraví a majetku občanov, zlepšili sa podmienky ŽP, zmenšila sa vodná erózia.

Negatívne priame vplyvy: Projekt nevykazuje žiadne negatívne priame vplyvy.

Nepriame vplyvy: Ako pozitívny nepriamy vplyv bol identifikovaný zvýšený pocit bezpečia obyvateľov pred záplavami. Nepriame negatívne vplyvy neboli identifikované.

Vplyv na zamestnanosť: Projekt vytvoril pracovné príležitosti pri realizácii projektu (práce pri projektovaní a realizácii technických opatrení). Neboli vytvorené žiadne trvalo udržateľné pracovné miesta.

Vplyv projektu na prierezové otázky

Potenciál projektu k posilňovaniu princípov rodovej rovnosti je nulový.

Potenciál projektu k posilňovaniu princípov TUR je vysoký. Realizácia projektu zabraňuje vzniku škôd spôsobených každoročnými privalovými dažďami a jarným topením sa snehu.

Potenciál projektu k posilňovaniu spolupráce s Nórskom, Islandom a Lichtenštajnskom je minimálny a spočíva v informovaní o poskytovaní finančných prostriedkov týmito krajinami.

Potenciál projektu vo vzťahu k možnosti zapojenia sa dobrovoľníkov do projektu je nulový.

Potenciál projektu dosahovať široký spoločenský konsenzus o projekte je vysoký. Projekt je prospešný pre všetkých obyvateľov mesta a okolia a tiež je v súlade potrebami PSK a SR.

Hodnotenie hospodárnosti

Dosiahnuté výsledky je možné na základe dostupných údajov a prehliadky v teréne považovať za adekvátne výške podpory.

Použitie technické postupy zodpovedajú stanoveným cieľom v oblasti revitalizácie vodných tokov a protipovodňovej ochrany – vyvážené sú technické a vegetačné opatrenia. V špecifických podmienkach obmedzeného priestoru zástavbou musela byť kapacita koryta dosiahnutá väčšou hĺbkou na úkor šírky. Vyvolalo to potrebu technických materiálov na úkor vegetačného opevnenia.

Tak ako bol projekt a jeho ciele formulované – boli zvolené správne prostriedky a opatrenia na dosiahnutie cieľov, najmä ak boli súčasne realizované s inými opatreniami financovanými z iných zdrojov (vybudovanie poldrov a revitalizácia krajiny).

5.1.2 SK0027 – Regulácia potokov v obci Nižný Slavkov - Slavkovský potok a Čierny močiar (podpora infraštruktúry)

Názov žiadateľa: Obec Nižný Slavkov

Celkový grant: 606 780 EUR

Skutočne vyčerpaná suma: 606 755 EUR

Miesto realizácie: korytá tokov Slavkovský potok a Čierny močiar v obci Nižný Slavkov

Prioritná oblasť: Ochrana životného prostredia

Cieľom projektu je realizácia protipovodňových opatrení v obci so všeobecným cieľom zlepšenia životného prostredia v obci v súlade s hospodárskym a sociálnym rozvojom obce Nižný Slavkov.

Hodnotenie účinnosti:

Na základe osobnej návštevy na mieste realizácie projektu a po preskúmaní relevantných dokumentov je možné skonštatovať, že projekt splnil očakávané ciele a hodnoty ukazovateľov.

Ciele projektu boli dosiahnuté zvýšením stupňa ochrany intravilánu obce Nižný Slavkov pred povodňami realizáciou technických opatrení (odstránenie nánosov z koryta, oprava stávajúceho opevnenia koryta, realizácia nového opevnenia koryta, realizácia pätiok opevnenia svahov), čím bolo dosiahnuté zvýšenie kapacity koryta pre prevedenie veľkých vôd a zväčšenie jeho odolnosti proti deštruktívnym eróznym účinkom vysokých prietokov.

Účinnosť ochrany pred povodňami by bolo v budúcnosti vhodné znásobiť inými opatreniami (regulačné prvky na zachytávanie erodovaných splavenín v spádovej oblasti obce, nádrže - poldre na sploštenie povodňovej vlny).

Hodnotenie relevantnosti podpory

Potreba zlepšiť protipovodňovú ochranu obce je aktuálna už dlhšie obdobie. Škody spôsobené povodňami najmä v posledných 20-tich rokoch túto potrebu jednoznačne potvrdili.

Na základe oboznámenia sa s relevantnými podkladmi projektu, údajmi z dotazníka a so znením príslušného PHSR je možné skonštatovať nasledovné:

- Projekt je v súlade s PHSR Prešovského samosprávneho kraja relevantného v čase schvaľovania projektu, špeciálne s cieľmi uvedenými v rámci Prioritnej témy „Tvorba krajiny a protipovodňová ochrana“.
- Ak by projekt nezískal podporu nebol by vzhľadom na nedostatočné finančné možnosti obce realizovaný a obec by musela hľadať iné možnosti.
- Finančné prostriedky na realizáciu projektu mohli byť žiadané aj prostredníctvom fondov EÚ na programové obdobie 2007 – 2013 v rámci Operačného programu Životné prostredie Prioritná os č. 2 Ochrana pred povodňami.

Hodnotenie udržateľnosti

Koncepcia technického projektu úprav na Slavkovskom potoku reagovala na veľké množstvo splavenín, ktoré do koryta v obci prináša voda veľkých prietokov erodujúca koryto vo hornom úseku toku. Technický projekt a technická realizácia je na dostatočnej úrovni zodpovedajúcej príslušným technickým predpisom a návrhovým zaťaženiam spôsobeným povodňami.

Udržateľnosť projektu podporuje spôsob opevnenia koryta. Bolo použité ťažké opevnenie s povodňovými múrmi zabraňujúcimi vyliatiu vody z koryta. Tento spôsob konštrukcie priečného profilu je trvácny a dobre odoláva namáhaniu.

Po dobu desiatich rokov je vytváraný fond na udržiavanie zhotoveného diela v prevádzky schopnom stave. Po každej privalovej vode prijímateľ čistí dno koryta od nánosov sutiny a zeminy.

Na základe vyššie uvedeného je možné skonštatovať, že výsledky projektu budú zachované a prijímateľ bude pokračovať v aktivitách, ktoré boli jeho predmetom.

Hodnotenie vplyvu

Pozitívne priame vplyvy: Zvýšením kapacity korýt tokov pre prevedenie veľkých vôd sa zmenšilo nebezpečenstvo škôd na zdraví a majetku občanov, opevnením korýt a znížením pozdĺžneho sklonu stupňami sa zmenšila vodná erózia a deštrukcia koryta. Tým sa zmenšilo nebezpečenstvo škôd na zdraví a majetku občanov.

Negatívne priame vplyvy: Projekt nevykazuje žiadne negatívne priame vplyvy.

Nepriame vplyvy: Ako pozitívny nepriamy vplyv bol identifikovaný zvýšený pocit bezpečia obyvateľov pred záplavami. Nepriame negatívne vplyvy neboli identifikované.

Vplyv na zamestnanosť: Projekt vytvoril pracovné príležitosti pri realizácii projektu (práce pri projektovaní a realizácii technických opatrení). Neboli vytvorené žiadne trvalo udržateľné pracovné miesta.

Vplyv projektu na prierezové otázky

Potenciál projektu k posilňovaniu princípov rodovej rovnosti je nulový.

Potenciál projektu k posilňovaniu princípov TUR je vysoký. Realizácia projektu zabraňuje vzniku škôd spôsobených každoročnými privalovými dažďami a jarným topením sa snehu.

Potenciál projektu k posilňovaniu spolupráce s Nórskom, Islandom a Lichtenštajnskom je minimálny a spočíva v informovaní o poskytovaní finančných prostriedkov týmito krajinami.

Potenciál projektu vo vzťahu k možnosti zapojenia sa dobrovoľníkov do projektu je nulový.

Potenciál projektu dosahovať široký spoločenský konsenzus o projekte je vysoký. Projekt je prospešný pre všetkých obyvateľov obce a okolia a tiež je v súlade potrebami PSK a SR.

Hodnotenie hospodárnosti

Dosiahnuté výsledky je možné na základe dostupných údajov a prehliadky v teréne považovať za adekvátne výške podpory.

Použité technické postupy zodpovedajú stanoveným cieľom v protipovodňovej a protieróznej ochrane – ťažké opevnenie, pätky opevnenia, protipovodňové múry a stupne v dne na zmiernenie sklonu dna a erózie.

Prostriedky a opatrenia zvolené na dosiahnutie cieľov boli správne a v súlade s cieľmi.

Tento typ projektov týkajúcich sa revitalizácie vodných tokov a zlepšenia podmienok protipovodňovej ochrany má jednoznačne pozitívny význam aj v budúcnosti, pretože na Slovensku bola revitalizácia tokov a dostatočná protipovodňová ochrana zanedbávaná vládami posledných vyše 20 rokov.

Max. protipovodňový účinok sa dá dosiahnuť kombináciou opatrení na zadržanie vody v krajine (dostatok vegetácie, zabránenie výrubu, udržiavané lesné a poľné komunikácie), zvýšenia a udržiavania dostatočnej kapacity korýt recipientov a vybudovanie opatrení schopných reálne sploštiť povodňovú vlnu akumuláčnym objemom (nádrže-poldre).

5.1.3 SK0028 – Revitalizácia toku Myjava v intraviláne mesta Myjava

Názov žiadateľa: Mesto Myjava

Celkový grant: 1 034 937 EUR

Skutočne vyčerpaná suma: 1 140 580 EUR²

Miesto realizácie: intravilán mesta Myjava

Prioritná oblasť: Ochrana životného prostredia

Cieľom projektu je zlepšenie protipovodňovej ochrany popri brehoch rieky Myjava s celkovým cieľom rozvoja kvality životného prostredia v Myjave pomocou vytvorenia vyrovnaných podmienok medzi prírodou a urbanizáciou.

Hodnotenie účinnosti

Na základe osobnej návštevy na mieste realizácie projektu a po preskúmaní relevantných dokumentov je možné skonštatovať, že projekt splnil očakávané ciele a hodnoty ukazovateľov.

Ciele projektu boli dosiahnuté:

- Oživením, úpravou, architektonickým dotvorením a environmentálnymi opatreniami (skvalitnenie pohľadových častí koryta, jeho vyčistenie a výsadba vhodnej vegetácie) sa skvalitnili podmienky životného prostredia v toku i v jeho príbrežnej zóne.
- Zlepšením protipovodňovej ochrany intravilánu mesta Myjava, čo bolo dosiahnuté realizáciou technických opatrení (odstránenie nánosov, koryta, oprava stávajúceho opevnenia koryta a realizácia nového opevnenia koryta), čím bolo dosiahnuté zvýšenie kapacity koryta pre prevedenie veľkých vôd a jeho odolnosť proti deštruktívnym účinkom vysokých prietokov.

Hodnotenie relevantnosti podpory

Potreba zlepšiť protipovodňovú ochranu mesta je aktuálna už dlhšie obdobie. Škody spôsobené povodňami najmä v posledných 15-tich rokoch túto potrebu jednoznačne potvrdili.

Na základe oboznámenia sa s relevantnými podkladmi projektu, údajmi z dotazníka a so znením príslušnej PHSR je možné skonštatovať nasledovné:

- Projekt je v súlade s PHSR Trenčianskeho samosprávneho kraja relevantného v čase schvaľovania projektu, špeciálne v rámci kapitoly „Životné prostredie“, kde je definovaný aj cieľ „Zmierňovať nepriaznivé environmentálne a zdravotné vplyvy povodní“. V rámci dodatku č. 3 ku PHSR TSK je aj projektový zámer „Riešenie protipovodňových opatrení na rieke Myjava“.
- Ak by projekt nezískal podporu nebol by vzhľadom na nedostatočné finančné možnosti mesta realizovaný.
- Finančné prostriedky na realizáciu projektu mohli byť žiadané aj prostredníctvom fondov EÚ na programové obdobie 2007 – 2013 v rámci Operačného programu Životné prostredie Prioritná os č. 2 Ochrana pred povodňami.

Hodnotenie udržateľnosti

Udržateľnosť projektu závisí od kvality technického projektu a technickej realizácie, výskytu a rozsahu povodní a od finančných možností prijímateľa vo Fonde udržateľnosti.

Technický projekt a technická realizácia je na dostatočnej úrovni zodpovedajúcej príslušným technickým predpisom a návrhovým zaťaženiam spôsobeným povodňami.

² V niektorých prípadoch bola prekročená suma pôvodne udeleného grantu. Súvisí to so vstupom SR do Európskej menovej únie, kedy boli záväzky v slovenských korunách prepočítané na euro konverzným kurzom 30,126 SKK/1 EUR.

Prijímateľ považuje realizáciu projektu za súčasť viacerých protipovodňových opatrení a nadväzne realizuje ďalšie protipovodňové opatrenia (vodozáchytné prvky v extraviláne spádovej oblasti).

Podľa informácií od prijímateľa program na protipovodňová ochranu pokračuje v spolupráci so správcom toku – Slovenským vodohospodárskym podnikom, š.p., špeciálne odstraňovaním náletových drevín, kosením brehových porastov, čistením koryta a tiež zlepšovaním kvality povrchových vôd.

Hodnotenie vplyvu

Pozitívne priame vplyvy: Bol vytvorený mestský typ toku, zlepšila sa kvalita vody v toku, boli opravené a spevnené brehy, boli odstránené náletové dreviny aj s koreňovým systémom, bol zrevitalizovaný vodný tok, vysadené zdravé dreviny, odstránili sa nepovolené vpuste, ktorými vtekala odpadová voda a boli použité architektonické prvky pre skvalitnenie vizuálneho dojmu opatrení. Celkovo sa znížilo nebezpečenstvo škôd na zdraví a majetku občanov.

Negatívne priame vplyvy: Projekt nevykazuje žiadne negatívne priame vplyvy.

Nepriame vplyvy: Ako pozitívny nepriamy vplyv možno označiť vybudovanie centrálnejestskej zóny v tesnej blízkosti vodného toku. Nepriame negatívne vplyvy neboli identifikované.

Vplyv na zamestnanosť: Projekt vytvoril pracovné príležitosti pri realizácii projektu (práce pri projektovaní a realizácii technických opatrení). Neboli vytvorené žiadne trvalo udržateľné pracovné miesta.

Vplyv projektu na prierezové otázky

Potenciál projektu k posilňovaniu princípov rodovej rovnosti je nulový.

Potenciál projektu k posilňovaniu princípov TUR je vysoký. Realizácia projektu zabraňuje vzniku škôd spôsobených privalovými dažďami a jarným topením sa snehu.

Potenciál projektu k posilňovaniu spolupráce s Nórskom, Islandom a Lichtenštajnskom je minimálny a spočíva v informovaní o poskytovaní finančných prostriedkov týmito krajinami.

Potenciál projektu vo vzťahu k možnosti zapojenia sa dobrovoľníkov do projektu je nulový.

Potenciál projektu dosahovať široký spoločenský konsenzus o projekte je vysoký. Projekt je prospešný pre všetkých obyvateľov mesta a okolia a tiež je v súlade potrebami TSK a SR.

Hodnotenie hospodárnosti

Dosiahnuté výsledky je možné na základe dostupných údajov a prehliadky v teréne považovať za adekvátne výške podpory.

Použité technické postupy zodpovedajú stanoveným cieľom v oblasti revitalizácie vodných tokov a protipovodňovej ochrany – vyvážené sú technické a vegetačné opatrenia.

Tak ako bol projekt a jeho ciele formulované – boli zvolené správne prostriedky a opatrenia na dosiahnutie cieľov, najmä ak boli súčasne realizované s inými opatreniami financovanými z iných zdrojov.

5.1.4 SK0044 – Skvalitnenie povodňového manažmentu a protipovodňového plánovania v povodí Hornádu na území SR

Názov žiadateľa: Košický samosprávny kraj

Celkový grant: 412 267 EUR

Skutočne vyčerpaná suma: 397 718 EUR

Miesto realizácie: Rieka Hornád, jej prítoky a inundácie riek, Košice

Prioritná oblasť: Ochrana životného prostredia

Cieľom projektu je identifikovať oblasti so zvýšeným rizikom povodní a informovať širokú verejnosť a odborníkov o opatreniach protipovodňového plánovania s celkovým cieľom rozvoja protipovodňových opatrení v povodí Hornádu.

Hodnotenie účinnosti:

Na základe osobnej návštevy na mieste realizácie projektu a po preskúmaní relevantných dokumentov je možné skonštatovať, že projekt splnil očakávané ciele a hodnoty ukazovateľov.

Ciele projektu boli dosiahnuté:

- Identifikáciou oblastí so zvýšeným rizikom povodní prostredníctvom numerickej simulácie povodňových stavov v záujmovom území.
- Spracovaním podkladov (záplavové mapy) pre územné plánovanie a pre rozhodovanie povodňového manažmentu.
- Informovaním verejnosti a odbornej obce o účinných protipovodňových opatreniach v povodí Hornádu.

Projekt možno považovať za vzorový v oblasti protipovodňového plánovania a vypracovania podkladov pre kompetentné rozhodovanie povodňového manažmentu o časovom a vecnom postupe protipovodňových opatrení.

Hodnotenie relevantnosti podpory

Potreba skvalitniť rozhodovanie povodňového manažmentu je jednoznačná. Záplavové mapy sú nevyhnutným podkladom pre rozhodovanie povodňového manažmentu. Riešené územie bolo v nedávnej minulosti atakované intenzívnymi povodňami.

S ohľadom na uvedené možno tento projekt hodnotiť vysoko pozitívne z hľadiska relevantnosti využitia podpory.

Na základe oboznámenia sa s relevantnými podkladmi projektu, údajmi z dotazníka a so znením príslušnej PHSR je možné skonštatovať nasledovné:

- Projekt je v súlade s PHSR Košického samosprávneho kraja relevantného v čase schvaľovania projektu, špeciálne v rámci aktivity „Skvalitnenie územného protipovodňového plánovania na obmedzenie hospodárskych škôd z titulu záplav na území povodia Hornádu“.
- Ak by projekt nezískal podporu, nebol by vzhľadom na nedostatočné finančné možnosti mesta realizovaný a musel by byť zrealizovaný z iných zdrojov.
- Finančné prostriedky na realizáciu projektu mohli byť žiadané aj prostredníctvom fondov EÚ na programové obdobie 2007 – 2013 v rámci Operačného programu Životné prostredie Prioritná os č. 2 Ochrana pred povodňami.

Hodnotenie udržateľnosti

Platnosť a použiteľnosť povodňových záplavových máp je dlhodobá (cca. 10 rokov) v plnom rozsahu, neskôr je platnosť obmedzená mierne (závisí od miestnych podmienok ovplyvňujúcich povodne – vegetácia, stabilita korýt, stupeň zástavby a pod.).

Trvácnosť spracovaných podkladov nevyžaduje zvláštne prostriedky na ich udržateľnosť.

Hodnotenie vplyvu

Pozitívne priame vplyvy: Bolo zlepšené protipovodňové plánovanie. Tiež boli identifikované tieto vplyvy:

- dlhodobé vplyvy - týkajúce sa územného plánovania a preventívnych účinkov plánovania pri znižovaní povodňových škôd,
- okamžité vplyvy - identifikácia rizikových oblastí, informovanosť verejnosti o protipovodňovej prevencii a vyprodukované tovary a služby – záplavové mapy, digitálny model terénu a korýt riek a matematické modely a simulácie povodňových stavov, informačný film a tlačené materiály.

Negatívne priame vplyvy: Projekt nevykazuje žiadne negatívne priame vplyvy.

Nepriame vplyvy: Ako pozitívny nepriamy vplyv možno označiť vybudovanie centrálnej mestskej zóny v tesnej blízkosti vodného toku. Nepriame negatívne vplyvy neboli identifikované.

Vplyv na zamestnanosť: Projekt vytvoril pracovné príležitosti pri realizácii projektu (práce pri projektovaní, napĺňania databázy a riešenia software). Neboli vytvorené žiadne trvalo udržateľné pracovné miesta.

Vplyv projektu na prierezové otázky

Potenciál projektu k posilňovaniu princípov rodovej rovnosti je nulový.

Potenciál projektu k posilňovaniu princípov TUR je vysoký. Realizácia projektu napomôže preventívnym zákrokom zabraňujúcim vzniku škôd spôsobených záplavami.

Potenciál projektu k posilňovaniu spolupráce s Nórskom, Islandom a Lichtenštajnskom je minimálny a spočíva v informovaní o poskytovaní finančných prostriedkov týmito krajinami.

Potenciál projektu vo vzťahu k možnosti zapojenia sa dobrovoľníkov do projektu je nulový.

Potenciál projektu dosahovať široký spoločenský konsenzus o projekte je vysoký. Projekt je prospešný pre všetkých obyvateľov povodia Hornádu a tiež je v súlade potrebami KSK a SR.

Hodnotenie hospodárnosti

Dosiahnuté výsledky je možné na základe dostupných údajov, poskytnutých podkladov a s ohľadom na rozsah spracovaného územia, dĺžku vodných tokov, množstvo a rozsah spracovaných modelov územia a simulácií povodňových stavov považovať za adekvátne výške podpory.

Použitie technické postupy zodpovedajú stanoveným cieľom. Prostriedky a opatrenia zvolené na dosiahnutie cieľov boli správne a v súlade s cieľmi.

Spracovať záplavové mapy aj pre ďalšie povodia a postupne pre celé územie Slovenska považujeme za nevyhnutný podklad pre kompetentné rozhodovanie povodňového manažmentu.

5.2 Cezhraničná spolupráca s Ukrajinou

5.2.1 SK0015 – Štart – príprava inštitúcií na regionálny rozvoj a cezhraničnú spoluprácu s Ukrajinou

Názov prijímateľa: Občianske združenie Fundament , Francisciho 1, 979 01 Rimavská Sobota

Celkový grant: 377 967 EUR

Skutočne vyčerpaná suma: 408 965 EUR

Miesto realizácie: prihraničný región Slovensko - Ukrajina

Prioritná oblasť: Regionálna politika a cezhraničné aktivity

Cieľom projektu je posilniť a rozvíjať mimovládne organizácie na južnom Slovensku, s celkovým cieľom rozvoja regiónov na južnom Slovensku a posilnenie Slovensko – Ukrajinskej cezhraničnej spolupráce.

Hodnotenie účinnosti

Na základe osobnej návštevy na mieste realizácie projektu a po preskúmaní relevantných dokumentov je možné skonštatovať, že projekt splnil všetky očakávané ciele a hodnoty ukazovateľov, avšak pre zjednodušenie realizácie a monitoringu boli niektoré menšie aktivity zlúčené do väčších aktivít. Celkový počet aktivít tak klesol na 5.

Ciele projektu boli dosiahnuté najmä:

- Realizovaním vzdelávacieho programu na integráciu a pomoc postihnutým a sociálne znevýhodneným skupinám.
- Rozvíjaním mikroregiónu v oblasti Slovenského Krasu, hlavne pomocou ekologického turistického programu Šerpa.
- Poskytovaním EU infoservisu so zameraním na regionálny rozvoj.

Hodnotenie relevantnosti podpory

Občianske združenie Fundament pôsobí v mnohonásobne znevýhodnených marginalizovaných prihraničných regiónoch južného Slovenska. Je tu vysoká nezamestnanosť, málo investícií, skolabované hospodárstvo a poľnohospodárstvo, nedostatok informácií a inštitúcií na regionálny rozvoj. Málo pracovných príležitostí a alternatív uplatnenia spôsobuje odchod mladej, vyštudovanej generácie a kvalifikovaných občanov do vyspelejších regiónov a do zahraničia.

Na základe oboznámenia sa s relevantnými podkladmi projektu, monitorovacími správami a podpornými dokumentmi projektu je možné skonštatovať nasledovné:

- Projekt je v súlade s PHSR Banskobystrického samosprávneho kraja na roky 2007-2013, relevantného v čase realizácie projektu, špeciálne s cieľmi uvedenými v rámci Prioritnej témy „Zvyšovanie konkurencieschopnosti výroby a služieb“. Slovensko - Ukrajinská spolupráca však v tomto dokumente nie je zakotvená.
- Ak by projekt nezískal podporu, nebol by vzhľadom na nedostatočné finančné možnosti organizácie realizovaný.
- Iné finančné prostriedky na realizáciu projektu by nemohli byť žiadané prostredníctvom fondov EÚ na programové obdobie 2007 – 2013. Cezhraničnú spoluprácu zahŕňa Program INTERREG. V tomto prípade by však bolo potrebné do programu zapojiť aj subjekt z Maďarska.

Hodnotenie udržateľnosti

Trvalé výsledky tohto projektu sú:

- v rámci vytvoreného pilotného modelu pre zaostalé regióny prostredníctvom komunitných fondov a mechanizmov internej podpory v lokálnych komunitách
- transfery tohto modelu do jednotlivých lokalít prostredníctvom mimovládnych organizácií
- poskytovanie poradenských a informačných služieb pre neziskové organizácie
- 15 vytvorených vzorových projektov v programe Európskej dobrovoľníckej služby a ich využívanie jednotlivými záujemcami.

Na základe vyššie uvedeného je možné skonštatovať, že výsledky projektu budú zachované a prijímateľ bude pokračovať v aktivitách, ktoré boli jeho predmetom.

Hodnotenie vplyvu

Pozitívne priame vplyvy: Posilnenie a rozvoj mimovládnych organizácií na južnom Slovensku a teda zvýšenie rozvoja regiónov na južnom Slovensku so zameraním na Slovensko – Ukrajinskú cezhraničnú spoluprácu.

Negatívne priame vplyvy: Projekt nevykazuje žiadne negatívne priame vplyvy.

Nepriame vplyvy: Ako pozitívny nepriamy vplyv možno označiť vzniknuté osobné kontakty na oboch stranách hranice. Nepriame negatívne vplyvy neboli identifikované.

Vplyv na zamestnanosť: Neboli vytvorené žiadne trvalo udržateľné pracovné miesta.

Vplyv projektu na prierezové otázky

Potenciál projektu k posilňovaniu princípov rodovej rovnosti je nulový.

Potenciál projektu k posilňovaniu princípov TUR je minimálny. Realizácia projektu vytvorila len základ pre ďalšie projekty cezhraničnej spolupráce. Na základe osobných kontaktov bude možné nájsť partnera.

Potenciál projektu k posilňovaniu spolupráce s Nórskom, Islandom a Lichtenštajnskom je minimálny.

Potenciál projektu vo vzťahu k možnosti zapojenia sa dobrovoľníkov do projektu je vysoký. Dobrovoľníci mali možnosť zúčastniť sa aktivít projektu a v budúcnosti využívať jeho výsledky.

Potenciál projektu dosahovať široký spoločenský konsenzus o projekte je vysoký. Projekt je prospešný pre obyvateľov v prihraničných oblastiach a tiež je v súlade potrebami SR.

Hodnotenie hospodárnosti

Dosiahnuté výsledky je možné na základe dostupných údajov a poskytnutých podkladov a dokladov považovať za adekvátne výške podpory.

Tak ako bol projekt a jeho ciele formulované – boli zvolené správne prostriedky a opatrenia na dosiahnutie cieľov.

5.2.2 SK0100 – Využitie strategickej inteligencie pre zlepšenie Inovačnej politiky - STRIPE

Názov prijímateľa: Technická univerzita Košice

Celkový grant: 294 392 EUR

Skutočne vyčerpaná suma: 292 460 EUR

Miesto realizácie: Košický samosprávny kraj

Prioritná oblasť: Regionálna politika a cezhraničné aktivity

Jedným z najdôležitejších cieľov projektu STRIPE je skúmať, navrhnúť a realizovať spôsoby, pomocou ktorých regionálna inovačná politika a činnosť regionálnej samosprávy na Slovensku môže byť neustále zlepšovaná v prospech občanov žijúcich na danom území.

Hodnotenie účinnosti

Na základe osobnej návštevy na mieste realizácie projektu a po preskúmaní relevantných dokumentov je možné skonštatovať, že projekt splnil všetky očakávané ciele a hodnoty ukazovateľov a pripravil základy pre ďalšie aktivity.

Ciele projektu boli dosiahnuté najmä:

- Vypracovaním modelu systému strategickej inteligencie, prípravou web portálu a nástrojov strategickej inteligencie, s ktorých využitím sa počíta v regionálnom strategickom plánovaní
- Mapovaním nástrojov regionálnej inovačnej politiky a nástrojov strategickej politiky a regionálnych informačných systémov a porovnaním regionálnych informačných systémov v Nordických krajinách, na Slovensku a na Ukrajine a benchmarkingom nástrojov regionálnej strategickej inteligencie a možností networkingu vo vybraných krajinách.

Hodnotenie relevantnosti podpory

Dôležitou skutočnosťou vedúcou k zlepšeniu realizácie politických rozhodnutí je využívanie strategickej inteligencie. Nástroje strategickej inteligencie (Technology Foresight, Technology assessment and Policy Evaluation) boli vytvorené už v minulosti. Zlepšovanie politických rozhodnutí cestou využívania týchto nástrojov vedie k zvyšovaniu životnej úrovne ľudí žijúcich na danom území.

Na základe oboznámenia sa s relevantnými podkladmi projektu, štatistickými údajmi z vytvoreného web portálu a so znením príslušnej PHSR je možné skonštatovať nasledovné:

- Projekt je v súlade s PHSR Košického samosprávneho kraja relevantného v čase schvaľovania projektu, špeciálne s cieľmi uvedenými v rámci špecifického cieľa č.5 „Rozvoj a posilnenie postavenia Košického samosprávneho kraja na národnej a medzinárodnej úrovni“, Opatrenia č.2 „Rozvoj a posilnenie medziregionálnej, cezhraničnej a medzinárodnej spolupráce“ a Opatrenia č.5 „Vytvorenie komunikačnej a informačnej platformy pre zlepšenie spolupráce subjektov regionálneho rozvoja“ .
- Ak by projekt nezískal podporu, nebol by vzhľadom na nedostatočné finančné možnosti univerzity realizovaný.
- Iné Finančné prostriedky na realizáciu projektu by nemohli byť žiadané prostredníctvom fondov EÚ na programové obdobie 2007 – 2013. Cezhraničnú spoluprácu zahŕňa Program INTERREG. V tomto prípade by však bolo potrebné do programu zapojiť aj subjekt z Maďarska.

Hodnotenie udržateľnosti

Výsledkom projektu je web portál obsahujúci strategické programovanie a nástroje strategickej inteligencie pre regionálne strategické plánovanie (<http://www.regiovision.sk>).

Udržanie web portálu v prevádzke po ukončení projektu znamená získanie potrebných finančných prostriedkov na pokrytie všetkých prevádzkových nákladov. Projekt má prepracovanú stratégiu získania dostatočných finančných prostriedkov z predaja web reklamy a registračných poplatkov záujemcov o získavanie aktuálnych informácií z portálu.

Na základe vyššie uvedeného je možné skonštatovať, že výsledky projektu budú zachované a prijímateľ bude pokračovať v aktivitách, ktoré boli jeho predmetom.

Hodnotenie vplyvu

Pozitívne priame vplyvy: Možnosť zlepšiť regionálne strategické plánovanie prostredníctvom web portálu obsahujúceho strategické programovanie a nástroje strategickej inteligencie.

Negatívne priame vplyvy: Projekt nevykazuje žiadne negatívne priame vplyvy.

Nepriame vplyvy: Ako pozitívny nepriamy vplyv bolo identifikované možné šírenie výsledkov projektu ďalším subjektom vrátane subjektov cezhraničných regiónov. Nepriame negatívne vplyvy neboli identifikované.

Vplyv na zamestnanosť: Projekt nevytvoril nové pracovné pozície.

Vplyv projektu na prierezové otázky

Potenciál projektu k posilňovaniu princípov rodovej rovnosti je nulový.

Potenciál projektu k posilňovaniu princípov TUR je vysoký. Dosiagnuté ciele sú realistické a ich pridaná hodnota pozostáva vo využívaní web portálu.

Potenciál projektu k posilňovaniu spolupráce s Nórskom, Islandom a Lichtenštajnskom je minimálny.

Potenciál projektu vo vzťahu k možnosti zapojenia sa dobrovoľníkov do projektu je nulový.

Potenciál projektu dosahovať široký spoločenský konsenzus o projekte je vysoký. Projekt je prospešný pre obyvateľov, regionálne inštitúcie a podnikateľskú sféru v prihraničných oblastiach. Je v súlade potrebami KSK a SR.

Hodnotenie hospodárnosti

Dosiagnuté výsledky je možné na základe dostupných údajov považovať za adekvátne výške podpory.

Navrhnuté pracovné balíky projektu a v rámci nich naplánované úlohy zodpovedajú v plnej miere k uspokojeniu definovaných potrieb projektu – hlavne zlepšiť účinnosť a súdržnosť výskumných politík na európskej, národnej a regionálnej úrovni a vytvoriť model cezhraničnej inovačnej politiky prihraničných regiónov východného Slovenska a Ukrajiny.

5.3 Riešenie rómskej problematiky

5.3.1 SK0101 – Premosťovanie komunit na strednom a východnom Slovensku

Názov prijímateľa: Občianske združenie ETP Slovensko – Centrum pre udržateľný rozvoj, Zemplínska 15/A, Košice

Celkový grant: 920 390 EUR

Skutočne vyčerpaná suma: 836 237 EUR

Miesto realizácie: obce Stará Ľubovňa, Nálepkovo, Moldava nad Bodvou, Šimonovce, Hodejov, Ostrovany, Spišské Podhradie, Rudňany, Veľké Kapušany, Jabloňov, Turňa nad Bodvou, Kokava nad Rimavicou

Prioritná oblasť: Rozvoj ľudských zdrojov

Cieľom projektu bolo znížiť generačnú chudobu v 12 mestách a obciach na Slovensku prostredníctvom vytvorenia 12 komunit celoživotného vzdelávania.

Hodnotenie účinnosti

Na základe osobnej návštevy na mieste realizácie projektu (boli navštívené komunitné centrá v Starej Ľubovni, Ostrovany a v Moldave nad Bodvou) po preskúmaní relevantných dokumentov je možné skonštatovať, že projekt splnil očakávané ciele a hodnoty ukazovateľov.

Ciele projektu boli dosiahnuté:

- Fyzickým vytvorením komunitných centier
- Zabezpečením potrebného vybavenia centier
- Zabezpečením personálneho obsadenia a priamym pôsobením v komunitách

Celkový cieľ s dlhodobými účinkami bude umocnený aj prostredníctvom zámeru na celonárodnej úrovni (Národný pilotný program - Komunitné centrá).

Hodnotenie relevantnosti podpory

Projekt svojim konceptom poskytovania komplexných služieb obyvateľom znevýhodnených rómskych komunit bol inovatívny do takej miery, že v niektorých oblastiach presahoval ciele stanovené v programoch rozvoja kraja.

Na základe oboznámenia sa s relevantnými podkladmi projektu, údajmi z dotazníka a so znením príslušnej PHSR je možné skonštatovať nasledovné:

- Projekt je v súlade s PHSR Košického samosprávneho kraja relevantného v čase schvaľovania projektu, špeciálne v rámci špecifického cieľa „Rozvoj sociálnej oblasti a podpora marginalizovaných skupín“ a s PHSR Prešovského samosprávneho kraja špeciálne v rámci prioritnej témy „Zníženie sociálnej vylúčenosti marginalizovaných rómskych komunit“.
- Ak by projekt nezískal podporu, bola organizácia pripravená realizovať aktivity projektu z iných zdrojov v súlade so svojou stratégiou, avšak nebolo by možné určiť časový horizont realizácie.
- Finančné prostriedky na realizáciu projektu mohli byť žiadané aj prostredníctvom fondov EÚ na programové obdobie 2007 – 2013 v rámci Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia Prioritná os č. 2 Podpora sociálnej inklúzie.

S ohľadom na uvedené možno tento projekt hodnotiť vysoko pozitívne z hľadiska relevantnosti využitia podpory.

Hodnotenie udržateľnosti

Prijímateľ pokračuje v čiastkových aktivitách, ktoré boli predmetom realizácie projektu i po jeho ukončení (realizácie vzdelávacích a výchovných aktivít v komunitných centrách). Ohrozenie dlhodobej udržateľnosti je v zabezpečení financií na prevádzku komunitných centier. Obce a mestá vo väčšine

prípadoch na tieto aktivity nemajú zdroje. Udržateľnosť môže byť zabezpečená implementáciou národného pilotného programu - Komunitné centrá.

Hodnotenie vplyvu

Pozitívne a negatívne priame vplyvy

Negatívne priame vplyvy projektu neboli pri hodnotiacom procese zaznamenané. Za pozitívne priame vplyvy možno považovať v súlade s ukazovateľmi posilnený ľudský, sociálny a ekonomický kapitál predovšetkým vytvorením komunit celoživotného vzdelávania, vyškolením trénerov a školiteľov, odbornou asistenciou pri riešení problémov klientov a účasťou klientov na plánovaných kultúrnych a spoločenských aktivitách. Priamym pozitívnym vplyvom je i akreditácia vzdelávacieho programu „Križovatky“.

Pozitívne a negatívne nepriame vplyvy

Negatívne nepriame vplyvy projektu neboli pri hodnotiacom procese zaznamenané. Jedným z najvýznamnejších pozitívnych nepriamych vplyvov bolo vyškolenie profesionálov z miest a obcí, prípadne spolupracujúcich inštitúcií, s cieľom lepšieho porozumenia týchto odborníkov smerom k ľuďom zažívajúcim generačnú chudobu a zlepšenia prístupu v práci s nimi.

Vplyv na zamestnanosť

Realizácia projektu mala priamy vplyv na zamestnanosť – vytvorenie pracovných miest priamo v miestnych komunitách (rekonštrukcie obydľí) a prejavil sa i nepriamy vplyv na zamestnanosť vo forme realizovaných aktivít zameraných na podporu vzdelávania detí a mládeže, čo vytvára potenciál uplatnenia sa na trhu práce.

Vplyv projektu na prierezové otázky

Potenciál projektu k posilňovaniu princípov rodovej rovnosti je vysoký. Aktivity projektu sú rovnako prístupné pre obe pohlavia.

Potenciál projektu k posilňovaniu TUR je vysoký. Prejavuje sa v rámci sociálneho rozmeru (budovanie ľudského a sociálneho kapitálu formou vzdelávania, školení a tréningov), prejavuje sa i dopad na ekonomický rozmer (vplyv na zamestnanosť, uvedomenie si príležitostí podieľať sa na miestnych aktivitách v prospech komunity) a čiastočne možno hovoriť i posilňovaní environmentálneho rozmeru (rekonštrukcia obydľí a okolia, vzdelávacie aktivity v predmetnej oblasti).

Potenciál projektu k posilňovaniu spolupráce s Nórskom, Islandom a Lichtenštajnskom je minimálny. V týchto krajinách nie je vysoký podiel rómskej komunity.

Potenciál projektu vo vzťahu k možnosti zapojenia sa dobrovoľníkov do projektu je veľmi vysoký. Predovšetkým sa tento potenciál vo veľkej miere prejavil v súčasnej dobe, kedy mnoho spolupracovníkov na projekte naďalej pracuje s komunitami na báze dobrovoľnosti.

Potenciál spoločenského konsenzu o projekte je vysoký, dôkazom je aj účasť a záujem o vzdelávanie „Mosty z chudoby“, kedy odborníci pracujúci s komunitami mali príležitosť lepšie pochopiť potreby komunity. Projekt sa venoval i formovaniu verejnej mienky a rúcaniu predsudkov a stereotypov vo vnímaní rómskej komunity majoritou. Projekt je prospešný pre všetkých obyvateľov oblasti a tiež je v súlade potrebami PSK, KSK a SR.

Hodnotenie hospodárnosti

Dosiahnuté výsledky projektu sú primerané výške podpory. Výsledky projektu boli nastavené hospodárne s maximálnou efektívnosťou, vychádzali zo znalosti problematiky.

Prijímateľ grantu i v súčasnosti zavádza do praxe nové trendové metódy a formy práce.

5.3.2 SK0128 – Divé Maky - šanca pre rómske talenty z celého Slovenska

Názov prijímateľa: PRO DONUM, Karloveská 31, Bratislava

Celkový grant: 698 776 EUR

Skutočne vyčerpaná suma: 590 800 EUR

Miesto realizácie: osada Jarovnice

Prioritná oblasť: Rozvoj ľudských zdrojov

Cieľom projektu bolo zvýšenie vzdelanostnej úrovne a rozvoj zručnosti Rómov a zlepšenie ich uplatnenia na trhu práce.

Hodnotenie účinnosti

Na základe osobnej návštevy na mieste realizácie projektu a po preskúmaní relevantných dokumentov je možné skonštatovať, že projekt splnil očakávané ciele a hodnoty ukazovateľov.

Ciele projektu boli dosiahnuté:

- Vytvorením voľno-časového centra
- Zabezpečením personálneho obsadenia
- Priamym pôsobením v komunite so 100 vybranými deťmi

Celkový cieľ s dlhodobými účinkami bude umocnený aj prostredníctvom zámeru na celonárodnej úrovni (Národný pilotný program - Komunitné centrá).

Hodnotenie relevantnosti podpory

Na základe oboznámenia sa s relevantnými podkladmi projektu, údajmi z dotazníka a so znením príslušnej PHSR je možné skonštatovať nasledovné:

- Projekt je v súlade s PHSR Bratislavského samosprávneho kraja relevantného v čase schvaľovania projektu, špeciálne v rámci aktivity „Zvýšenie sociálnej starostlivosti pre sociálne odkázané osoby, ohrozené a marginálne skupiny“.
- Ak by projekt nezískal podporu, bola organizácia pripravená realizovať aktivity projektu v obmedzenom rozsahu.
- Finančné prostriedky na realizáciu projektu mohli byť žiadané aj prostredníctvom fondov EÚ na programové obdobie 2007 – 2013 v rámci Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia Prioritná os č. 2 Podpora sociálnej inklúzie.

S ohľadom na uvedené možno tento projekt hodnotiť vysoko pozitívne z hľadiska relevantnosti využitia podpory.

Hodnotenie udržateľnosti

Prijímateľ pokračuje v aktivitách, ktoré boli predmetom realizácie projektu i po jeho ukončení. Zároveň pripravuje ďalšie rozvojové aktivity, ktoré nadväzujú na už dosiahnuté výsledky a realizované aktivity. Vzhľadom k tomu, že prijímateľ grantu má v súčasnosti dostatok finančných prostriedkov, je reálny predpoklad na dlhodobé pokračovanie aktivít projektu.

Oblasti, v ktorých boli jednotlivé projektové aktivity realizované, sa stali rozhodujúcimi pre podporu na celonárodnej úrovni (komunitné centrá, vzdelávacie a výchovné aktivity, individuálna terénna sociálna práca s klientom a rodinou, komunitná sociálna práca).

Hodnotenie vplyvu

Pozitívne a negatívne priame vplyvy

Negatívne priame vplyvy projektu neboli pri hodnotiacom procese zaznamenané. Za pozitívne priame vplyvy možno považovať najmä rozšírenie programu Divé maky do lokality najväčšej rómskej osady na Slovenku – Jarovnice cez novovytvorené aktivity programu a realizovaním workshopov a školení miestnych tútorov a koordinátorov. Individuálna práca s rodinami talentovaných detí priniesla pozitívny vplyv na zmenu uhlu pohľadu rodín na vzdelávanie a uplatnenie sa detí.

Pozitívne a negatívne nepriame vplyvy

Negatívne nepriame vplyvy projektu neboli pri hodnotiacom procese zaznamenané. Asi najväčším pozitívnym nepriamym vplyvom bolo prezentovanie rómskej komunity v pozitívnom svetle prostredníctvom kultúrnych a spoločenských aktivít a profesionálnu PR s cieľom zmiernovania a odstraňovania predsudkov majority voči Rómom.

Vplyv na zamestnanosť

Realizácia projektu mala priamy vplyv na zamestnanosť – vytvorenie pracovných miest miestnych tútorov a koordinátorov. Ďalším prínosom bolo vyškolenie týchto pracovníkov, čím sa zvýšil ich potenciál následného uplatnenia sa na pracovnom trhu.

Nepriamy vplyv na zamestnanosť je zrejmý v príležitosti detí z osady a komunity študovať na SŠ a VŠ a rozvíjať svoj talent. Je vysoký predpoklad uplatnenia sa detí v odborných profesiách, a v príležitosti stať sa pre ostatných členov komunity pozitívnym príkladom a autoritou.

Vplyv projektu na prierezové otázky

Potenciál projektu k posilňovaniu princípov rodovej rovnosti je vysoký, nakoľko pracuje so stereotypmi rómskej komunity ako je patriarchát a podporuje posilňovanie postavenia žien v komunite.

Potenciál projektu k posilňovaniu princípov TUR je vysoký. Posilňuje princípy TUR s priamym dôrazom na sociálny rozmer, čiastočne možno hovoriť i o nepriamom dôraze na ekonomický rozmer (vplyv na zamestnanosť).

Potenciál projektu k posilňovaniu spolupráce s Nórskom, Islandom a Lichtenštajnskom je minimálny. V týchto krajinách nie je vysoký podiel rómskej komunity. Potenciál projektu vo vzťahu k možnosti zapojenia sa dobrovoľníkov do projektu.

Potenciál zapojenia dobrovoľníkov do projektu je veľmi vysoký. Vzhľadom na rozsah a charakter realizovaných aktivít je tento potenciál vyjadrený i v jednotlivých ukazovateľoch, ktoré projekt naplnil.

Potenciál spoločenského konsenzu o projekte je vysoký. Dôkazom je účasť na kultúrnych a spoločenských aktivitách zo strany majority a komunity, pozitívna mediálna kampaň o projekte a komunite a zvýšený záujem majority o podporu rozvoja talentov z lokality osady. Projekt sa venoval i formovaniu verejnej mienky a rúcaniu predsudkov a stereotypov vo vnímaní rómskej komunity majoritou. Projekt je prospešný pre všetkých obyvateľov oblasti a tiež je v súlade potrebami BSK a SR.

Hodnotenie hospodárnosti

Dosiahnuté výsledky projektu sú primerané výške podpory. Metódy a postupy aktivít, ktoré napĺňali ciele a ukazovatele projektu možno považovať za najlepšie dostupné riešenie, nakoľko vychádzali z poznania komunity, terénu a praxe. Veľkou devízou a nevyhnutným predpokladom úspešnosti projektu bola predchádzajúca skúsenosť organizácie a jej pôsobenie v lokalite. Preto boli očakávané výsledky projektu nastavené hospodárne s maximálnou efektívnosťou.

5.4 Inovácie v oblasti energetiky

5.4.1 SK0029 – Využitie biomasy pre výrobu tepla v meste Vráble

Názov prijímateľa: Mesto Vráble

Celkový grant: 784 286 EUR

Skutočne vyčerpaná suma: 784 286 EUR

Miesto realizácie: Zariadenie vybudované v rámci projektu v meste Vráble je umiestnené v Centrálnej kotolni Lúky, lokalizovanej na okraji mesta Vráble, v obytnej zóne pozostávajúcej z bytových domov.

Prioritná oblasť: Využitie obnoviteľných zdrojov energie a redukcia emisií skleníkových plynov.

Hlavné ciele projektu, udržanie ceny tepla pre koncových odberateľov, ktorých tvoria hlavne domácnosti, predstavujú predpoklady na udržanie zákazníkov a obmedzenie odpájania od systému CZT, čím sa ďalej zamedzí zvyšovanie emisií v obývaných oblastiach.

Hodnotenie účinnosti

Projekt prispieva k zníženiu emisií CO₂ v regióne a tiež k trvalo udržateľnému rozvoju regiónu.

Samotný projekt môže v ďalšom slúžiť ako vzorový projekt pre ďalšie aplikácie v okolitých mestách regiónu, ktoré majú podobné geografické, poľnohospodárske a populačné podmienky ako mesto Vráble.

Na základe osobnej návštevy na mieste realizácie projektu a po preskúmaní relevantných dokumentov je možné skonštatovať, že projekt splnil všetky očakávané ciele a hodnoty ukazovateľov týkajúce sa využitia obnoviteľných zdrojov energie, v tomto prípade drevnjej štiepky z regionálnych zdrojov, a je predpoklad dosiahnuť deklarované zníženie emisií CO₂ oproti pôvodnému prevádzkovému režimu so spaľovaním zemného plynu. Na základe hodnôt emisií a účinnosti kotla z jednorazových meraní počas garančných skúšok a po uvedení do prevádzky je možné konštatovať, že zariadenie spĺňa parametre týkajúce sa tepelnej účinnosti, ako aj parametre emisných limitov pre kotly spaľujúce drevnú štiepku. Reálne hodnoty celkových úspor emisií budú k dispozícii po vyhodnotení dlhšieho prevádzkového obdobia.

Ciele projektu boli dosiahnuté najmä:

- Znížením spotreby zemného plynu, prakticky na nulovú hodnotu, pôvodné kotly na zemný plyn slúžia iba ako rezerva. Zabezpečením primárnych energetických zdrojov z regiónu, čím sa dosiahla spoľahlivosť dodávky tepla nezávislá od výkyvov importu zemného plynu zo zahraničia a zníženie variabilných nákladov na výrobu tepla.
- Vytvorením nových pracovných miest v regióne.

Hodnotenie relevantnosti podpory

Na základe oboznámenia sa s relevantnými podkladmi projektu, údajmi z dotazníka a so zhodou s príslušnými právnymi predpismi je možné skonštatovať nasledovné:

- Projekt je v súlade s Konceptiou Nitrianskeho samosprávneho kraja platnej v čase schvaľovania projektu, predovšetkým v rámci priority "Ochrana zložiek životného prostredia".
- Ak by projekt nezískal podporu, nebol by vzhľadom na nedostatočné finančné možnosti mesta realizovateľný.
- Finančné prostriedky na realizáciu projektu mohli byť žiadané aj prostredníctvom fondov EÚ na programové obdobie 2007 – 2013 v rámci Operačného programu Životné prostredie Prioritná os č. 3 Ochrana ovzdušia a minimalizácia nepriaznivých vplyvov zmeny klímy.

Hodnotenie udržateľnosti

Udržateľnosť projektu podporuje skutočnosť, že zásobovanie sídliska teplom je trvalá aktivita a znížením variabilnej zložky nákladov na palivo, drevnú štiepku, v porovnaní so zemným plynom umožňuje udržiavať cenu tepla na akceptovateľnej úrovni pre konečných odberateľov a tým eliminovať tendenciu odberateľov odpojiť sa od centrálného zdroja.

Dostatočná ponuka drevnej štiepky v okolí predstavuje základný predpoklad dlhodobého zdroja paliva pre výhrevňu a udržanie jej prevádzky po dobu životnosti projektu, s predpokladom ďalšej prevádzky viazanej už na obnovu po ukončení životnosti technologického zariadenia.

Na základe vyššie uvedeného je možné skonštatovať, že výsledky projektu budú zachované a prijímateľ bude pokračovať v aktivitách, ktoré boli jeho predmetom.

Hodnotenie vplyvu

Pozitívne priame vplyvy: Zníženie emisií skleníkových plynov zo spaľovania zemného plynu v dôsledku použitia drevnej štiepky, stabilizácia ceny tepla pre koncových odberateľov (obyvateľov mesta) a vytvorenie nových pracovných miest.

Negatívne priame vplyvy: Projekt nevykazuje žiadne negatívne priame vplyvy.

Nepriame vplyvy: Ako pozitívny nepriamy vplyv je skutočnosť úspory importovaného zemného plynu a jeho náhrada domácim palivom, teda platby za teplo ostávajú v regionálnych firmách. Nepriame negatívne vplyvy neboli identifikované.

Vplyv na zamestnanosť: Projekt vytvoril pracovné príležitosti pre prevádzku zariadenia vybudovaného v rámci projektu a boli vytvorené 4 nové dlhodobé udržateľné pracovné miesta.

Vplyv projektu na prierezové otázky:

Potenciál projektu k posilňovaniu princípov rodovej rovnosti je nulový.

Potenciál projektu k posilňovaniu princípov TUR je vysoký.

Potenciál projektu k posilňovaniu spolupráce s Nórskom, Islandom a Lichtenštajnskom je minimálny a spočíva v informovaní o poskytovaní finančných prostriedkov týmito krajinami.

Potenciál projektu vo vzťahu k možnosti zapojenia sa dobrovoľníkov do projektu je nulový.

Potenciál projektu dosahovať široký spoločenský konsenzus o projekte je vysoký. Projekt je prospešný pre obyvateľov mesta a tiež je v súlade potrebami NSK a SR.

Hodnotenie hospodárnosti

Dosiahnuté výsledky je možné na základe dostupných údajov a prehliadky v teréne považovať za adekvátne výške podpory.

Použitie technické riešenie zodpovedá stanoveným cieľom EÚ a Slovenskej republiky v oblasti využívania obnoviteľných zdrojov energie a redukcie emisií skleníkových plynov.

Hospodárnosť projektu sa prejavuje na lokálnej úrovni znížením variabilných nákladov na palivo pri zásobovaní obyvateľov teplom, znížením potreby dovozu zemného plynu zo zahraničia (vplyv na bilanciu zahraničného obchodu Slovenskej republiky). Tiež je dôležitá skutočnosť, že finančné platby za odoberané teplo ostávajú z väčšej časti v regióne.

5.4.2 SK0099 – Implementácia obnoviteľných zdrojov energie na báze biomasy v energetickom hospodárstve obce Rohožník

Názov prijímateľa: Obec Rohožník

Celkový grant: 1 023 775 EUR

Skutočne vyčerpaná suma: 1 023 775 EUR

Miesto realizácie: Zariadenie vybudované v rámci projektu v obci Rohožník je umiestnené v centrálnej výhrevni, lokalizovanej na okraji obytnej zóny tvorenej bytovými objektmi.

Prioritná oblasť: Využitie obnoviteľných zdrojov energie a redukcia emisií skleníkových plynov.

Cieľom projektu je udržanie, resp. zníženie ceny tepla pre koncových odberateľov a zamedzenie zvyšovania emisií v obývaných oblastiach.

Hodnotenie účinnosti

Na základe osobnej návštevy na mieste realizácie projektu a po preskúmaní relevantných dokumentov je možné konštatovať, že projekt splnil všetky očakávané ciele a hodnoty ukazovateľov týkajúce sa využitia obnoviteľných zdrojov energie, v tomto prípade drevnej štiepky z regionálnych zdrojov, čím sa znížili emisie CO₂ oproti pôvodnému prevádzkovému režimu so spaľovaním zemného plynu o 1 379 t/rok (údaje na základe doterajších prevádzkových výsledkov), ďalej sa dosiahlo zvýšenie využitia domácich primárnych energetických zdrojov a znížila závislosť od importovaného zemného plynu a tiež sa vytvorilo 6 nových pracovných miest s perspektívou nárastu po rozbehnutí aktivít pri úprave parkových plôch a čistení lesných porastov na celkový počet 10. Ďalšie ciele projektu súvisia s trvalou udržateľnosťou projektu a sú reprezentované udržaním ceny tepla pre koncových odberateľov, ktorých tvoria hlavne domácnosti. Toto sú predpoklady pre udržanie zákazníkov a obmedzenie odpájania od systému CZT, čím sa ďalej zamedzí zvyšovaniu emisií škodlivých látok v obývaných oblastiach. Samotný projekt môže v ďalšom slúžiť ako vzorový projekt pre ďalšie aplikácie v regióne, pre podobné geografické, poľnohospodárske a populačné podmienky.

Ciele projektu boli dosiahnuté najmä:

- Návrhom nových kotlov tak, že i v prípade krátkodobej poruchy jedného z troch kotlov je pre mesiac s minimálnou priemernou teplotou postačujúci výkon dvoch prevádzkyschopných kotlov (požiadavka STN).
- Zabezpečením primárnych energetických zdrojov z regiónu a znížením variabilných nákladov na výrobu tepla.
- Vytvorením nových pracovných miest v obci.

Hodnotenie relevantnosti podpory

Na základe oboznámenia sa s relevantnými podkladmi projektu, údajmi z dotazníka a so zhodou s príslušnými právnymi predpismi je možné skonštatovať nasledovné:

- Projekt je v súlade s Koncepciou Bratislavského samosprávneho kraja relevantného v čase schvaľovania projektu, najmä prostredníctvom aktivity „Podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie a ekologicky nezávadných energií“.
- Ak by projekt nezískal podporu, bol by vzhľadom na nedostatočné finančné možnosti obce realizovaný len v obmedzenom rozsahu.
- Finančné prostriedky na realizáciu projektu mohli byť žiadané aj prostredníctvom fondov EÚ na programové obdobie 2007 – 2013 v rámci Operačného programu Životné prostredie Prioritná os č. 3 Ochrana ovzdušia a minimalizácia nepriaznivých vplyvov zmeny klímy.

Hodnotenie udržateľnosti

Udržateľnosť projektu podporuje skutočnosť, že zásobovanie sídliska teplom je trvalá aktivita a znížením variabilnej zložky nákladov na palivo, drevnú štiepku, umožňuje udržiavať cenu tepla na akceptovateľnej úrovni pre konečných odberateľov a tým eliminovať tendenciu odberateľov odpojiť sa od centrálného zdroja.

Dostatočné výmery lesov a tým aj ponuka drevnej štiepky v okolí predstavuje základný predpoklad dlhodobého zdroja paliva pre výhrevňu a udržanie jej prevádzky po dobu životnosti projektu,

s predpokladom ďalšej prevádzky viazanej už na zásadnú obnovu po ukončení životnosti technologického zariadenia.

Na základe vyššie uvedeného je možno konštatovať, že výsledky projektu budú zachované a prijímateľ bude pokračovať v aktivitách, ktoré boli jeho predmetom.

Hodnotenie vplyvu

Pozitívne priame vplyvy: Zníženie emisií skleníkových plynov v dôsledku použitia drevnej štiepky.

Negatívne priame vplyvy: Projekt nevykazuje žiadne negatívne priame vplyvy.

Nepriame vplyvy: Ako pozitívny nepriamy vplyv možno označiť stabilizáciu ceny tepla pre koncových odberateľov (obyvateľov obce) a vytvorenie nových pracovných miest. Nepriame negatívne vplyvy neboli identifikované.

Vplyv na zamestnanosť: Projekt vytvoril pracovné príležitosti pre prevádzku zariadení vybudovaných v rámci projektu a boli vytvorené nové, trvalo udržateľné pracovné miesta.

Vplyv projektu na prierezové otázky:

Potenciál projektu k posilňovaniu princípov rodovej rovnosti je nulový.

Potenciál projektu k posilňovaniu princípov TUR je vysoký.

Potenciál projektu k posilňovaniu spolupráce s Nórskom, Islandom a Lichtenštajnskom je minimálny a spočíva v informovaní o poskytovaní finančných prostriedkov týmito krajinami.

Potenciál projektu vo vzťahu k možnosti zapojenia sa dobrovoľníkov do projektu je nulový.

Potenciál projektu dosahovať široký spoločenský konsenzus o projekte je vysoký. Projekt je prospešný pre obyvateľov mesta a tiež je v súlade potrebami BSK a SR.

Hodnotenie hospodárnosti

Dosiahnuté výsledky je možné na základe dostupných údajov a prehliadky v teréne považovať za adekvátne výške podpory.

Použitie technické riešenie zodpovedá stanoveným cieľom EÚ a Slovenskej republiky v oblasti využívania obnoviteľných zdrojov energie a redukcie emisií skleníkových plynov.

Hospodárnosť projektu sa prejavuje na lokálnej úrovni znížením variabilných nákladov na palivo pri zásobovaní obyvateľov teplom a skutočnosť, že finančné platby za odoberané teplo ostávajú z väčšej časti v regióne.

5.4.3 SK0080 – Inštalácia slnečných kolektorov a modernizácia energetických zariadení v ÚVTOS Želiezovce

Názov prijímateľa: Ústav pre výkon trestu odňatia slobody Želiezovce

Celkový grant: 739 742 EUR

Skutočne vyčerpaná suma: 736 492 EUR

Miesto realizácie: Zariadenie vybudované v rámci projektu je umiestnené v areáli ústavu (kotolňa) a na príľahlom pozemku mimo areál objektu (slnečné kolektory).

Prioritná oblasť: Využitie obnoviteľných zdrojov energie a redukcia emisií skleníkových plynov. Cieľom projektu je prispievať k zníženiu spotreby zemného plynu a tým aj emisií CO₂ v regióne.

Hodnotenie účinnosti

Na základe osobnej návštevy na mieste realizácie projektu a po preskúmaní relevantných dokumentov je možné konštatovať, že projekt splnil všetky očakávané ciele a hodnoty ukazovateľov.

Projekt prispieva k zníženiu spotreby zemného plynu a tým aj emisií CO₂ v regióne využitím solárnej energie na predohrev teplej vody a tiež zvýšením účinnosti zariadení spaľujúcich zemný plyn. Prevádzkou dosahované hodnoty emisií znečisťujúcich látok sú nižšie ako boli predpokladané hodnoty redukcii emisií (CO₂ o 170 t/rok a emisií NO_x o 127 kg/rok) v dôsledku zníženia spotreby zemného plynu. Mierne zvýšené sú doby návratnosti investícií, vzhľadom na grantovú podporu to nebude mať negatívny vplyv na finančné výsledky ústavu. Samotný projekt bol dostatočne spropagovaný a ponúknutý ako príklad na realizáciu podobným ústavom na území Slovenskej republiky.

Ciele projektu boli dosiahnuté najmä:

- Znížením spotreby zemného plynu dôsledkom predohrevu teplej vody v solárnych kolektoroch a inštaláciou nových, účinnejších zariadení v kotolni (nové plynové horáky, nový teplovodný kotol a nové vyvíjače pary).

Hodnotenie relevantnosti podpory

Na základe oboznámenia sa s relevantnými podkladmi projektu, údajmi z dotazníka a so zhodou s príslušnými právnymi predpismi je možné skonštatovať nasledovné:

- Projekt je v súlade s Konceptiou Nitrianskeho samosprávneho kraja platnej v čase schvaľovania projektu, predovšetkým v rámci priority "Ochrana zložiek životného prostredia".
- Ak by projekt nezískal podporu, nebol by vzhľadom na nedostatočné finančné možnosti prijímateľa realizovateľný.
- Finančné prostriedky na realizáciu projektu mohli byť žiadané aj prostredníctvom fondov EÚ na programové obdobie 2007 – 2013 v rámci Operačného programu Životné prostredie Prioritná os č. 3 Ochrana ovzdušia a minimalizácia nepriaznivých vplyvov zmeny klímy.

Hodnotenie udržateľnosti

Udržateľnosť projektu podporuje skutočnosť, že zásobovanie teplom v ÚVTOS Želiezovce predstavuje veľmi dôležitú prevádzkovú požiadavku, vzhľadom na vysokú koncentráciu osôb. Znižovanie nákladov na dodávky tepla predstavuje teda znižovanie požiadaviek na finančné dotácie zo štátneho rozpočtu, ktoré by boli potrebné na nákup zemného plynu.

Na základe vyššie uvedeného je možné skonštatovať, že výsledky projektu budú zachované a prijímateľ bude pokračovať v aktivitách, ktoré boli jeho predmetom.

Hodnotenie vplyvu

Pozitívne priame vplyvy: Zníženie emisií skleníkových plynov zo spaľovania zemného plynu v dôsledku použitia solárnej energie na prípravu teplej vody a zvýšenie účinnosti zariadení prevádzkovaných na zemný plyn.

Negatívne priame vplyvy: Projekt nevykazuje žiadne negatívne priame vplyvy.

Nepriame vplyvy: Ako pozitívny nepriamy vplyv možno označiť zníženie finančných požiadaviek na prevádzku ústavu zo štátneho rozpočtu a zlepšenie hygienických podmienok ubytovaných osôb. Nepriamy negatívny poznatok pracovníkov ústavu je skutočnosť, že z finančných úspor nedostáva ústav ani pomernú časť, ktorú by mohol ďalej investovať do oblasti úspor energií.

Vplyv na zamestnanosť: Projekt nevytvoril nové pracovné miesta.

Vplyv projektu na prierezové otázky:

Potenciál projektu k posilňovaniu princípov rodovej rovnosti je nulový.

Potenciál projektu k posilňovaniu princípov TUR je vysoký.

Potenciál projektu k posilňovaniu spolupráce s Nórskom, Islandom a Lichtenštajnskom je minimálny a spočíva v informovaní o poskytovaní finančných prostriedkov týmito krajinami.

Potenciál projektu vo vzťahu k možnosti zapojenia sa dobrovoľníkov do projektu je nulový.

Potenciál projektu dosahovať široký spoločenský konsenzus o projekte je vysoký. Projekt je prospešný pre obyvateľov obce (zlepšenie životného prostredia) a tiež je v súlade potrebami NSK a SR.

Hodnotenie hospodárnosti

Po preštudovaní dostupných podkladov týkajúcich sa posudzovaného projektu možno konštatovať, že ciele projektu definované v návrhu projektu, boli v celom rozsahu realizované na vysokej technologickej úrovni. Je teda predpoklad, že projekt je prínosom pre podporenú organizáciu, ako aj z hľadiska celoslovenského v oblasti úspor primárnych energetických zdrojov na báze zemného plynu a tiež v oblasti environmentálneho zaťaženia.

Dosiahnuté výsledky je možné na základe dostupných údajov a prehliadky v teréne považovať za adekvátne výške podpory.

Použitie technické riešenie zodpovedá stanoveným cieľom EÚ a Slovenskej republiky v oblasti využívania obnoviteľných zdrojov energie a redukcie emisií skleníkových plynov.

Hospodárnosť projektu sa prejavuje znížením nákladov na palivo, znížením potreby dovozu zemného plynu zo zahraničia (vplyv na bilanciu zahraničného obchodu Slovenskej republiky).

Veľmi kladne možno hodnotiť príspevok pracovníkov prijímajúcej organizácie, ktorí sa na realizácii projektu podieľali nad rámec svojich pracovných povinností a úspešnosť realizácie je v nemalej miere aj ich zásluhou.

5.4.4 SK0138 – Obnoviteľné zdroje energie na školách

Názov prijímateľa: Košický samosprávny kraj

Celkový grant: 834 119 EUR

Skutočne vyčerpaná suma: 830 547 EUR

Miesto realizácie: Zariadenia vybudované v rámci projektu sú umiestnené v piatich školách pod správou Košického samosprávneho kraja:

- Gymnázium Moldava nad Bodvou – kotolňa na biomasu
- Stredná veterinárna škola Košice Barca – kotolňa na biomasu
- Stredná poľnohospodárska priemyselná škola Moldava nad Bodvou – tepelné čerpadlo
- Stredná škola Sečovce – tepelné čerpadlo
- Stredné odborné učilište poľnohospodárske Medzev – kotolňa na biomasu.

Prioritná oblasť: Využitie obnoviteľných zdrojov energie a redukcia emisií skleníkových plynov.

Cieľom projektu je prostredníctvom využívania obnoviteľných zdrojov energie redukovať emisie skleníkových plynov.

Hodnotenie účinnosti

Predkladaný projekt zníži spotrebu importovaných fosílnych palív, zemného plynu, čím tiež prispeje k zníženiu emisií skleníkových plynov a vytvorí podmienky na nové pracovné miesta v oblasti dodávok biomasy. Zníženie spotreby fosílnych palív povedie k zníženiu environmentálneho zaťaženia v lokalitách inštalácie zariadení.

Vzhľadom na využitie v školách projekt prispeje k vzdelávaniu mladej generácie v otázkach ochrany životného prostredia a vybudované zariadenia budú slúžiť ako vzorové projekty pre ďalšie možné aplikácie.

Na základe osobnej návštevy na mieste realizácie projektov a po preskúmaní relevantných dokumentov je možné skonštatovať, že projekty splnili všetky očakávané ciele a hodnoty ukazovateľov týkajúce sa využitia obnoviteľných zdrojov energie, v tomto prípade drevnej štiepky z regionálnych zdrojov a využitia geotermálnej energie pomocou tepelných čerpadiel, čím sa znížili emisie CO₂ oproti pôvodnému prevádzkovému režimu so spaľovaním zemného plynu. Detailné údaje o úsporách budú k dispozícii až po dlhšej dobe štandardného využívania zariadení. Zaujímavé by bolo využiť prevádzkové výsledky z inštalovaných zariadení ako učivo pre študentov v oblasti využívania obnoviteľných zdrojov energie a znižovania zaťaženia ovzdušia emisiami znečisťujúcich látok. Samotný projekt môže v ďalšom slúžiť ako vzorový projekt pre ďalšie aplikácie v regióne, pre podobné školské zariadenia.

Ciele projektu boli dosiahnuté najmä:

- Znížením spotreby zemného plynu a využitím miestnych zdrojov paliva v prípade použitia biomasy a úplnou elimináciou emisií v lokalite inštaláciou tepelného čerpadla.
- Zabezpečením aspoň časti primárnych energetických zdrojov z regiónu, čím sa dosiahla spoľahlivosť dodávky tepla nezávislá od výkyvov importu zemného plynu zo zahraničia a zníženie variabilných nákladov na výrobu tepla.

Hodnotenie relevantnosti podpory

Na základe oboznámenia sa s relevantnými podkladmi projektu, údajmi z dotazníka a so zhodou s príslušnými právnymi predpismi je možné skonštatovať nasledovné:

- Projekt je v súlade s Konceptiou Košického samosprávneho kraja platnej v čase schvaľovania projektu, predovšetkým v rámci špecifického cieľa "Ochrana ovzdušia – znižovanie emisií".
- Ak by projekt nezískal podporu, nebol by vzhľadom na nedostatočné finančné možnosti prijímateľa realizovateľný.
- Finančné prostriedky na realizáciu projektu mohli byť žiadané aj prostredníctvom fondov EÚ na programové obdobie 2007 – 2013 v rámci Operačného programu Životné prostredie Prioritná os č. 3 Ochrana ovzdušia a minimalizácia nepriaznivých vplyvov zmeny klímy.

Hodnotenie udržateľnosti

Udržateľnosť projektu podporuje skutočnosť, že zásobovanie teplom uvedených škôl je trvalá aktivita a znížením variabilnej zložky nákladov na palivo, drevnú štiepku, prípadne elektriny pri použití tepelných čerpadiel, v porovnaní s využitím zemného plynu umožňuje udržiavať náklady na zásobovanie teplom na akceptovateľnej úrovni.

Dostatočná ponuka drevnej štiepky v okolí predstavuje základný predpoklad dlhodobého zdroja paliva pre kotly na biomasu a dodávka elektriny pre tepelné čerpadlá zo stabilnej siete prispievajú k predpokladu udržania prevádzky po dobu životnosti projektov.

Na základe vyššie uvedeného je možné skonštatovať, že investície budú v prevádzke zachované dlhodobo a prijímateľ bude pokračovať v aktivitách, ktoré boli predmetom projektu.

Hodnotenie vplyvu

Pozitívne priame vplyvy: Zníženie emisií skleníkových plynov zo spaľovania zemného plynu v dôsledku použitia drevnej štiepky a geotermálnej energie.

Negatívne priame vplyvy: Projekt nevykazuje žiadne negatívne priame vplyvy.

Nepriame vplyvy: Ako pozitívny nepriamy vplyv možno označiť stabilizáciu nákladov na vykurovanie v školách s inštalovaným novým zariadením. Nepriame negatívne vplyvy neboli identifikované.

Vplyv na zamestnanosť: Projekt priamo nevytvoril nové pracovné príležitosti, ale posilnil stabilitu existujúcich v oblasti dodávok drevnej štiepky.

Vplyv projektu na prierezové otázky:

Potenciál projektu k posilňovaniu princípov rodovej rovnosti je nulový.

Potenciál projektu k posilňovaniu princípov TUR je vysoký.

Potenciál projektu k posilňovaniu spolupráce s Nórskom, Islandom a Lichtenštajnskom je minimálny a spočíva v informovaní o poskytovaní finančných prostriedkov týmito krajinami.

Potenciál projektu vo vzťahu k možnosti zapojenia sa dobrovoľníkov do projektu je nulový.

Potenciál projektu dosahovať široký spoločenský konsenzus o projekte je vysoký. Projekt je prospešný pre obyvateľov jednotlivých oblastí a tiež je v súlade potrebami KSK a SR.

Hodnotenie hospodárnosti

Dosiahnuté výsledky je možné na základe dostupných údajov a prehliadky v teréne považovať za adekvátne výške podpory.

Použitie technické riešenie zodpovedá stanoveným cieľom EÚ a Slovenskej republiky v oblasti využívania obnoviteľných zdrojov energie a redukcie emisií skleníkových plynov.

5.5 Ochrana kultúrnych pamiatok

5.5.1 SK0035 – Obnova historického kultúrno-spoločenského centra Čierny orol v Prešove

Názov žiadateľa: Mesto Prešov

Celkový grant: 625 029 EUR

Skutočne vyčerpaná suma: 688 941 EUR

Miesto realizácie: Mesto Prešov

Prioritná oblasť: Uchovávanie európskeho kultúrneho dedičstva

Cieľom projektu je renovácia historickej budovy Čierneho orla v Prešove s celkovým cieľom zachovania budovy patriacej medzi európske kultúrne dedičstvo a rozšírenia a skvalitnenia poskytovaných služieb pre širšiu verejnosť.

Hodnotenie účinnosti:

Na základe osobnej návštevy na mieste realizácie projektu a po preskúmaní relevantných dokumentov je možné skonštatovať, že projekt splnil očakávané ciele a hodnoty ukazovateľov.

Ciele projektu boli dosiahnuté:

- sanáciou vlhkosti, izoláciou proti zemnej vlhkosti
- opravou krovu
- výmenou strešnej krytiny za krytinu z Cu plechu
- výmenou vonkajších okien a dverí
- rekonštrukciou rozvodov kúrenia, výmena radiátorov
- vybudovaním vlastnej kotolne.

Hodnotenie relevantnosti podpory

Multifunkčne využívaná budova ročne hostí takmer 200 kultúrnych, vzdelávacích a spoločenských podujatí a jej návštevnosť sa pohybuje okolo 60 tisíc ľudí ročne. Realizáciou projektu sa zvýšilo využitie nevyužívaných priestorov pre kultúrne účely, rozšíril sa počet kultúrnych služieb poskytovaných verejnosti (zvýšenie kapacity na 690 osôb, rozšírenie využívanej plochy o 60 m², zvýšenie ročnej návštevnosti na 65 000 osôb).

S ohľadom na uvedené možno tento projekt hodnotiť vysoko pozitívne z hľadiska relevantnosti využitia podpory.

Na základe oboznámenia sa s relevantnými podkladmi projektu, údajmi z dotazníka a so znením príslušnej PHSR je možné skonštatovať nasledovné:

- Projekt je v súlade s PHSR Prešovského samosprávneho kraja relevantného v čase schvaľovania projektu, kde v rámci strategickej oblasti „Cestovný ruch, kultúra a vonkajšie vzťahy“ je ako jeden z cieľov „Vznik a rozvoj komerčne orientovaných aktivít existujúcich kultúrnych zariadení“.
- Ak by projekt nezískal podporu, nebol by vzhľadom na nedostatočné finančné možnosti mesta realizovaný.
- Finančné prostriedky na realizáciu projektu by zrejme nemohli byť žiadané prostredníctvom fondov EÚ na programové obdobie 2007 – 2013. Obnovený objekt neslúži na podnikateľské účely v CR ani neslúži ako pamäťová alebo fondová inštitúcia. Slúži na spoločenské a kultúrne účely pre obyvateľov mesta a okolia. Obnova historických pamiatok je zahrnutá v dvoch operačných programoch:
ROP, Prioritná os 3 Posilnenie kultúrneho potenciálu regiónov infraštruktúra CR – podporované sú rekonštrukcie historických pamiatok, ktoré sú alebo po realizácii budú slúžiť pre činnosť pamäťových a fondových inštitúcií alebo na rozšírenie kultúrno-poznávacieho CR

OP KaHR, Prioritná os 3, Cestovný ruch – podporované sú projekty na rekonštrukciu historických objektov so zámerom ich využitia na účely CR.

Hodnotenie udržateľnosti

Mesto Prešov predpokladá spolufinancovať prevádzku rekonštruovaného objektu aj v budúcich rokoch, nakoľko ide o dôležité kultúrno-spoločenské centrum slúžiace obyvateľom mesta a jeho okolia.

Na základe vyššie uvedeného je možné skonštatovať, že výsledky projektu budú zachované a prijímateľ bude pokračovať v aktivitách, na ktoré objekt slúži.

Hodnotenie vplyvu

Positívne priame vplyvy:

- zrekonštruovaný objekt PKO
- zníženie energetickej náročnosti budovy
- zvýšenie počtu úžitkových plôch sál i počtu návštevníkov.

Negatívne priame vplyvy: Projekt nevykazuje žiadne negatívne priame vplyvy.

Nepriame vplyvy: Ako pozitívny nepriamy vplyv možno označiť priaznivý ohlas obyvateľov mesta na aktivity mesta Prešov v oblasti zachovania a rekonštrukcie kultúrno-historického objektu PKO. Negatívnym nepriamym vplyvom je zvýšenie spolufinancovania mesta Prešov oproti pôvodnému zámeru spôsobené nevyhnutnými prácami navyše.

Vplyv na zamestnanosť: Projekt vytvoril pracovné príležitosti pri realizácii projektu (práce pri rekonštrukcii budovy). Neboli vytvorené žiadne trvalo udržateľné pracovné miesta.

Vplyv projektu na prierezové otázky:

Potenciál projektu k posilňovaniu princípov rodovej rovnosti je vysoký. Výsledky projektu môžu využívať rovnako muži aj ženy.

Potenciál projektu k posilňovaniu princípov TUR je vysoký. Znížením energetickej náročnosti budovy PKO došlo k úspore prevádzkových nákladov. Vytvorením štatútu fondu mesto Prešov každoročne finančne prispieva na obnovu a ďalší rozvoj budovy.

Potenciál projektu k posilňovaniu spolupráce s Nórskom, Islandom a Lichtenštajnskom je minimálny a spočíva v informovaní o poskytovaní finančných prostriedkov týmito krajinami.

Potenciál projektu vo vzťahu k možnosti zapojenia sa dobrovoľníkov do projektu je nulový.

Potenciál projektu dosahovať široký spoločenský konsenzus o projekte je vysoký. Projekt je prospešný pre všetkých obyvateľov mesta a jeho okolia a tiež je v súlade potrebami PSK a SR.

Hodnotenie hospodárnosti

Dosiahnuté výsledky je možné na základe dostupných údajov, poskytnutých podkladov a s ohľadom na rozsah rekonštrukčných prác považovať za adekvátne výške podpory.

Použitie technické postupy zodpovedajú stanoveným cieľom. Prostriedky a opatrenia zvolené na dosiahnutie cieľov boli správne a v súlade s cieľmi.

5.5.2 SK0067 – Statické zabezpečenie havarijného stavu objektu zámku a bastiónov v Halíči

Názov žiadateľa: IMET a.s.

Celkový grant: 634 052 EUR

Skutočne vyčerpaná suma: 633 448 EUR

Miesto realizácie: Halíč

Prioritná oblasť: Uchovávanie európskeho kultúrneho dedičstva

Cieľom projektu je odstránenie statických porúch a havarijného stavu zámku Halič, čím sa predíde nezvratnému poškodeniu zámku, a tiež jeho sprístupnenie verejnosti s celkovým cieľom ochrany národnej historickej pamiatky pre budúce generácie a príspevanie k zachovaniu európskeho kultúrneho dedičstva.

Hodnotenie účinnosti:

Na základe osobnej návštevy na mieste realizácie projektu a po preskúmaní relevantných dokumentov je možné skonštatovať, že projekt splnil očakávané ciele a hodnoty ukazovateľov.

Ciele projektu boli dosiahnuté:

- statickým zabezpečením oporného hradobného muriva a bastiónov fortifikačného systému Haličského zámku
- vybudovaním novej plynovej prípojky a novej, kapacitne vyhovujúcej elektrickej prípojky s trafostanicou.

Hodnotenie relevantnosti podpory

Na základe realizovaných aktivít sa vytvorili podmienky pre komplexnú obnovu a revitalizáciu Haličského zámku, na vytvorenie nových pracovných miest a rozvoj cestovného ruchu v oblasti.

S ohľadom na uvedené možno tento projekt hodnotiť pozitívne z hľadiska relevantnosti využitia podpory.

Na základe oboznámenia sa s relevantnými podkladmi projektu, údajmi z dotazníka a so znením príslušnej PHSR je možné skonštatovať nasledovné:

- Projekt je v súlade s PHSR Banskobystrického samosprávneho kraja relevantného v čase schvaľovania projektu, kde v rámci rozvojových priorít je uvedená aj priorita „Ochrana, obnova a revitalizácia pamiatkového fondu a dobudovanie kultúrnej infraštruktúry (neživá kultúra)“.
- Ak by projekt nezískal podporu bol by realizovaný len v obmedzenom rozsahu.
- Finančné prostriedky na realizáciu projektu by mohli byť žiadané prostredníctvom fondov EÚ na programové obdobie 2007 – 2013 cez OP KaHR, Prioritná os 3, Cestovný ruch – podporované sú projekty na rekonštrukciu historických objektov so zámerom ich využitia na účely CR.

Hodnotenie udržateľnosti

Spoločnosť IMET a.s. v rámci svojich rozvojových aktivít investuje do rekonštrukcie Haličského zámku s cieľom vybudovať z tohto sídla zariadenie CR, ktoré bude poskytovať ubytovacie a stravovacie služby.

Na základe vyššie uvedeného je možné skonštatovať, že výsledky projektu budú zachované a prijímateľ bude pokračovať v aktivitách na celkové zrekonštruovanie objektu.

Hodnotenie vplyvuPozitívne priame vplyvy:

- pozitívny vplyv na statiku celého objektu zámku v Haliči
- vybudovanie novej prípojky napätia elektrickej energie, transformačnej stanice a plynovej prípojky umožní v budúcnosti poskytovať vyššiu kvalitu služieb v celom objekte zámku.

Negatívne priame vplyvy: Projekt nevykazuje žiadne negatívne priame vplyvy.

Nepriame vplyvy: Osadenie informačných tabúl v rámci publicity projektu zabezpečuje dlhodobú informovanosť všetkých cieľových skupín, že objekt je v rekonštrukcii a ako kultúrna pamiatka bude obnovený.

Implementáciou projektu nevznikli žiadne nepriame negatívne vplyvy.

Vplyv na zamestnanosť: Projekt vytvoril pracovné príležitosti pri realizácii projektu (práce pri rekonštrukcii objektu). Neboli vytvorené žiadne trvalo udržateľné pracovné miesta. Po ukončení komplexnej rekonštrukcie však bude vytvorených 10 až 20 nových pracovných pozícií.

Vplyv projektu na prierezové otázky:

Potenciál projektu k posilňovaniu princípov rodovej rovnosti je nulový. Realizácia projektu je len čiastočnou fázou celkovej rekonštrukcie a teda nemá priamy vplyv na rodovú rovnosť.

Potenciál projektu k posilňovaniu princípov TUR je vysoký. Zabezpečenie statiky umožnilo pokračovať v celkovej rekonštrukcii objektu.

Potenciál projektu k posilňovaniu spolupráce s Nórskom, Islandom a Lichtenštajnskom je minimálny a spočíva v informovaní o poskytovaní finančných prostriedkov týmito krajinami.

Potenciál projektu vo vzťahu k možnosti zapojenia sa dobrovoľníkov do projektu je minimálny. Dobrovoľníci by sa mohli podieľať na archeologických prieskumoch.

Potenciál projektu dosahovať široký spoločenský konsenzus o projekte je vysoký. Projekt je prospešný pre všetkých obyvateľov obce a jeho okolia a tiež je v súlade potrebami BBSK a SR.

Hodnotenie hospodárnosti

Dosiahnuté výsledky je možné na základe dostupných údajov, poskytnutých podkladov a s ohľadom na rozsah rekonštrukčných prác považovať za adekvátne výške podpory.

Použitie technické postupy zodpovedajú stanoveným cieľom. Prostriedky a opatrenia zvolené na dosiahnutie cieľov boli správne a v súlade s cieľmi.

5.5.3 SK0074 – ZELENÝ DOM - záchrana kultúrneho dedičstva v Banskej Štiavnici

Názov žiadateľa: ERB - Eduard Rada Breweries, s.r.o.

Celkový grant: 1 171 982 EUR

Skutočne vyčerpaná suma: 1 100 002 EUR

Miesto realizácie: Banská Štiavnica

Prioritná oblasť: Uchovávanie európskeho kultúrneho dedičstva

Cieľom projektu je prispieť k zachovaniu európskeho kultúrneho dedičstva a zároveň trvalo udržateľného rozvoja tradičných remesiel v regióne Banská Štiavnica so zameraním na pivovarníctvo.

Hodnotenie účinnosti:

Na základe osobnej návštevy na mieste realizácie projektu a po preskúmaní relevantných dokumentov je možné skonštatovať, že projekt splnil očakávané ciele a hodnoty ukazovateľov.

Ciele projektu boli dosiahnuté:

- komplexnou rekonštrukciou objektu „Čačányho dom“
- nainštalovaním technológie na tradičnú výrobu piva, zriadením reštauračných priestorov a školiaceho strediska.

Hodnotenie relevantnosti podpory

Projekt má dlhodobý prínos pre mesto a jeho okolie – zachováva kultúrne dedičstvo, rozvíja miestnu tradíciu varenia piva a gastronómie, zvyšuje zamestnanosť, prispieva k rozvoju kultúry a vzdelávania a celkovo napomáha rozvoju cestovného ruchu v oblasti.

S ohľadom na uvedené možno tento projekt hodnotiť vysoko pozitívne z hľadiska relevantnosti využitia podpory.

Na základe oboznámenia sa s relevantnými podkladmi projektu, údajmi z dotazníka a so znením príslušnej PHSR je možné skonštatovať nasledovné:

- Projekt je v súlade s PHSR Banskobystrického samosprávneho kraja relevantného v čase schvaľovania projektu, kde v rámci rozvojových priorít je uvedená aj priorita „Ochrana, obnova a revitalizácia pamiatkového fondu a dobudovanie kultúrnej infraštruktúry (neživá kultúra)".
- Ak by projekt nezískal podporu bol by realizovaný len v obmedzenom rozsahu.
- Finančné prostriedky na realizáciu projektu by mohli byť žiadané prostredníctvom fondov EÚ na programové obdobie 2007 – 2013 cez OP KaHR, Prioritná os 3, Cestovný ruch – podporované sú projekty na rekonštrukciu historických objektov so zámerom ich využitia na účely CR.

Hodnotenie udržateľnosti

Spoločnosť ERB - Eduard Rada Breweries, s.r.o. v rámci svojich rozvojových a obchodných aktivít zabezpečuje prevádzku v rekonštruovanom objekte. Poskytuje stravovacie, školiace a kultúrne priestory pre obyvateľov mesta a okolia a tiež pre všetkých návštevníkov regiónu. Uvarené pivo podáva nielen vo svojich reštauračných priestoroch, ale dodáva ho v rámci celej SR.

Na základe vyššie uvedeného je možné skonštatovať, že výsledky projektu budú zachované a prijímateľ bude pokračovať v aktivitách, pre ktoré je projekt určený, aj budúcich 10-tich rokoch.

Hodnotenie vplyvu

Pozitívne priame vplyvy:

- zrekonštruovanie národnej kultúrnej pamiatky
- zvýšenie zamestnanosti v meste (vytvorenie 15 nových pracovných miest)
- uchovávanie miestnej tradície varenia piva
- prispieva k rozvoju CR v regióne.

Negatívne priame vplyvy: Projekt nevykazuje žiadne negatívne priame vplyvy.

Nepriame vplyvy: Ako nepriame pozitívne vplyvy možno označiť pozitívny ohlas miestnych obyvateľov na zvýšenie úrovne reštauračných služieb a poskytovanie priestorov na školiace a kultúrne aktivity.

Ako nepriamy negatívny vplyv možno označiť zmenený rozpočet, vzhľadom na zmeny pri rekonštrukcii (budova je z 15. storočia a nebolo možné dopredu poznať presne všetky položky a ich objem) bol prijímateľ nútený nakoniec čerpať menej, ako bolo poskytnuté, pretože tieto položky sa v žiadosti nenachádzali, a naopak niektoré boli zbytočné.

Vplyv na zamestnanosť: Projekt vytvoril nové pracovné príležitosti pre 15 osôb.

Vplyv projektu na prierezové otázky:

Potenciál projektu k posilňovaniu princípov rodovej rovnosti je vysoký. Výsledky projektu môžu využívať rovnako muži aj ženy.

Potenciál projektu k posilňovaniu princípov TUR je vysoký. Zrekonštruovaný objekt je využívaný na komerčné účely najmä v oblasti CR.

Potenciál projektu k posilňovaniu spolupráce s Nórskom, Islandom a Lichtenštajnskom je minimálny a spočíva v informovaní o poskytovaní finančných prostriedkov týmito krajinami.

Potenciál projektu vo vzťahu k možnosti zapojenia sa dobrovoľníkov do projektu je nulový.

Potenciál projektu dosahovať široký spoločenský konsenzus o projekte je vysoký. Projekt je prospešný pre všetkých obyvateľov mesta a jeho okolia a tiež je v súlade potrebami BBSK a SR.

Hodnotenie hospodárnosti

Dosiahnuté výsledky je možné na základe dostupných údajov, poskytnutých podkladov a s ohľadom na rozsah rekonštrukčných prác a následného využitia objektu považovať za adekvátne výške podpory.

Použité technické postupy zodpovedajú stanoveným cieľom. Prostriedky a opatrenia zvolené na dosiahnutie cieľov boli správne a v súlade s cieľmi.

5.6 Opatrenia súvisiace s domácim násilím

5.6.1 SK0045 – Modernizácia a rekonštrukcia útulku pre matky v núdzi v Dome Červeného kríža v Snine

Názov prijímateľa: Slovenský Červený kríž, územný spolok Snina

Celkový grant: 387 600 EUR

Skutočne vyčerpaná suma: 426 744 EUR

Miesto realizácie: Dom Červeného kríža v Snine

Prioritná oblasť: Zdravie a starostlivosť o deti

Cieľom projektu bolo skvalitniť a zmodernizovať kapacity sociálnych a verejných služieb miestneho a regionálneho významu prostredníctvom Červeného kríža.

Hodnotenie účinnosti

Na základe osobnej návštevy na mieste realizácie projektu a po preskúmaní relevantných dokumentov je možné skonštatovať, že projekt splnil všetky očakávané ciele a hodnoty ukazovateľov.

Ciele projektu boli dosiahnuté najmä:

- Výrazným zlepšením hygienických podmienok ubytovania a sociálneho zázemia (WC, kúpeľne, pranie).
- Výrazným zlepšením podmienok pre poskytovanie ďalších doplnkových služieb sociálneho charakteru (poradenstvo, priestory pre personál).
- Aplikáciou moderných technológií a postupov (solárne kolektory na ohrev vody, využitie úžitkovej vody na splachovanie WC).
- Znížením nákladov na rozvoz stravy použitím účelového vozidla.

Hodnotenie relevantnosti podpory

Potreba pomoci matkám s deťmi v núdzi a poradenstvo pre hľadanie východísk z núdze je na území mesta i v blízkom okolí aktuálna téma už dlhšie obdobie. Na území mesta i v blízkom okolí sa nenachádza zariadenie podobného typu a vzhľadom na zhoršujúcu sa sociálnu situáciu rodín v posledných rokoch túto potrebu jednoznačne potvrdili.

Na základe oboznámenia sa s relevantnými podkladmi projektu, údajmi z dotazníka a so znením príslušnej PHSR je možné skonštatovať nasledovné:

- Projekt je v súlade s PHSR Prešovského samosprávneho kraja relevantného v čase schvaľovania projektu, špeciálne s cieľmi uvedenými v rámci Prioritnej témy „Zvýšenie kvality sociálnych služieb“.
- Ak by projekt nezískal podporu, nebol by vzhľadom na nedostatočné finančné možnosti územného spolku Červeného kríža v Snine realizovaný.
- Finančné prostriedky na realizáciu projektu mohli byť žiadané aj prostredníctvom fondov EÚ na programové obdobie 2007 – 2013 v rámci ROP Prioritná os č. 2 Infraštruktúra sociálnych služieb, sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately.

Hodnotenie udržateľnosti

Koncepcia projektu modernizácie a rekonštrukcie útulku pre matky s deťmi v núdzi v dome Červeného kríža v Snine je determinovaná dopytom po poskytovanom druhu sociálnej služby a výškou poskytovaného príspevku na prevádzku útulku Prešovského samosprávneho kraja. Technický projekt a technická realizácia je na dostatočnej úrovni zodpovedajúcej príslušným technickým predpisom a projektovej dokumentácii.

Udržateľnosť projektu podporujú aj aktivity (poradenstvo pre hľadanie východísk z núdze) realizované prijímateľom.

Po dobu desiatich rokov je vytváraný fond na udržiavanie realizovaného projektu v prevádzky schopnom stave podľa schválenej projektovej dokumentácie.

Na základe vyššie uvedeného je možné skonštatovať, že výsledky projektu budú zachované a prijímateľ bude pokračovať v aktivitách, ktoré boli jeho predmetom.

Hodnotenie vplyvu

Pozitívne priame vplyvy: Výrazné zlepšenie hygienických podmienok ubytovania a sociálneho zázemia, výrazné zlepšenie podmienok pre poskytovanie ďalších doplnkových služieb sociálneho charakteru, aplikácia moderných technológií a postupov, zníženie nákladov na rozvoz stravy použitím účelového vozidla.

Negatívne priame vplyvy: Negatívne priame vplyvy neboli identifikované.

Nepriame vplyvy: Nepriame pozitívne ani negatívne vplyvy neboli identifikované.

Vplyv na zamestnanosť: Projekt vytvoril pracovné príležitosti pri realizácii projektu (práce pri projektovaní a realizácii modernizácie a rekonštrukcie budovy. Trvalo udržateľné nové pracovné pozície neboli vytvorené.

Vplyv projektu na prierezové otázky:

Potenciál projektu k posilňovaniu princípov rodovej rovnosti je vysoký, nakoľko je zariadenie k dispozícii pre ženy aj mužov s deťmi.

Projekt má potenciál k posilňovaniu princípov TUR, predpokladom je dostatok sociálnych služieb poskytovaných v širšom území. Realizáciou projektu sa rozšírila ponuka nedostatkových sociálnych služieb v meste. Realizácia projektu má aj environmentálny rozmer použitím moderných technológií a postupov využitím alternatívnych zdrojov energie – solárne kolektory na ohrev vody, využitie úžitkovej vody na splachovanie.

Potenciál projektu k posilňovaniu spolupráce s Nórskom, Islandom a Lichtenštajnskom je vysoký a spočíva v odovzdaní skúseností s riadením a organizáciou obdobných centier v Nórsku.

Potenciál projektu vo vzťahu k možnosti zapojenia sa dobrovoľníkov do projektu je vysoký. Pomoc dobrovoľníkov ľuďom v núdzi a pre matky s deťmi, ktoré sa ocitli v kríze, je neoceniteľná. Dobrovoľníci významnou mierou môžu motivovať a byť nápomocní cieľovej skupine projektu.

Potenciál projektu dosahovať široký spoločenský konsenzus o projekte je vysoký. Projekt je prospešný pre všetkých obyvateľov mesta a okolia a tiež je v súlade potrebami PSK a SR.

Hodnotenie hospodárnosti

Dosiahnuté výsledky je možné považovať na základe dostupných údajov a prehliadky objektu za adekvátne výške podpory.

Použitie technické postupy rekonštrukcie zodpovedajú stanoveným cieľom.

Tak ako bol projekt a jeho ciele formulované – boli zvolené správne prostriedky a opatrenia na dosiahnutie cieľov.

5.6.2 SK0110 – Krízové centrum ochrany a podpory obetí násillia v rodinách v meste Považská Bystrica

Názov prijímateľa: Mesto Považská Bystrica

Celkový grant: 426 386 EUR

Skutočne vyčerpaná suma: 391 232 EUR

Miesto realizácie: Budova jaslí, ulica SNP 4489/155, Považská Bystrica

Prioritná oblasť: Zdravie a starostlivosť o deti

Cieľom projektu je vniesť inovatívnosť a komplexnosť pri poskytovaní služieb krízovej intervencie cieľovým skupinám.

Hodnotenie účinnosti

Na základe osobnej návštevy na mieste realizácie projektu a po preskúmaní relevantných dokumentov je možné skonštatovať, že projekt splnil všetky očakávané ciele a hodnoty ukazovateľov.

Ciele projektu boli dosiahnuté najmä:

- Vytvorením samostatných ubytovacích miestností pre obeť násillia.
- Rekonštrukciou priestorov bývalých jaslí a vytvorenie 443,9 m² úžitkovej plochy krízového centra.
- Vytvorením siedmich nových pracovných pozícií.

Hodnotenie relevantnosti podpory

V meste Považská Bystrica a blízkom okolí (okrese) neexistuje zariadenie, ktoré by slúžilo na priamu ochranu a podporu obetí násillia.

Na základe oboznámenia sa s relevantnými podkladmi projektu, údajmi z dotazníka a so znením príslušnej PHSR je možné skonštatovať nasledovné:

- Projekt je v súlade s PHSR Trenčianskeho samosprávneho kraja relevantného v čase schvaľovania projektu. V rámci tohto dokumentu sú v sociálnej oblasti prioritné nasledovné ciele – zvyšovanie úrovne poskytovaných sociálnych služieb, podpora služieb pre marginalizované skupiny občanov a týrané ženy, zabezpečenie rovnomernejšej siete zariadení sociálnych služieb.
- Ak by projekt nezískal podporu, nebol by vzhľadom na finančnú náročnosť mestom Považská Bystrica realizovaný.
- Finančné prostriedky na realizáciu projektu mohli byť žiadané aj prostredníctvom fondov EÚ na programové obdobie 2007 – 2013 v rámci ROP Prioritná os č. 2 Infraštruktúra sociálnych služieb, sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately.

Hodnotenie udržateľnosti

Koncepcia projektu vybudovania krízového centra ako zariadenia, v ktorom obeť násillia nájdu útočisko a odbornú pomoc, je determinovaná analýzou sociálnej situácie obetí násillia v širšom okolí Považskej Bystrice (cca 200 obetí násillia).

Technický projekt a technická realizácia je na dostatočnej úrovni zodpovedajúcej príslušným technickým predpisom a projektovej dokumentácii.

Udržateľnosť projektu podporuje aj sociálny dialóg a presadzovanie princípov komplexného a inovatívneho prístupu riadenia krízového centra, ktoré vyplýva aj zo spolupráce medzi krízovým centrom a mestskými inštitúciami, štátnymi inštitúciami, tretím sektorom a zdravotníckymi zariadeniami.

Po dobu desiatich rokov je vytváraný fond na udržiavanie realizovaného projektu v prevádzky schopnom stave podľa schválenej projektovej dokumentácie.

Na základe vyššie uvedeného je možné skonštatovať, že výsledky projektu budú zachované a prijímateľ bude pokračovať v aktivitách, ktoré boli jeho predmetom.

Hodnotenie vplyvu

Pozitívne priame vplyvy: Vytvorenie chýbajúcej kapacity tohto typu – krízové centrum, vytvorenie sociálneho zázemia obetiam násilia, poskytovanie doplnkových služieb sociálneho charakteru – linka pre obeť násilia.

Negatívne priame vplyvy: Negatívne priame vplyvy neboli identifikované

Nepriame vplyvy: Ako pozitívny nepriamy vplyv bola identifikovaná zvýšená dostupnosť sociálnych služieb pre týrané ženy, pre matky s deťmi v núdzi. Nepriame negatívne vplyvy neboli identifikované.

Vplyv na zamestnanosť: Projekt vytvoril pracovné príležitosti pri realizácii projektu (práce pri projektovaní a realizácii modernizácie a rekonštrukcie budovy) a bolo vytvorených 7 nových pracovných miest.

Vplyv projektu na prierezové otázky:

Realizáciou projektu krízového centra je vytvorený potenciál k dodržiavaniu princípov rodovej rovnosti – dodržiavanie ekonomických a sociálnych práv, ľudských práv, prevencia násilia.

Projekt má potenciál k posilňovaniu princípov TUR, predpokladom je dostatok sociálnych služieb poskytovaných v širšom území. Realizáciou projektu sa rozšírila ponuka nedostatkových sociálnych služieb v meste. Realizácia projektu má aj environmentálny rozmer použitím moderných technológií s cieľom pozitívneho vplyvu na energetickú efektívnosť.

Potenciál projektu k posilňovaniu spolupráce s Nórskom, Islandom a Lichtenštajnskom je vysoký a spočíva v odovzdaní skúseností s riadením a organizáciou obdobných centier v Nórsku.

Potenciál projektu vo vzťahu k možnosti zapojenia sa dobrovoľníkov do projektu je vysoký. Pomoc dobrovoľníkov ľuďom v núdzi a pre matky s deťmi, ktoré sa ocitli v kríze, je neoceniteľná. Dobrovoľníci významnou mierou môžu motivovať a byť nápomocní cieľovej skupine projektu.

Potenciál projektu dosahovať široký spoločenský konsenzus o projekte je vysoký. Projekt je prospešný pre všetkých obyvateľov mesta a okolia a tiež je v súlade potrebami TSK a SR.

Hodnotenie hospodárnosti

Dosiahnuté výsledky je možné považovať na základe dostupných údajov a prehliadky objektu za adekvátne výške podpory.

Použitie technické postupy rekonštrukcie zodpovedajú stanoveným cieľom.

Tak ako bol projekt a jeho ciele formulované – boli zvolené správne prostriedky a opatrenia na dosiahnutie cieľov.

5.6.3 SK0113 – Krízové centrum - rekonštrukcia a modernizácia objektu v hlavnom meste SR Bratislava

Názov prijímateľa: Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava

Celkový grant: 1 101 000 EUR

Skutočne vyčerpaná suma: 801 341 EUR

Miesto realizácie: Budova bývalej materskej školy, Budatínska ulica, Bratislava , mestská časť Petržalka

Prioritná oblasť: Zdravie a starostlivosť o deti

Cieľom projektu „Krizové centrum – rekonštrukcia a modernizácia objektu v hlavnom meste SR Bratislava“ bol doplniť chýbajúci článok v sociálnej sieti hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislava a tým optimalizovať jeho sociálnu pomoc.

Hodnotenie účinnosti

Na základe osobnej návštevy na mieste realizácie projektu a po preskúmaní relevantných dokumentov je možné skonštatovať, že projekt splnil všetky očakávané ciele a hodnoty ukazovateľov

Ciele projektu boli dosiahnuté najmä:

- Rekonštrukciou priestorov bývalej materskej školy a vytvorenie 1 235 m² úžitkovej plochy krízového centra.
- Rekonštrukciou a revitalizáciou 3 505 m² nezastavanej exteriérovej plochy
- Vytvorením pätnástich pracovných pozícií.
- Účinnosť cieľov – projekt sa nezameriava len na riešenie stavebných (rekonštrukčných) prác, ale vytvára ojedinelé odborné pracovisko poskytujúce nepretržitú celoročnú odbornú pomoc v zmysle zákona 305/2005 Z.z. o sociálno-právnej ochrane detí a kuratele absentujúceho na území hlavného mesta SR Bratislava.

Hodnotenie relevantnosti podpory

Projekt prispel k cieľom stanoveným v programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja, t.j. projekt v čase schvaľovania reflektoval najdôležitejšie potreby krajov stanovené vo vtedajšom programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja.

Na základe oboznámenia sa s relevantnými podkladmi projektu, údajmi z dotazníka a so znením príslušnej PHSR je možné skonštatovať nasledovné:

- Projekt je v súlade s PHSR Bratislavského samosprávneho kraja relevantného v čase schvaľovania projektu, špeciálne v rámci cieľa „Budovanie a modernizácia sociálnych zariadení“.
- Ak by projekt nezískal podporu, nebol by hlavným mestom SR Bratislava zrealizovaný.
- Finančné prostriedky na realizáciu projektu nemohli byť žiadané prostredníctvom fondov EÚ na programové obdobie 2007 – 2013 v rámci ROP Prioritná os č. 2 Infraštruktúra sociálnych služieb, sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately, nakoľko z tohto programu mohli byť spolufinancované len projekty z mimo bratislavských krajov.

Hodnotenie udržateľnosti

Koncepcia projektu dopĺňa štruktúru existujúcich sociálnych služieb, nakoľko v hlavnom meste Bratislava chýbalo zariadenie, ktoré by poskytovalo nevyhnutnú starostlivosť, potrebnú na úpravu výchovných a sociálnych pomerov dieťaťa, rodiny alebo fyzickej osoby, ktorá sa ocitla v krízovej situácii. Naliehavosť zriadenia krízového centra vychádza aj z dlhodobej odbornej praxe zamestnancov oddelenia sociálnych vecí Magistrátu hlavného mesta SR Bratislava.

Technický projekt a technická realizácia je na vysokej úrovni zodpovedajúcej príslušným technickým predpisom a projektovej dokumentácii.

V aktivitách, ktoré boli predmetom projektu sa bude pokračovať aj po jeho skončení.

Po dobu desiatich rokov je vytváraný fond na udržiavanie realizovaného projektu v prevádzky schopnom stave podľa schválenej projektovej dokumentácie.

Na základe vyššie uvedeného je možné skonštatovať, že výsledky projektu budú zachované a prijímateľ bude pokračovať v aktivitách, ktoré boli jeho predmetom.

Hodnotenie vplyvu

Pozitívne priame vplyvy: Vybudované krízové centrum s kapacitou 46 lôžok, zrevitalizované okolie centra, vytvorené pracovné miesta.

Negatívne priame vplyvy: Negatívne priame vplyvy neboli identifikované

Nepriame vplyvy:

Ako pozitívny nepriamy vplyv možno identifikovať pracovné stretnutie sociálnych pracovníkov mestských častí, hlavného mesta a neziskových organizácií na tému „Krizová pomoc – ľudská pomoc na profesionálnej úrovni“, kde hlavné mesto podrobne informovalo o projekte „Krizové centrum – rekonštrukcia a modernizácia objektu v hlavnom meste SR Bratislava“.

Nepriame negatívne vplyvy neboli identifikované.

Vplyv na zamestnanosť: Projekt vytvoril pracovné príležitosti pri realizácii projektu (práce pri projektovaní a realizácii modernizácie a rekonštrukcie budovy a novovytvorené pracovné miesta krízového centra v počte 15).

Vplyv projektu na prierezové otázky:

Potenciál projektu k posilňovaniu princípov rodovej rovnosti je vysoký. Samotná idea zriadenia krízového centra veľmi výrazne prispieva k presadzovaniu rodovej rovnosti.

Projekt má vysoký potenciál k posilňovaniu princípov TUR. Predpokladom je vytvorenie chýbajúceho zariadenia krízového centra na území hlavného mesta a tým sa rozšírila ponuka nedostatkových sociálnych služieb v hlavnom meste.

Realizácia projektu má aj environmentálny rozmer. Zateplením objektu, výmenou dverí a okien, inštaláciou meračov, inštaláciou pákových vodovodných batérií sa dosiahol pozitívny vplyv na energetickú efektívnosť.

Potenciál projektu k posilňovaniu spolupráce s Nórskom, Islandom a Lichtenštajnskom je vysoký a spočíva v odovzdaní skúseností s riadením a organizáciou obdobných centier v Nórsku.

Potenciál projektu vo vzťahu k možnosti zapojenia sa dobrovoľníkov je vysoký. Pomoc dobrovoľníkov ľuďom v núdzi a pre matky s deťmi pokladáme za významnú.

Potenciál projektu dosahovať široký spoločenský konsenzus o projekte je vysoký. Projekt je prospešný pre všetkých obyvateľov mesta a okolia a tiež je v súlade potrebami BSK a SR.

Hodnotenie hospodárnosti

Dosiahnuté výsledky je možné považovať na základe dostupných údajov a prehliadky objektu za adekvátne výške podpory.

Použité technické postupy rekonštrukcie a modernizácie zodpovedajú stanoveným cieľom.

Tak ako bol projekt a jeho ciele formulované – boli zvolené správne prostriedky a opatrenia na dosiahnutie cieľov.

5.7 Zhrnutie zistení, záverov a odporúčaní

5.7.1 Zistenia

Celkovo je možné skonštatovať nasledovné zistenia:

- Hodnotené projekty splnili očakávané ciele a dosiahli plánované hodnoty ukazovateľov.
- Projekty sú v súlade s PHSR príslušných samosprávnych krajov aktuálnych v čase schvaľovania projektu. Len jeden projekt (SK0015) má oporu v PHSR kraja len okrajovo. Vzhľadom na polohu kraja nie je v PHSR riešená problematika spolupráce SR-UA.
- Ak by projekty nezískali podporu, neboli by vzhľadom na nedostatočné finančné možnosti prijímateľov realizované alebo by boli realizované len v obmedzenom rozsahu.
- Výsledky projektov budú zachované a prijímatelia budú pokračovať v aktivitách, ktoré boli ich predmetom.
- Všetky hodnotené projekty vykazujú pozitívne priame a nepriame vplyvy.
- Negatívne priame vplyvy neboli identifikované.
- Nepriame negatívne vplyvy boli identifikované v troch prípadoch. V dvoch projektoch a súvisia so zmenou rozpočtu v neprospech prijímateľa. Tento stav bol spôsobený v priebehu implementácie a nebolo ho možné v čase schvaľovania predvídať. Jeden prijímateľ konštatuje, že z finančných úspor nedostáva ani pomernú časť, ktorú by mohol ďalej investovať do oblasti úspor energií.
- V rámci projektov boli vytvorené trvalo udržateľné pracovné miesta v siedmich projektoch (SK0074, SK0101, SK0128, SK0029, SK0099, SK0110, SK0113).
- Potenciál projektov k posilňovaniu princípov rodovej rovnosti je vysoký v siedmich projektoch. Vzhľadom na charakter ostatných projektov je hodnotený ako nulový.
- Potenciál všetkých hodnotených projektov k posilňovaniu princípov TUR je vysoký.
- Potenciál projektov k posilňovaniu spolupráce s Nórskom, Islandom a Lichtenštajnskom je minimálny. Len projekty riešiace opatrenia súvisiace s domácim násilím mali vyšší potenciál spolupráce.
- Potenciál projektov vo vzťahu k možnosti zapojenia sa dobrovoľníkov do projektu je v desiatich projektoch nulový, v jednom projekte je minimálny a v siedmich projektoch je vysoký. Vysoký potenciál majú hlavne projekty zaoberajúce sa sociálnou problematikou.
- Potenciál projektov dosahovať široký spoločenský konsenzus o projekte je vysoký. Projekty sú prospešné pre všetkých dotknutých obyvateľov a tiež sú v súlade potrebami samosprávnych krajov a SR.
- Dosiahnuté výsledky je možné na základe dostupných údajov a prehliadky v teréne považovať za adekvátne výške podpory.
- Použité postupy zodpovedajú stanoveným cieľom a technickým možnostiam.
- Tak ako boli projekty a ich ciele formulované, boli zvolené správne prostriedky a opatrenia na dosiahnutie cieľov.

5.7.2 Záver

Všetky hodnotené projekty spĺňajú požiadavky účinnosti, relevantnosti a udržateľnosti. Vykazujú pozitívne vplyvy a realizáciu ich aktivít je možné považovať za adekvátne výške podpory. V danom období neboli k dispozícii lepšie technické riešenia. V rámci projektov, ktoré sa zaoberajú rómskou problematikou, možno v danom období považovať niektoré realizované aktivity za inovatívne.

Pracovné príležitosti vytvárajú hlavne projekty, kde sú kultúrne pamiatky využívané na podnikateľské účely, a projekty, kde sú zriaďované nové sociálne zariadenia.

5.7.3 Odporúčania

Protipovodňové opatrenia

Podpora projektov týkajúcich sa revitalizácie vodných tokov a zlepšenia podmienok protipovodňovej ochrany má jednoznačne pozitívny význam aj v budúcnosti, pretože na Slovensku bola revitalizácia tokov a dostatočná protipovodňová ochrana zanedbávaná vládami posledných vyše 20 rokov.

Je dôležité, aby tieto projekty boli zosúladené s celkovou koncepciou protipovodňovej ochrany na Slovensku a prioritu pri výbere projektov tohto typu konzultovať s kompetentnými vodohospodárskymi orgánmi na základe objektívnych kritérií stanovených hierarchiou potrebnosti (napr. na základe máp povodňového rizika).

Navrhujeme v budúcnosti spracovať záplavové mapy aj pre ďalšie povodia a postupne pre celé územie Slovenska ako nevyhnutný podklad pre kompetentné rozhodovanie povodňového manažmentu.

Považujeme za vhodné, aby projekty boli súčasťou širších koncepčných protipovodňových opatrení, keďže najúčinnější je súbežná realizácia komplexu opatrení (spracovanie máp rizika a záplavových máp, návrh konkrétnych komplexných opatrení vhodných pre dané jednotlivé povodia, oblasti, mestá, obce a lokality).

Ochrana historických pamiatok

Podpora projektov týkajúcich sa rekonštrukcie a obnovy kultúrnych pamiatok má jednoznačne pozitívny význam aj v budúcnosti, pretože na Slovensku je táto oblasť dlhodobo finančne poddimenzovaná. Kultúrne pamiatky a v nich poskytované služby sú jedným z hlavných rozvojových prvkov CR.

Hodnotené projekty napomáhajú rozvoju CR v regiónoch. Výsledky dvoch projektov už slúžia verejnosti v rámci svojho určenia a jeden má vysoký potenciál toto dosiahnuť.

Navrhujeme poskytovať investičné granty aj v ďalšom programovom období s cieľom, aby objekty mohli byť zrekonštruované komplexne a následne slúžili verejnosti.

V rámci schválených rozpočtov navrhujeme umožniť zmenu rozpočtu (nie výšku ale jeho zloženie) v prípade, že počas realizácie rekonštrukčných prác dôjde k neočakávaným zmenám, ktoré nebolo možné v čase schvaľovania predvídať. Prijímateľ tak nebude nútený v krátkom čase hľadať prípadné dodatočné zdroje a získa väčšiu flexibilitu. Týmto opatrením sa eliminuje riziko, že projekt nebude v plnom rozsahu prevedený.

Riešenie rómskej problematiky

Podpora projektov týkajúcich sa marginalizovaných skupín obyvateľstva má jednoznačne pozitívny význam aj v budúcnosti, pretože na Slovensku je táto oblasť dlhodobo koncepčne neriešená a doteraz nie sú stanovené jasné pravidlá a riešenia. Rómska problematika je jedným z hlavných sociálnych problémov SR.

Hodnotené projekty napomáhajú riešeniu sociálnej situácie Rómov v dotknutých v regiónoch. Výsledky oboch projektov jednoznačne potvrdzujú správnosť cesty prostredníctvom komunitných centier a každodennej terénnej práce. Táto práca však musí byť trvalá a projekty musia zabezpečovať aj mnohoročnú prevádzku. Ukazuje sa, že len takáto forma zabezpečí efektivitu a udržateľnosť výsledkov.

Navrhujeme poskytovať investičné granty aj v ďalšom programovom období s cieľom, aby projekty mali zabezpečenú aj mnohoročnú prevádzku komunitných centier.

Navrhujeme pokračovať v aktivitách a legislatívnych snahách o komplexné riešenie rómskej problematiky na Slovensku. Je nevyhnutné zohľadňovať vzájomnú prepojenosť oblasti sociálnej práce, formálneho i neformálneho vzdelávania, zamestnanosti a kultúry s dôrazom na udržanie a rozvoj tradícií.

Inovácie v oblasti energetiky

Podpora projektov týkajúcich sa využívania obnoviteľných zdrojov energie s redukciami emisií skleníkových plynov a zvýšením využívania miestnych primárnych energetických zdrojov má jednoznačne pozitívny význam aj v budúcnosti, pretože Slovensko sa zaviazalo medzinárodnými dohodami znížiť emisie skleníkových plynov a zvýšiť využitie obnoviteľných energetických zdrojov pri zásobovaní energiami.

Je dôležité, že projekty takéhoto typu sú tiež v súlade s Energetickou koncepciou Slovenskej republiky a novelizovanými predpismi týkajúcimi sa emisií škodlivých látok zo spaľovacích zariadení.

Navrhujeme využiť skúsenosti z podobných projektov a grantových schém i pre iné lokality s podobnými charakteristikami tak, aby sa ciele znižovania emisií a závislosti od importovaných primárnych energetických zdrojov čo najviac implementovali na celom území Slovenska.

Pre grantové schémy týkajúce sa rozpočtových organizácií by bolo vhodné uvažovať o pridelení aspoň časti finančných úspor pre prijímajúcu inštitúciu na ďalší rozvoj energetického hospodárstva v oblasti úspor. Stimuloval by sa tým záujem príslušných pracovníkov na pokračovaní takýchto aktivít, ktorí často riešia takéto úlohy nad rámec svojich pracovných povinností.

Zaujímavé by bolo využiť prevádzkové výsledky zo zariadení inštalovaných v školách ako pomocné, praktické učivo pre študentov v oblasti využívania obnoviteľných zdrojov energie a znižovania zaťaženia ovzdušia emisiami znečisťujúcich látok.

Cezhraničná spolupráca s Ukrajinou

Projekt STRIPE sa týka zlepšovaniu realizácie politiky prostredníctvom zlepšovania strategickej inteligencie na základe politických rozhodnutí, ktoré vedú k zvyšovaniu životnej úrovne ľudí žijúcich na danom území. Projekt má jednoznačne pozitívny význam aj v budúcnosti, hlavne v situácii, keď sa Slovensko nachádza na konci rebríčka krajín EÚ v oblasti výskumu, vývoja a inovácií.

Považujeme za vhodné aby na základe výsledkov projektu bol navrhnutý vzor ekonomického, technologického a strategického spravodajstva pre tvorbu politik, stratégií a zaviesť regionálne inovačné stratégie.

Výsledky projektu umožňujú vytvoriť model cezhraničnej inovačnej politiky pohraničných regiónov východného Slovenska a Ukrajiny.

Pre budúce projekty v tejto oblasti navrhujeme, aby výsledky projektov boli tiež v ukrajinskom jazyku a v angličtine. Takto budú prístupné aj ukrajinskej strane, prípadne iným záujemcom z EÚ. Napr. v rámci projektu SK0015 sú výsledky prezentované okrem slovenskej mutácie aj v maďarčine, pričom projekt bol zameraný na spoluprácu SR-UA.

Tiež navrhujeme, aby boli projekty situované v prihraničných krajoch, nakoľko v PHSR iných krajov nie je táto spolupráca podporovaná.

Opatrenia súvisiac s domácim násilím

Podpora projektov týkajúcich sa pomoci obetiam násilia, zvýšenie dostupnosti nedostatkových sociálnych služieb a zlepšenie hygienických podmienok ubytovania a sociálneho zázemia má jednoznačne pozitívny význam aj v budúcnosti, pretože na Slovensku stúpol dopyt po niektorých druhoch sociálnych služieb, najmä pre ľudí, ktorí sa ocitli v krízovej situácii – strata bývania, týranie a ohrozenie žien a maloletých detí.

Daný typ sociálnej služby nie je vhodné spájať s inými typmi sociálnych služieb, ale za významné pokladáme budovanie nadstavbových druhov sociálnych služieb ako je napríklad sociálne bývanie (matky s deťmi po uplynutí doby poskytovania sociálnej služby v krízovom centre, resp. v zariadení núdzového bývania spravidla nemajú možnosť a dostatok finančných prostriedkov na úhradu vlastného bývania alebo podnájmu a preto dochádza k výmene klientov medzi zariadeniami a vzniká tzv. začarovaný kruh krízovej intervencie). Sociálne bývanie by malo existovať pri zariadeniach núdzového bývania ako nadstavba poskytovanej sociálnej služby – pozostávalo by z obytných buniek (izba, kuchynský kút a sociálne zariadenie (sprcha, WC, umývadlo) s vlastnými meračmi spotreby energie, klienti by uhrádzali kompletne náklady za spotrebu energií a intervenciou sociálnych pracovníkov by sa učili samostatnému životu a hospodáreniu s finančnými prostriedkami. Tzv. sociálne byty budované samosprávami sú vzhľadom na výšku nákladov, nájomné a energie nedostupné pre spomínaný druh klientely.

Je dôležité, aby tieto projekty boli zosúladené s Národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb Slovenskej republiky a prioritu pri výbere projektov tohto typu konzultovať s kompetentnými odborníkmi z praxe v oblasti poskytovania sociálnych služieb na základe objektívnych kritérií stanovených hierarchiou potrebnosti.

Vzhľadom na rôzny dopyt po sociálnych službách a niektoré nedostatkové sociálne služby navrhujeme v budúcnosti spracovať mapu jednotlivých sociálnych služieb v SR a zistiť chýbajúce resp. nedostatkové druhy služieb v regiónoch Slovenska a stanoviť minimálnu sieť sociálnych zariadení. Predišlo by sa tak nekontrolovanému budovaniu niektorých typov sociálnych služieb bez dopytu.

Významným prvkom skvalitnenia sociálnej služby je aj zapojenie dobrovoľníkov do činnosti sociálnych zariadení.

Považujeme za vhodné, aby projekty boli súčasťou širších koncepčných opatrení v oblasti poskytovania sociálnych služieb, keďže najúčinnější je súbežná realizácia komplexu opatrení (spracovanie máp sociálnych služieb, návrh konkrétnych komplexných opatrení vhodných pre dané jednotlivé oblasti, mestá, obce a lokality).

6 Analýza programových oblastí na roky 2009 - 2014

6.1 Analýza oblasti „Protipovodňové opatrenia“

Právny rámec v SR pre oblasť Protipovodňové opatrenia a súlad jednotlivých projektov s legislatívou

V čase schvaľovania projektov boli v platnosti tieto právne predpisy:

- Zákon 364/2004 Z.z. o vodách (v znení zmien 587/2004 Z.z., 230/2005 Z.z., 479/2005 Z.z., 532/2005 Z.z.)
- Zákon 666/2004 Z.z. o ochrane pred povodňami
- Zákon 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

V tom čase bol tiež aktuálny Program protipovodňovej ochrany SR do r. 2010 (Schválený Uznesením vlády Slovenskej republiky č. 31/2000 k správe o navrhovaných systémových opatreniach na ochranu pred povodňami a spôsobu financovania následkov spôsobených povodňami – Program protipovodňovej ochrany SR do r. 2010).

V súčasnosti sú platné tieto právne predpisy:

- Zákon 364/2004 Z.z. o vodách (v znení zmien 587/2004 Z.z., 230/2005 Z.z., 479/2005 Z.z., 532/2005 Z.z., 359/2007 Z.z., 514/2008 Z.z., 515/2008 Z.z., 384/2009 Z.z., 134/2010 Z.z., 556/2010 Z.z., 258/2011 Z.z.)
- Zákon 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 251/2010 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o vyhodnocovaní výdavkov na povodňové zabezpečovacie práce, povodňové záchranné práce a povodňových škôd
- Zákon 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (v znení zmien 275/2007 Z.z., 454/2007 Z.z., 287/2009 Z.z., 117/2010 Z.z., 145/2010 Z.z., 258/2011 Z.z.)

V súčasnosti je aktuálny aj Program revitalizácie krajiny a integrovaného manažmentu povodí Slovenskej republiky (Schválené Uznesením vlády Slovenskej republiky č. 556/2010 k návrhu princípov, zásad a rámcových podmienok pre zabezpečenie prevencie pred povodňami, znižovanie povodňových rizík, rizík sucha, ostatných rizík náhlych prírodných živelných pohrôm a integrovaného manažmentu povodí).

Z porovnania legislatívy vyplýva zásadná zmena prístupu štátu k ochrane pred povodňami.

Komentár:

Rozhodnutím vlády SR č. 555/2010 z 27. 8. 2010 boli plány a opatrenia týkajúce sa ochrany pred povodňami prevedené do pôsobnosti splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre územnú samosprávu, integrovaný manažment povodí a krajiny a následne určených „konzultantov“.

Dôvod je možné predpokladať z textu uvedenom v Programe revitalizácie krajiny a integrovaného manažmentu povodí Slovenskej republiky:

„Doterajšie technické opatrenia protipovodňovej ochrany vo viacerých oblastiach Slovenska a v povodiach takmer všetkých väčších tokov v súčasnosti už nedokážu dostatočne zohľadňovať podstatu a dynamiku procesov a činností prebiehajúcich a vykonávaných na územiach povodí, v lesnej a poľnohospodárskej krajine, v urbárnych zónach, v intravilánoch miest a obcí, pri výstavbe dopravnej a priemyselnej infraštruktúry, pri projektovaní zastavaných plôch. Napriek realizovaným opatreniam v posledných dvoch desaťročiach narastal odtok dažďovej vody z územia/krajiny, ktorý v súčasnosti prevyšuje kapacity vybudovaných technických protipovodňových opatrení.

Riešenie nie je v rozširovaní existujúcich a v budovaní nových, kapacitne väčších sústav rýchlych odtokov dažďovej vody, ale v zabezpečení vyvážených systémov súčasne chrániacich vodu v prostredí a súčasne umožňujúcich bezpečné odvádzanie prirodzených prebytkov vody z prostredia riečnou sieťou.“

Pozn. 1: Nový prístup je realizovaný tzv. Prvým a Druhým realizačným projektom Programu revitalizácie krajiny.

Pozn. 2: Názor odbornej a vedeckej vodohospodárskej a hydrologickej obce - nová aktuálna koncepcia je celkovo zlá a opatrenia ňou stanovené a realizované sú neúčinné. Realizácia je sprevádzaná nehospodárnym míňaním štátnych prostriedkov.

Pripomienky k legislatíve a koncepciám:

- Legislatíva je v oblasti povodní ťažkopádna, komplikovaná a často vyvoláva v úradníkoch príslušných orgánov zmätky. Nedokázala správne rozdeliť kompetencie medzi vodohospodárov, obce a bezpečnostné zložky.
- Veľmi problematické je to v oblasti koncepcie protipovodňovej ochrany.

Príčiny:

1. Systém vodného hospodárstva v oblasti ochrany pred povodňami na Slovensku bol od polovice 60.tých rokov (po povodni na Dunaji) predmetom intenzívnej reštrukturalizácie. Bol vybudovaný funkčný systém úprav tokov a budovania protipovodňových objektov. Systém podnikov správy tokov, tzv. Povodí, mal jednoznačné kompetencie, podporované bolo kvalitné personálne a technické zabezpečenie. Systém začal chátrať po r. 1990 najmä v dôsledku finančného poddimenzovania (na povodne neboli vyčlenené dostatočné prostriedky 4 volebné obdobia po sebe).
2. V súčasnosti je preferovaný projekt splnomocnenca vlády Ing. Kováča a garanta programu protipovodňových opatrení Ing. Kravčíka. Spočíva v predpoklade, že povodniam sa dá zabrániť zadržením vody v krajine budovaním drobných opatrení typu „prehrádzka z prútia“, „vsakovacie jamky“, čím sa znížia povodňové prietoky. Prednosťou malo byť, že opatrenia sú schopné realizovať aj nezamestnaní v obciach, čím sa „ušetří“. Skúsenosti s realizovaním tohto programu

dokazujú, že tieto opatrenia nie sú schopné prietoky znížiť prakticky vôbec, pretože už prvé väčšie zrážky spôsobili deštrukciu a zničenie opatrení bez protipovodňového efektu.

Súlady projektov s legislatívou

V súvislosti s hodnotenými projektmi možno konštatovať, že opatrenia realizované v hodnotených projektoch dodržiavajú zásady zakotvené v legislatíve a štátnych programoch v čase schvaľovania projektov a aj v súčasnosti - zaisťujú bezpečné odvedenie vôd z intravilánu obcí korytami tokov, t.j. zaisťujú ich dostatočnú kapacitu.

6.2 Analýza oblasti „Cezhraničná spolupráca s Ukrajinou“

Legislatíva, o ktorú sa opiera rozvoj cezhraničnej spolupráce s Ukrajinou, bola v čase schvaľovania projektov rovnaká ako je v súčasnosti.

Národný legislatívny rámec cezhraničnej spolupráce

- Článok 66 ústavného zákona č.460/1990 Zb. Ústavy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov vyplýva právo obce združovať sa s inými obcami na zabezpečenie vecí spoločného záujmu
- Zákon č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov ukladá explicitne prostredníctvom ustanovenia §21 možnosť medzinárodnej spolupráce zo strany slovenských obcí
- Podľa §4, zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, môže dôjsť k vytvoreniu medzinárodnej organizácie vo forme združenia územných celkov alebo orgánov
- Dohody o medzinárodnom združení upravuje aj Príloha k dohovoru Rady Európy č.106 „Európsky rámcový dohovor o cezhraničnej spolupráci medzi územnými celkami alebo orgánmi“, pričom ako príklady uvádza:
 - rámcová dohoda o vytvorení konzultačnej skupiny medzi miestnymi orgánmi
 - rámcová dohoda o koordinácii v riadení cezhraničných miestnych verejných záležitostí
 - rámcová dohoda o vytvorení cezhraničného združenia medzi územnými celkami
 - rámcový kontakt o poskytovaní prác alebo služieb medzi miestnymi orgánmi v pohraničných oblastiach
 - rámcový kontakt o poskytovaní prác alebo služieb medzi miestnymi orgánmi
 - rámcovú dohodu o vytvorení orgánov cezhraničnej spolupráce medzi miestnymi orgánmi

Pokiaľ ide o verejné vysoké školy, základný rámec ich cezhraničnej spolupráce poskytuje §6 zákona č.131/2002 Z.z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

- Zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja – tento zákon poskytuje najširší legislatívny rámec cezhraničnej spolupráce všetkých možných subjektov
 - §2, ods.2 písmeno k – podpora regionálneho rozvoja zameraná aj na medzištátnu, cezhraničnú a medziregionálnu spoluprácu v oblasti regionálneho rozvoja
 - §13 – ustanovenia týkajúce sa postavenia a pôsobenia euroregiónov
 - §15 – ustanovenia týkajúce sa postavenia a pôsobenia iných právnických osôb

Medzinárodný legislatívny rámec cezhraničnej spolupráce

- Európsky rámcový dohovor o cezhraničnej spolupráci medzi územnými celkami alebo orgánmi (Oznámenie č.78/2001 Z.z. o uzavretí Európskeho rámcového dohovoru o cezhraničnej spolupráci medzi územnými celkami alebo orgánmi)
- Oznámenie Slovenskej republiky č.79/2001 Z.z. o uzavretí Doplnkového protokolu k Európskemu rámcovému dohovoru o cezhraničnej spolupráci medzi územnými celkami alebo orgánmi)
- Európska charta miestnej samosprávy (oznámenie Slovenskej republiky k pristúpeniu č.336/2000 Z.z.), článok 10 tejto charty umožňuje miestnym orgánom spoluprácu s miestnymi orgánmi v iných krajinách.

V súlade s uvedenými medzinárodnými dokumentmi i v súlade s platnou legislatívou, Slovenská republika uzavrela bilaterálne medzivládne dohody o cezhraničnej spolupráci so všetkými susediacimi krajinami:

- Oznámenie č.44/1995 Z.z. o uzavretí Dohody medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Poľskej republiky o cezhraničnej spolupráci
- Oznámenie č.164/2001 Z.z. o uzavretí Dohody medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Českej republiky o cezhraničnej spolupráci
- Oznámenie č.172/2001 Z.z. o uzavretí Dohody medzi vládou Slovenskej republiky a Kabinetu ministrov Ukrajiny o cezhraničnej spolupráci
- Oznámenie č.4/2002 Z.z. o uzavretí Dohody medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Maďarskej republiky o cezhraničnej spolupráci medzi územnými celkami alebo orgánmi
- Oznámenie č.407/2004 Z.z. o uzavretí Rámcovej zmluvy medzi Slovenskou republikou a Rakúskou republikou o cezhraničnej spolupráci medzi územnými celkami alebo orgánmi

Slovensko-Ukrajinská cezhraničná spolupráca

- Zákon č.416/2001 Z.z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja KSK z roku 2002
 - Špecifický cieľ č.5 – Rozvoj a posilnenie postavenia Košického samosprávneho kraja na národnej a medzinárodnej úrovni
 - Opatrenie č.2 – Rozvoj a posilnenie medziregionálnej, cezhraničnej a medzinárodnej spolupráce
 - Opatrenie č.5 – Vytvorenie komunikačnej a informačnej platformy pre zlepšenie spolupráce subjektov regionálneho rozvoja
- Dokument bilaterálnej pomoci Slovenska „Plán pomoci Slovenskej republiky Ukrajine pri plnení Akčného plánu Európska únia – Ukrajina“, schválený uznesením vlády SR č. 854 dňa 26.10.2005
- Rámcová dohoda o spolupráci medzi Košickým samosprávnym krajom a Zakarpatskou oblastnou štátnou administratívou zo dňa 28.8.2006

Pripomienky k legislatíve a koncepciám:

- Legislatíva je v oblasti cezhraničnej spolupráce (hlavne s Ukrajinou) zdržanlivá, nekonkrétna a mnohokrát len formálna.
- Mnohokrát kritizovaný a diskutovaný problematický prechod štátnou hranicou Sk-Ua sa aj napriek veľkej snahe zainteresovaných nedarí vyriešiť.

Príčiny:

- Slovensko ako člen Schengenského priestoru musí dodržiavať všetky predpisy a nariadenia týkajúce sa ochrany vonkajšej Schengenskej hranice. Tento fakt znamená zdĺhavé colné odbavenie pri vstupe z Ukrajiny na Slovensko (ale aj do Maďarska a Poľska). Širšej slovensko-ukrajinskej spolupráci by výrazne pomohli zmeny a úpravy pri prechode štátnej hranice. Na Slovensku ale aj na Ukrajine je v súčasnosti mnoho inštitúcií a organizácií, ktoré rozvíjajú medzinárodnú spoluprácu buď na základe realizácie programov Európskej únie, poprípade na základe družobných a partnerských zväzkov. Komplikovaný prechod štátnou hranicou (hlavne z Ukrajiny na Slovensko) odrádza mnohých od smerovania svojich aktivít za východnú hranicu Slovenska.
- Slovenskí zákonodarcovia by úpravou legislatívy, hlavne v oblasti spôsobu a pravidiel prechodu Sk-UA štátnej hranice, otvorili možnosť intenzívnejšie spolupracovať a vytvárať zväzky s Ukrajinou. Pokiaľ k takýmto úpravám nedôjde, bude spolupráca medzi SK a UA skôr doménou "skalných" ako širokej slovenskej obce.

Súlad projektov s legislatívou

V súvislosti s hodnoteným projektom možno konštatovať, že opatrenia realizované v hodnotených projektoch dodržiujú zásady odporúčané v legislatíve a štátnych programoch v čase schvaľovania projektov a aj v súčasnosti.

6.3 Analýza oblasti „Riešenie rómskej problematiky“

Právny rámec v SR pre oblasť Riešenia rómskej problematiky a súlad jednotlivých projektov s legislatívou

Projekty v prípravnej fáze (rok 2008) a v realizačnej fáze (rok 2009) neboli zastrešované legislatívou, ktorá by samostatne riešila rómsku problematiku.

V čase schvaľovania projektov boli v platnosti tieto právne predpisy:

V prípravnej fáze bol legislatívny rámec vymedzený jediným kľúčovým zákonom zo sociálnej oblasti, v rámci ktorého je riešená aj rómska problematika, a to Zákomom č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov a úprav.

Z neho boli postupne vyčleňované jednotlivé oblasti, ktoré sa vzhľadom na svoj obsah a kompetencie stali významnými do takej miery, že bolo nevyhnutné ich samostatné rozpracovanie do kľúčových zákonov sociálnej oblasti:

- Zákon č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi v znení neskorších predpisov a úprav
- Zákon č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele v znení neskorších predpisov a úprav
- Zákon č. 447/2008 Z.z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia v znení neskorších predpisov a úprav.

Sociálnu oblasť ďalej dopĺňali:

- Zákon č. 36/2005 Z.z.. o rodine v znení neskorších predpisov a úprav
- Výnos Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR z 05. decembra 2007 č. 29775/2007-II/1 o poskytovaní dotácií v pôsobnosti MPSVaR SR (doplnený znením Výnosu MPSVaR SR z 26. decembra 2008 č. 23609/2008-II/1).

V súčasnosti sú platné tieto právne predpisy:

Rok 2008 bol v znamení dôležitej legislatívnej zmeny a to schválením Zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a následnými úpravami jednotlivých zákonov sociálnej oblasti (uvedené vyššie).

Rómska problematika bola riešená len ako integrálna súčasť vyššie uvedenej celistvej legislatívy, pričom od roku 2004 až po súčasnosť boli realizované pilotné a následné projekty podporujúce terénnu a komunitnú sociálnu prácu, či už pod záštitou Úradu splnomocnenca vlády pre rómsku problematiku SR, Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Fondom sociálneho rozvoja Bratislava zo ŠR SR alebo ESF. Prostredníctvom Výnosu Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR z 05. decembra 2007 č. 29775/2007-II/1 o poskytovaní dotácií v pôsobnosti MPSVaR SR (doplnený znením Výnosu MPSVaR SR z 26. decembra 2008 č. 23609/2008-II/1) bolo možné realizovať rozvojové projekty a programy, zasahujúce do rómskej problematiky, ako zriaďovanie komunitných centier, tvorba a realizácia výchovno-vzdelávacích programov a podobne. Tieto prostriedky však neboli vždy dostačujúce, aby pokrývali záujem a potreby jednotlivých komunit, organizácií a regiónov Slovenska.

Rok 2010 a predovšetkým rok 2011 sa niesli v príprave zákonov a stratégií Národných projektov, ktoré by rómsku problematiku riešili ako celok, vrátane systematickej práce s komunitami, podporou vzniku a existencie komunitných centier a rozvojových programov samospráv a organizácií tretieho sektora. Možno konštatovať, že pri tvorbe legislatívy boli zohľadňované výsledky už realizovaných projektov terénnej a komunitnej sociálnej práce, práce v komunitných centrách v jednotlivých osadách na Slovensku i menších čiastkových projektov vzdelávania ako rómskych komunít, tak i odborníkov, pôsobiach v tejto oblasti.

Súčasná pripravovaná legislatíva zohľadňuje i potreby samosprávnych krajov a jednotlivých regiónov a samospráv, vyjadrené v programoch hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Práve tieto dokumenty by mali byť rozhodujúce pri tvorbe národných stratégií a legislatívy, nakoľko reflektujú potreby obyvateľstva, komunít a organizácií v nich pôsobiach. Tento trend bol vyjadrený i v Zákone č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách, kde bola obciam a mestám taxatívne vymedzená povinnosť tvorby a realizácie Komunitných plánov sociálnych služieb.

Pripravovaná národné projekty a legislatíva:

- Národný projekt Terénnej sociálnej práce v obciach.

Národný projekt Terénna sociálna práca v obciach, ktorý sa realizuje v rámci Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia, zásadným spôsobom mení a skvalitňuje výkon terénnej sociálnej práce, odbremeňuje obce od administratívy a znižuje náklady na ňu.

- Národný projekt Komunitné centrá.

Cieľom národného projektu je položiť základy dlhodobej stratégie rozvoja komunitných centier ako dôležitého nástroja sociálneho začleňovania marginalizovaných skupín.

- Zákon o sociálne vylúčených spoločnostiach.

Rámcové ciele zákona

- vytvorenie systematických podmienok a predpokladov na riešenie problémov koncentrovanej a generačnej chudoby a celkového vylúčenia príslušníkov sociálne vylúčených spoločností
- vytvorenie priestoru pre opatrenia k potláčaniu sociálneho vylúčenia a zániku sociálne vylúčených spoločností, integrácie ich obyvateľov
- odstraňovanie determinantov vzniku sociálneho vylúčenia a sociálne vylúčených spoločností (prevencia)
- vytváranie podmienok pre individuálnu sociálnu mobilitu.

Rok 2012 by mal byť rokom schválenia týchto návrhov, niektoré už prešli pripomienkovým konaním v parlamente a jednotlivých výboroch.

Pripomienky k legislatíve a koncepciám:

Na základe výsledkov už realizovaných projektov by bolo potrebné zabezpečiť odovzdávanie skúseností a poznatkov praxe do regiónov, kde venovanie pozornosti rómskej problematike nemá tradíciu a zázemie. *Je nevyhnutné vytvoriť priestor (legislatívny, finančný a personálny) na odovzdávanie príkladov dobrej praxe.*

Túto aktivitu považujeme za mimoriadne významnú pre úspešné spustenie národných projektov na Slovensku, aby nezostali dobré myšlienky len v legislatívnych rámcoch.

Príkladom môže byť i projektový zámer organizácie PRO DONUM (projekt Divé maky – šanca pre rómske talenty z celého Slovenska), ktorí chceli odovzdať poznatky, skúsenosti a „know how“ zahraničným partnerom. Tento ich zámer nebol podporený.

Súlady projektov s legislatívou

Realizované projekty v rómskej problematike podporené FM EHP a NFM v plnej miere reflektovali potreby komún a regiónov, čoho dôkazom je, že oblasti, v ktorých boli jednotlivé projektové aktivity realizované, sa stali rozhodujúcimi pre podporu na celonárodnej úrovni (komunitné centrá, vzdelávacie a výchovné aktivity, individuálna terénna sociálna práca s klientom a rodinou, komunitná sociálna práca).

Zároveň sú plne v súlade s legislatívou SR, strategickými koncepčnými a metodickými materiálmi na celonárodnej, krajskej, regionálnej i miestnej úrovni.

Oba projekty zohľadňujú a naplňujú dokumenty :

- Národný strategický referenčný rámec 2007 – 2013
- Národná Stratégia Trvalo Udržateľného rozvoja (TUR SR)
- Akčný plán štátnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži v SR na roky 2008 – 2013
- Komplexný rozvojový program rómskych osád na Slovensku
- Koncepcia rozvoja sociálnych služieb v KSK na roky 2007 – 2013
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja PSK na roky 2008 - 2015
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja BSK na roky 2007 - 2013

6.4 Analýza oblasti „Inovácie v oblasti energetiky“

Právny rámec v SR pre oblasť ochrany životného prostredia a využívania obnoviteľných zdrojov energie a súlad projektu s legislatívou

V čase schvaľovania projektov boli v platnosti tieto právne predpisy:

- STN 38 3350 Zásobovanie teplom – všeobecné zásady
- Zákon č. 302/2001 Z.z. „O samospráve vyšších územných celkov“
- Zákon č. 478/2002 Z.z. „O ochrane ovzdušia“
- Konceptia využívania obnoviteľných zdrojov energie (schválená uznesením Vlády SR č. 282 z 23. apríla 2003)

V rámci tejto koncepcie je konštatované:

Rozvoj využitia obnoviteľných zdrojov energie (patrí sem slnečná geotermálna, vodná a veterná energia, ako aj energia z biomasy a odpadu) je jednoznačne v súlade s týmito prioritami, a pozitívne sa prejaví v národnom hospodárstve SR vo viacerých dimenziách:

- Zvýšenie úrovne hodnotenia domácich zdrojov energie;
 - Zníženie závislosti na dodávkach energie zo zahraničia, ktoré v súčasnosti pokrývajú cca 90 % z celkovej spotreby primárnych zdrojov energie;
 - Zlepšenie zahraničnej obchodnej bilancie, pretože na celkovom dovoze sa dovoz primárnych zdrojov energie podieľa takmer 20%;
 - Zvýšenie bezpečnosti a spoľahlivosti dodávok energie;
 - Zníženie emisií skleníkových plynov, dosiahnuté zmenou štruktúry zdrojov energie, má pozitívny vplyv pre životné prostredie;
 - Zvýšenie ekonomických aktivít a vytváranie nových výrobných programov a ponuka nových pracovných príležitostí priamo ovplyvní tvorbu hrubého domáceho produktu a prispeje k zlepšeniu kvality života tak jednotlivcov ako aj celej spoločnosti.
- Zákon č. 523/2003 Z.z. „O verejnom obstarávaní“
 - Smernica č.2009/28/ES o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov
 - Smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/30/ES o podpore používania biopalív alebo iných obnoviteľných palív v doprave
 - Zákon 656/2004 Z.z. „O energetike a o zmene niektorých zákonov“,
 - Zákon 657/2004 Z.z. „O tepelnej energetike“,
 - EU KOM 2005/628 „Akčný plán o biomase“,
 - Akčný plán vyžívania biomasy na roky 2008 – 2013
 - Energetická politika Slovenskej republiky a Uznesenie vlády SR č. 29 z 11. januára 2006 k návrhu energetickej politiky SR
 - Programy hospodárskeho a sociálneho rozvoja BSK a KSK

- Regionálna energetická koncepcia využívania poľnohospodárskej a lesníckej biomasy Nitrianskeho kraja, Nitra, november 2006

V období schvaľovania projektov bol na Slovensku už rozbehnutý program využívania obnoviteľných zdrojov energie, najmä na báze drevnej štiepky. Slovenská legislatíva sa v tom období prispôbovala podmienkam legislatívy Európskej únie a niektoré predpisy, hlavne týkajúce sa emisií, boli v priebehu implementačného procesu sprísnené, hlavne v oblasti veľkých spaľovacích zariadení. Spaľovacie zariadenia malých výkonov, do ktorých spadá aj posudzovaný projekt, sú z hľadiska emisií stabilizované a vybudované zariadenie spĺňa emisné limity aj podľa nových predpisov. Slovenská republika implementuje Smernicu č. 2009/28/ES o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie. Okrem iného sa v nej konštatuje:

„Kontrola energetickej spotreby v Európe a väčšie využívanie energie z obnoviteľných zdrojov energie sú spolu s úsporami energie a vyššou energetickou efektívnosťou významnými súčasťami balíka opatrení potrebných na zníženie emisií skleníkových plynov a na dodržiavanie Kjótskeho protokolu k Rámcovému dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy a ďalších záväzkov Spoločenstva a medzinárodných záväzkov v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov po roku 2012. Tieto faktory zohrávajú taktiež dôležitú úlohu pri podpore bezpečnosti dodávok energií, podpore technického rozvoja a inovácií a poskytovaní príležitostí na zamestnanie a regionálny rozvoj, najmä vo vidieckych a izolovaných oblastiach“.

V súčasnosti sú platné tieto právne predpisy:

Okrem vyššie vymenovaných legislatívnych predpisov platia v tomto období aj:

- Smernica č.2009/28/ES o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov
- Zákon č. 137/2010 Z.z. „O ovzduší“
- Vyhláška ministerstva pôdohospodárstva, životného prostredia a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky č. 356/2010 Z.z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší
- Vyhláška č. 363/2010 Z.z. o monitorovaní emisií, technických požiadaviek a všeobecných podmienok prevádzkovania zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia a kvality ovzdušia v ich okolí.

Komentár:

V súčasnosti sa implementuje vyhláška o emisiách skleníkových plynov, pričom emisie CO₂ budú v prvom kroku spoplatnené pre veľké spaľovacie zariadenia, s potrebou nakupovať postupne progresívne rastúce množstvá povoleniek pre spaľovanie fosílnych palív a je predpoklad, že postupne prejde táto povinnosť aj na malé spaľovacie zariadenia. V tom prípade bude významná výhoda využívania systémov využívajúcich obnoviteľné zdroje energie, ktoré nebudú do tejto schémy zahrnuté.

Zdroje tepla, využívajúce biomasu z regiónu, zároveň znižujú nároky na import zemného plynu a vytvárajú aj nové pracovné príležitosti priamo v mieste spotreby. Náklady na palivo, finančné platby, takto ostávajú spolu s daňami v regióne.

Malé tepelné zdroje, s relatívne nízkou spotrebou drevnej štiepky, tiež prispievajú k ochrane biotopu a nevytvárajú tlak na dodávky veľkého množstva paliva, ktoré v niektorých prípadoch väčších spaľovacích zariadení vedie k nutnosti dovozu paliva na väčšie vzdialenosti.

V prípade problémov s dodávkami zemného plynu sú tieto zdroje spoľahlivejšie, lebo si môžu pripraviť vlastné zásoby paliva i na dlhšie obdobie.

V návrhu Národného akčného plánu pre energiu z obnoviteľných zdrojov energie sa stanovujú národné ciele členského štátu pre podiel energie z obnoviteľných zdrojov energie spotrebovanej v doprave a v sektore výroby elektriny, tepla a chladu v roku 2020, pričom sa zohľadnili vplyvy iných opatrení a politík súvisiacich s energetickou efektívnosťou na konečnú energetickú spotrebu. Navrhujú sa primerané opatrenia, ktoré sa majú prijať na dosiahnutie týchto národných celkových cieľov vrátane plánovaných štatistických prenosov. Dôležitou súčasťou tohto dokumentu sú opatrenia zamerané na rozvoj existujúcich zdrojov biomasy a využívanie nových zdrojov biomasy na rôzne použitia. K využívaniu biopalív sa viažu opatrenia, ktoré sa majú prijať na účely splnenia požiadaviek trvalej udržateľnosti.

Pripomienky k legislatíve a koncepciám:

Legislatíva v oblasti spaľovacích zariadení je v intenzívnom vývoji a často krát sa po implementácii opatrení na splnenie novej legislatívy zmenia legislatívne podmienky tak, že zariadenia po predchádzajúcej rekonštrukcii a značných investíciách nebudú ďalej spĺňať emisné limity a ešte nesplatená investícia sa priradí k novým vyvolaným investíciám. V súčasnosti je limitný rok 2016. Zatiaľ to platí pre veľké spaľovacie zariadenia.

Súlad projektov s legislatívou

V súvislosti s hodnotenými projektom možno konštatovať, že opatrenia realizované v hodnotenom projekte dodržia zásady odporúčané v legislatíve a štátnych programoch v čase schvaľovania projektu ako aj v súčasnosti – zaistiť spoľahlivú dodávku tepla obyvateľstvu so znížením emisií skleníkových plynov a využitím domácich zdrojov energie.

6.5 Analýza oblasti „Ochrana kultúrnych pamiatok“

Právny rámec v SR pre oblasť Ochrana kultúrnych pamiatok a súlad jednotlivých projektov s legislatívou

Ústava SR, ústavný zákon č. 460/1992 Zb. v znení ústavného zákona č. 244/1998 Z. z., ústavného zákona č. 9/1999 Z. z. a ústavného zákona č. 90/2001 Z. z. zakotvuje nasledujúce ustanovenie týkajúce sa oblasti kultúrnych pamiatok:

čl. 44 – povinnosť každého chrániť a zveľaďovať životné prostredie a kultúrne dedičstvo.

V čase schvaľovania projektov boli v platnosti tieto právne predpisy:

Základný právny dokument, ktorým sa riadila ochrana kultúrnych pamiatok v čase schvaľovania projektu je:

- Zákon NR SR č. 49/2002 o ochrane pamiatkového fondu (v znení zákona NR SR č. 479/2005 Z. z.), ktorý bol schválený 19. 12. 2001 s účinnosťou od 1. apríla 2002, ktorý usmerňuje ochranu a reštaurovanie pamiatok.

Tento zákon upravuje podmienky ochrany kultúrnych pamiatok a pamiatkových území v súlade s vedeckými poznatkami a na základe medzinárodných zmlúv v oblasti európskeho a svetového kultúrneho dedičstva, ktorými je Slovenská republika viazaná. Tiež upravuje organizáciu a pôsobnosť orgánov štátnej správy a orgánov územnej samosprávy, ako aj práva a povinnosti vlastníkov a iných právnických osôb a fyzických osôb a ukládanie pokút za protiprávne konanie na úseku ochrany pamiatkového fondu, ktorý je významnou súčasťou kultúrneho dedičstva a ktorého zachovanie je verejným záujmom.

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky je právnická osoba so sídlom v Bratislave, je rozpočtovou organizáciou štátu. Bol zriadený na výkon špecializovanej štátnej správy na ochranu pamiatkového fondu. Finančnými vzťahmi je zapojený na rozpočet ministerstva, vykonáva správu s celoslovenskou pôsobnosťou. Krajský pamiatkový úrad vykonáva štátnu správu vo svojom územnom obvode, ktorým je územný obvod kraja.

Súvisiace a doplňujúce právne dokumenty v tom čase boli:

- Zákon č. 200/1994 Z. z. o Komore reštaurátorov a o výkone reštaurátorskej činnosti jej členov.
- Zákon č. 138/1992 Zb. o autorizovaných architektoch a autorizovaných stavebných inžinieroch v znení neskorších predpisov.
- Zákon č. 459/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 138/1992 Zb. o autorizovaných architektoch a autorizovaných stavebných inžinieroch v znení neskorších predpisov.
- Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon)
- Zákon NR SR č. 479/2005 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov

- Oznámenie Federálneho ministerstva zahraničných vecí Českej a Slovenskej federatívnej republiky) č. 159/1991 Zb. o dojednaní Dohovoru o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva.
- Nariadenie vlády SR o pamiatkovej rezervácii Banská Štiavnica č. 280/2000 Z.z.
- Nariadenie vlády SR o pamiatkových rezerváciách Bardejov, Bratislava, Kežmarok, Levoča, Prešov, Spišská Kapitula, Spišská Sobota č. 596/2001 Z. z.
- Deklarácia Národnej rady SR o ochrane kultúrneho dedičstva č. 91/2001 Z.z.
- Zákon NR SR č. 100/2002 Z. z. o ochrane a rozvoji územia Banskej Štiavnice a okolia.
- Zákon NR SR č. 176/2002 Z. z. o ochrane a rozvoji územia Bardejov.
- Európsky dohovor o ochrane archeologického dedičstva (revidovaný) č. 344/2001 Z. z.
- Dohovor o ochrane architektonického dedičstva Európy č. 369/2001 Z.z.

V súčasnosti sú platné tieto právne predpisy:

Základné právne dokumenty, ktorým sa riadi ochrana kultúrnych pamiatok sú:

- Zákon NR SR č. 49/2002 o ochrane pamiatkového fondu (v znení zákona NR SR č. 479/2005 Z. z.), ktorý bol schválený 19. 12. 2001 s účinnosťou od 1. apríla 2002, ktorý usmerňuje ochranu a reštaurovanie pamiatok.
- Zákon č. 208/2009 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení zákona č. 479/2005 Z. z..

V súčasnosti je aktuálne aj Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na roky 2010 – 2014 v oblasti kultúry, kde je v časti Ochrana kultúrneho dedičstva uvedené:

Vláda SR vylepší legislatívne prostredie v oblasti kultúrneho dedičstva a pripraví strednodobé strategické materiály, ktoré stanovujú priority a ciele v oblasti rozvoja múzeí, galérií a knižníc, ako aj pamiatkového fondu.

Vláda SR bude realizovať projekty digitalizácie kultúrneho dedičstva a implementovať príslušné programy. Posilní postavenie knižníc ako centier vedomostí a poznania, využívajúc súčasné informačno-technologické možnosti. Zároveň podporí využívanie kultúrnych služieb pamäťových inštitúcií, múzeí a galérií na rozvoj cestovného ruchu.

Vláda SR zachová a obnoví pamiatky kultúrneho dedičstva aj s pomocou efektívneho využitia štruktúrálnych fondov v novom programovacom období.

Súvisiace a doplňujúce právne dokumenty:

- Vyhláška Ministerstva kultúry SR č. 253/2010 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.
- Zákon č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene a doplnení zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.
- Dohovor o ochrane kultúrneho dedičstva pod vodou č. 210/2009 Z.z.
- Zákon č. 200/1994 Z. z. o Komore reštaurátorov a o výkone reštaurátorskej činnosti jej členov.
- Zákon č. 138/1992 Zb. o autorizovaných architektoch a autorizovaných stavebných inžinieroch v znení neskorších predpisov.
- Zákon č. 459/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 138/1992 Zb. o autorizovaných architektoch a autorizovaných stavebných inžinieroch v znení neskorších predpisov.
- Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon)

- Zákon NR SR č. 479/2005 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č.50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Oznámenie Federálneho ministerstva zahraničných vecí Českej a Slovenskej federatívnej republiky) č. 159/1991 Zb. o dojednaní Dohovoru o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva.
- Nariadenie vlády SR o pamiatkovej rezervácii Banská Štiavnica č. 280/2000 Z.z.
- Nariadenie vlády SR o pamiatkových rezerváciách Bardejov, Bratislava, Kežmarok, Levoča, Prešov, Spišská Kapitula, Spišská Sobota č. 596/2001 Z.z.
- Deklarácia Národnej rady SR o ochrane kultúrneho dedičstva č. 91/2001 Z.z.
- Zákon NR SR č. 100/2002 Z.z. o ochrane a rozvoji územia Banskej Štiavnice a okolia.
- Zákon NR SR č. 176/2002 Z. z. o ochrane a rozvoji územia Bardejov.
- Európsky dohovor o ochrane archeologického dedičstva (revidovaný) č. 344/2001 Z.z.
- Dohovor o ochrane architektonického dedičstva Európy č. 369/2001 Z.z.

Slovenská republika má v súčasnosti 7 lokalít zapísaných do Zoznamu svetového dedičstva (UNESCO), z toho 5 lokalít patrí medzi kultúrne a 2 medzi prírodné dedičstvo.

Lokality kultúrneho dedičstva:

- Historické mesto Banská Štiavnica a technické pamiatky v jeho okolí,
- Levoča, Spišský hrad a kultúrne pamiatky okolia,
- Rezervácia ľudovej architektúry, Vlkolínec (všetky 3 zapísané v roku 1993),
- Historické centrum mesta Bardejov (zapísané v roku 2000),
- Drevené kostoly v slovenskej časti Karpatského oblúka (zapísané v roku 2008).

Lokality prírodného dedičstva:

- Jaskyne Slovenského a Aggtelekského krasu – spoločná lokalita s Maďarskou republikou (zapísaná v roku 1995), ktorá bola rozšírená o Dobšinskú ľadovú jaskyňu a Stratenú jaskyňu v roku 1997,
- Karpatské bukové pralesy, predstavujúce spoločné dedičstvo Slovenskej republiky a Ukrajiny (zapísané v roku 2007).

Súlady projektov s legislatívou

Pri realizácii projektov boli dohodnuté v zmysle § 11 odseku 2 písmeno d) pravidelné konzultačné stretnutia s metodikom KPÚ, aby nedošlo k neodvratným neodborným zásahom pri prípravách a realizácii projektov. V rámci metodických stretnutí sa vyriešili otázky farebnosti objektov, zachovania pôvodných architektonických prvkov objektov a z metodického hľadiska čo najlepšieho estetického a autentického vzhľadu pamiatky, čo sa úspešne pri troch hodnotených projektoch podarilo.

V súvislosti s hodnotenými projektmi možno konštatovať, že opatrenia realizované v hodnotených projektoch dodržiavajú zásady zakotvené v legislatíve a štátnych programoch v čase schvaľovania projektov a aj v súčasnosti.

6.6 Analýza oblasti „Opatrenia súvisiace s domácim násilím“

Právny rámec v SR pre oblasť rozvoja sociálnych služieb a súlad projektu s legislatívou

V čase schvaľovania projektov boli v platnosti tieto právne predpisy:

- Zákon 599/2003 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi
- Zákon 195/1988 Z.z. o sociálnej pomoci
- Zákon 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon 601/2003 Z.z. o životnom minime
- Zákon 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti
- Zákon 305/2005 Z.z. o sociálno-právnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- opatrenie 262/2005 o ustanovení súm životného minima

V tom čase bol tiež aktuálny Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na roky 2004 až 2006 a dokumenty Národná stratégia na prevenciu a elimináciu násillia páchaného na ženách a v rodinách, Národný akčný plán na prevenciu a elimináciu násillia páchaného na ženách 2005 - 2008 a Národný akčný plán na prevenciu a elimináciu násillia páchaného na ženách na roky 2009 – 2012.

V súčasnosti sú platné tieto právne predpisy:

- Zákon 599/2003 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 324/2009 Z.z., ktorým sa upravujú sumy dávky v hmotnej núdzi a sumy príspevku na bývanie
- Zákon 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Opatrenie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky 194/2011 Z.z. o úprave súm životného minima
- Zákon 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona 317/2009 Z.z., nálezU Ústavného súdu Slovenskej republiky 332/2010 Z.z., zákona 551/2010 Z.z. a zákona 50/2012 Z.z.
- Zákon 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov 297/2005 Z.z., 615/2006 Z.z., 201/2008 Z.z., 217/2010 Z.z.
- Zákon 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Vyhláška Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky 31/2004 Z.z., ktorou sa vykonáva §69 ods.1 zákona 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Vyhláška Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky 44/2004 Z.z., ktorou sa vykonáva §69 ods.2 zákona 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon 305/2005 Z.z. o sociálno-právnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Vyhláška Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky 643/2008 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona 305/2005 Z.z. o sociálno-právnej ochrane

detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

V súčasnosti sú aktuálne:

- Programy hospodárskeho a sociálneho rozvoja samosprávnych krajov
- Národná stratégia na prevenciu a elimináciu násilia páchaného na ženách a v rodinách
- Národný akčný plán na prevenciu a elimináciu násilia páchaného na ženách na roky 2009 – 2012 (2009)
- Národné priority rozvoja sociálnych služieb pre roky 2009 až 2013, ktoré sú odzrkadlením reálnej situácie poskytovania sociálnych služieb v SR, vychádzajú z potrieb identifikovaných v rámci SR a zároveň z priorít Európskeho spoločenstva. Národné priority sú východiskom pre obce pri vypracúvaní komunitných plánov sociálnych služieb a pre samosprávne kraje pri tvorbe koncepcií rozvoja sociálnych služieb.

Medzi národné priority rozvoja sociálnych služieb SR do roku 2013 patrí:

- Podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb
- Rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom
- Zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb
- Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb.

Z porovnania legislatívy vyplýva pokračovanie prístupu štátu k rozvoju sociálnych služieb. Prešovský samosprávny kraj dokonca viac ako v období realizácie projektu apeluje na rozvoj nedostatkových služieb.

Národné priority rozvoja sociálnych služieb

Z hľadiska finančnej udržateľnosti sociálnych služieb a zároveň zvyšovania kvality ich poskytovania je potrebné, aby obce a samosprávne kraje pri tvorbe komunitných plánov a koncepcií rozvoja sociálnych služieb a ich finančného zabezpečenia prihliadali na potreby svojho územia a na ich efektívne zabezpečenie. Jedným z ďalších zdrojov zabezpečenia sociálnych služieb sú okrem rozpočtov obcí, samosprávnych krajov a poskytovateľov sociálnych služieb aj prostriedky, ktoré môžu získať z prostriedkov grantových programov, štrukturálnych fondov, najmä z Európskeho sociálneho fondu (Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia), Regionálneho operačného programu (prioritná os 2. Infraštruktúra sociálnych služieb, sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately). Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR bude naďalej podporovať rozvoj sociálnych služieb prostredníctvom dotácií v rámci svojej dotačnej politiky.

Pripomienky k legislatíve a koncepciám:

- Legislatívu v oblasti poskytovania sociálnych služieb je potrebné novelizovať vzhľadom na rozdielny postoj k jednotlivým druhom poskytovateľov, stále sú poskytovatelia delení na verejných, neverejných, na poskytovateľov, ktorým je zriaďovateľom VÚC resp. obec, následne je aj financovanie zložitá, nerovnomerné. Je nutné financovanie sociálnych služieb zamerať na klienta, t.j. poskytovateľ bez rozdielu zriaďovateľa dostane finančný príspevok na príslušný počet klientov.
- Problém finančnej udržateľnosti projektov je nerovnomernom financovaní sociálnych služieb. V súčasnosti VÚC uzatvárajú zmluvy s neverejnými poskytovateľmi v zmysle platnej legislatívy avšak neverejní poskytovatelia nedostanú príspevok na skutočný počet klientov, ale na oveľa nižší počet klientov.

- Pri zabezpečení a rozvoji sociálnych služieb je potrebné klásť dôraz na klienta a teda poskytovateľovi sociálnych služieb poskytnúť príspevok na klienta a nie podľa druhu zriaďovateľa – verejný, neverejný a pod. Za súčasného stavu sú klienti umiestnení u neverejných poskytovateľov diskriminovaní. Problém čiastočne rieši novela 50/2012 Z. z. zákona 448/2008 Z. z. o sociálnych službách prijatá 31.1.2012, s účinnosťou od 1.3.2012.

Príčiny:

Systém financovania sociálnych služieb je roztrieštený vplyvom predchádzajúcej legislatívy a decentralizačných procesov. Vzniklo viacero druhov poskytovateľov, ktorí sú nerovnomerne financovaní:

VEREJNÍ POSKYTOVATELIA SOC. SLUŽIEB	Samospráva (85 zariadení SS) – zriadení pred 1.7.2002	Rozpočtová kapitola cez MF SR (prenesený výkon)
VEREJNÍ POSKYTOVATELIA SOC. SLUŽIEB	Samospráva – n.o. (115 zariadení) – zriadení po 1.7.2002	Dotácia schvaľovaná vládou v rokoch 2010 a 2011 – do r. 2009 cez VUC
VEREJNÍ POSKYTOVATELIA SOC. SLUŽIEB	Samospráva – vlastné zariadenia napojené na rozpočet VUC/obce	Rozpočet samosprávy
NEVEREJNÍ POSKYTOVATELIA SOC. SLUŽIEB	Charitatívne cirkevné organizácie ako účelové zariadenia	Čiastočná dotácia VÚC + Platby klientov + finančná podpora biskupských úradov
NEVEREJNÍ POSKYTOVATELIA SOC. SLUŽIEB	Neziskové organizácie, OZ, založené FO a PO	Čiastočná dotácia VÚC + platby klientov oveľa vyššie ako verejných

Súlad projektov s legislatívou

V súvislosti s hodnotenými projektmi možno konštatovať, že modernizácia a rekonštrukcia objektov s cieľom rozvoja sociálnych služieb dodržiava zásady odporúčané v legislatíve a štátnych programoch v čase schvaľovania projektov a aj v súčasnosti.

6.7 Zhrnutie zistení, záverov a odporúčaní

V hodnotenej oblasti „**Protipovodňové opatrenia**“ je možné skonštatovať, že:

- Hodnotené projekty sú plne v súlade s legislatívou a koncepčnými materiálmi platnými v čase schvaľovania projektov a sú aj v súlade so súčasne platnou legislatívou a koncepčnými materiálmi.
- V súčasnosti presadzovaná koncepcia protipovodňových aktivít je v rámci odbornej a vedeckej vodohospodárskej a hydrologickej obce považovaná za celkovo zlú a opatrenia ňou stanovené a realizované sú neúčinné.

Odporúčania na smerovanie podpory projektov v sledovanej oblasti v budúcom programovom období:

Vzhľadom na poddimenzovanosť financií v tejto oblasti aj naďalej podporovať projekty, ktoré zvyšujú ochranu pred povodňami, pričom je vhodné sa zamerať na podporu týchto typov projektov:

- Podporovať projekty na spracovanie záplavových máp pre jednotlivé povodia ako nevyhnutné podklady pre kompetentné rozhodovanie povodňového manažmentu.
- Podporovať projekty, ktoré v danej oblasti realizujú komplexné protipovodňové opatrenia pre dané územie (mesto, obec), t.j. vypracovať návrh príslušných komplexných opatrení a následne realizácia týchto opatrení.

V hodnotenej oblasti „**Ochrana kultúrnych pamiatok**“ je možné skonštatovať, že:

- Hodnotené projekty sú plne v súlade s legislatívou a koncepčnými materiálmi platnými v čase schvaľovania projektov a sú aj v súlade so súčasne platnou legislatívou a koncepčnými materiálmi.

Odporúčania na smerovanie podpory projektov v sledovanej oblasti v budúcom programovom období:

Vzhľadom na trvalý nedostatok financií v tejto oblasti aj naďalej podporovať projekty, ktoré podporujú rekonštrukciu a obnovovanie kultúrnych pamiatok, pričom je vhodné sa zamerať na:

- Podporu projektov tak, aby objekty mohli byť zrekonštruované komplexne a následne slúžili verejnosti.
- V rámci schválených rozpočtov umožnenie zmeny rozpočtu (nie jeho výšky ale jeho zloženia) v prípade, že počas realizácie rekonštrukčných prác dôjde k neočakávaným zmenám, ktoré nebolo možné v čase schvaľovania predvídať.

V hodnotenej oblasti „**Riešenie rómskej problematiky**“ je možné skonštatovať, že:

- Hodnotené projekty sú plne v súlade s legislatívou a koncepčnými materiálmi platnými v čase schvaľovania projektov a sú aj v súlade so súčasne platnou legislatívou a koncepčnými materiálmi.

Odporúčania na smerovanie podpory projektov v sledovanej oblasti v budúcom programovom období:

Vzhľadom na celospoločenskú nutnosť riešiť sociálne postavenie Rómov aj naďalej podporovať projekty, ktoré riešia zlepšenie postavenia týchto sociálnych skupín a to:

- Podporovaním projektov v súlade s pripravovanými a už čiastočne realizovanými legislatívnymi zámermi SR v sociálnej oblasti, prioritne pri snahách o komplexné riešenie rómskej problematiky.
- Využívaním príkladov dobrej praxe, ktoré boli vytvorené v rámci už podporených a realizovaných projektov.
- Podporovať projekty prinášajúce inovatívne metódy a formy práce s komunitami.
- Podporovať projekty tak, by umožňovali každodennú a trvalú prácu terénnych a vzdelávacích aktivít v rámci komunity.

V hodnotenej oblasti „**Inovácie v oblasti energetiky**“ je možné skonštatovať, že:

- Hodnotené projekty sú plne v súlade s legislatívou a koncepčnými materiálmi platnými v čase ich schvaľovania a sú tiež v súlade so súčasne platnou legislatívou a koncepčnými materiálmi európskej únie a Slovenskej republiky.
- Aktuálny stav vývoja využívania obnoviteľných zdrojov energie možno hodnotiť i napriek istému zaostávaniu oproti európskym trendom, ako progresívny. V legislatíve by bolo potrebné viac spolupracovať v oblasti povoľovania nových veľkých zdrojov s kompetentnými inštitúciami (napr. URSO) a prevádzkovateľmi distribučných sietí.

Odporúčania na smerovanie podpory projektov v sledovanej oblasti v budúcom programovom období:

Vzhľadom na finančnú náročnosť investícií v tejto oblasti aj naďalej podporovať projekty, ktoré zabezpečujú implementáciu zariadení využívajúcich obnoviteľné zdroje energie.

V hodnotenej oblasti „**Cezhraničná spolupráca s Ukrajinou**“ je možné skonštatovať, že:

- Hodnotený projekt je plne v súlade s legislatívou a koncepčnými materiálmi platnými v čase schvaľovania projektov a je aj v súlade so súčasne platnou legislatívou a koncepčnými materiálmi.
- Vysoká škola technická Košice ako realizátor projektu v súčasnosti (marec 2012) má schválené finančné prostriedky z projektu cezhraničnej spolupráce Maďarsko- Slovensko- Rumunsko-Ukrajina ENPI v ktorom chce nadviazať na realizovaný projekt „Využívanie strategickej integrácie pre zlepšenie inovačnej politiky – STRIPE“ a preniesť získané poznatky spoločne so svojimi ukrajinskými partnermi na Ukrajinu.

Odporúčania na smerovanie podpory projektov v sledovanej oblasti v budúcom programovom období:

Vzhľadom na poddimenzovanosť financií v tejto oblasti aj naďalej podporovať projekty, ktoré aktívne rozvíjajú cezhraničnú spoluprácu, pričom je vhodné zamerať sa na podporu projektov:

- Podporovať projekty žiadateľov s vybudovanými partnerskými vzťahmi na Ukrajine.
- Podporovať projekty, ktoré v danej oblasti realizujú komplexné riešenia určitých konkrétnych problematik pre dané územie, popri prípade odvetvie (podnikateľské odvetvie, cestovný ruch, školstvo, kultúra...).
- Nepodporovať projekty typu „Vytváranie nových partnerstiev medzi inštitúciami“. Tieto partnerstvá už bolo možné úspešne vybudovať aj v rámci iných projektov a podpôr aj z fondov Európskej únie.
- Nepodporovať projekty typu „Analýza prostredia“, ktoré zároveň v rámci projektu nevyužívajú výsledky analýzy a neriešia problematiku v analyzovanej oblasti.
- Výsledky projektov uvádzať tiež v ukrajinskom jazyku a v angličtine.
- Podporovať projekty situované v prihraničných krajoch, nakoľko v PHSR iných krajov nie je táto spolupráca podporovaná.

V hodnotenej oblasti „**Opatrenia súvisiace s domácim násilím**“ je možné skonštatovať, že:

- Hodnotené projekty sú plne v súlade s legislatívou a koncepčnými materiálmi platnými v čase schvaľovania projektov a sú aj v súlade so súčasne platnou legislatívou a koncepčnými materiálmi.
- V súčasnosti presadzovaná koncepcia rozvoja sociálnych služieb, ktorej cieľom je zvýšenie kvality a dostupnosti sociálnych služieb s dôrazom na rozvoj nedostatkových sociálnych služieb alebo na rozvoj sociálnych služieb, ktoré v jednotlivých samosprávnych krajoch a obciach úplne chýbajú nie je dôsledne napĺňaná. (V určitých oblastiach SR úplne absentujú niektoré druhy sociálnych služieb).
- Legislatívne nie je koncepčne doriešené financovanie sociálnych služieb tak, aby neboli diskriminovaní klienti u niektorých typov poskytovateľov sociálnych služieb.

Odporúčania na smerovanie podpory projektov v sledovanej oblasti v budúcom programovom období:

Vzhľadom na poddimenzovanosť financií v tejto oblasti aj naďalej podporovať projekty, ktoré riešia rozvoj poskytovaných sociálnych služieb rodinám a ľuďom v kríze a zlú sociálnu situáciu týraných žien s deťmi, pričom je vhodné sa zamerať na podporu týchto typov projektov:

- Podporovať projekty zamerané na služby krízovej intervencie pre ľudí v núdzi a rodiny v kríze.
- Podporovať projekty, ktoré v danej oblasti realizujú komplexné sociálne služby zamerané na sociálne služby krízovej intervencie – vrátane priestorov, odborného sociálneho a psychologického poradenstva a personálneho zabezpečenia s nutnosťou zaviazat príslušný samosprávny kraj poskytnúť financie na daný druh vybudovanej sociálnej služby a na

stanovenú kapacitu sociálnej služby (ak napr. samosprávny kraj poskytne príspevok na 6 klientov danej sociálnej služby a projektom vybudovaná kapacita je 35 klientov, potom je ohrozený TUR sociálnych služieb a je ohrozená udržateľnosť realizovaného projektu).

- Podporovať projekty zamerané na následné monitorovanie a sociálnu prácu s rodinami v kríze t.j. vypracovať návrh príslušných komplexných opatrení a následne realizácia týchto opatrení (budovanie zariadení následnej starostlivosti ako ďalší stupeň pomoci, na prelomenie tzv. začarovaného kruhu krízovej intervencie, t.j. nepresúvať klientov po uplynutí doby pomoci v zariadení do iného zariadenia, ale mať možnosť ponúknuť im alternatívne krízové bývanie – t.j. s pomocou a podporou sociálnych pracovníkov by si už klienti hradili náklady na bývanie sami, avšak boli by sprevádzaní sociálnymi pracovníkmi pri hospodárení s financiami, pri riešení krízových situácií a pod, nakoľko tzv. sociálne byty sú finančne nedostupné pre tento druh klientely.
- Podporovať projekty, ktoré budú spracovávať mapu jednotlivých sociálnych služieb v SR s cieľom zistiť chýbajúce resp. nedostatkové druhy služieb v regiónoch Slovenska a stanoviť minimálnu sieť sociálnych zariadení.

7 Zoznam príloh

Príloha 1: Poverenie na výkon evaluácie od verejného obstarávateľa

Príloha 2: Zoznam navštívených projektov vrátane dátumov návštev

Príloha 3: Dotazník

8 Referencie

Dotazníky

Ostatné priebežné správy o projektoch (Project Interim Report - PIR)

Plány realizácie projektov (Project Implementation Plan – PIP)

Podrobné hodnotiace správy (Detailed Appraisal Report – DAR)

Podrobné monitorovacie správy (Detailed Monitoring Reports – DMR)

Ponuky na poskytnutie grantu (Grant Offer Letter – GOL)

Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku

Správy o ukončení projektu (Project Completion Report – PCR)

Žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku

9 Vyjadrenie Národného kontaktného bodu

Národný kontaktný bod považuje túto správu za korektnú a konštruktívnu. Zároveň vyjadruje svoju spokojnosť s kvalitou správy a konštatuje, že boli dodržané zadávacie podmienky a požiadavky objednávateľa boli do veľkej miery splnené.

Táto správa je jedným z východísk pre nové programové obdobie Finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finančného mechanizmu, ktoré je charakteristické svojim programovým prístupom. Národný kontaktný bod je správcom šiestich z deviatich programov, ktoré budú na Slovensku implementované v programovom období 2009 – 2014.

Doterajšie smerovanie v týchto programoch je do značnej miery v súlade so závermi evaluačnej správy, čo bolo spôsobené aj priebežným predkladaním parciálnych výsledkov evaluácie. Národný kontaktný bod si je vedomý, že pri zohľadnení času poskytnutého na evaluáciu, použitých finančných prostriedkov a komplexných požiadaviek Národného kontaktného bodu uvedených v zadávacích podmienkach bol dodávateľ postavený do náročnej pozície. Zároveň je potrebné poznamenať, že sa dokázal s touto situáciou vyrovať, čoho výsledkom je táto evaluačná správa.

Príloha: Vyjadrenie p. Kováča, bývalého splnomocnenca vlády SR pre územnú samosprávu, integrovaný manažment povodí a krajiny

Stanovisko k bodu 2.3.1, kde sa navrhuje:

- *podporovať projekty na spracovanie záplavových máp* – tento návrh je nadbytočný nakoľko OP ŽP vyčlenil viac ako 10 mil. € na zabezpečenie týchto máp. Slovenský vodohospodársky podnik š.p. je prijímateľom tejto podpory a má za úlohu zabezpečiť tieto mapy pre všetky obce na Slovensku
- *podporovať projekty, ktoré v danej oblasti realizujú komplexné protipovodňové opatrenia pre dané mesto alebo obce (vrátane vypracovania návrhu a následnej realizácie týchto opatrení)* – návrh presahuje finančné možnosti FM EHP.

Strana 51 v bode 5.7.3 - platí vyššie uvedené. Návrh programu ACC bol podrobne prerokovaný s Donorskými partnermi programu, kde si získal ich podporu a to najmä komplexnosťou prístupu a možnosťou dosiahnuť konkrétne výsledky v krajine, pri zvýšení povedomia obyvateľstva, pričom nefinancuje duplicitne to, čo je financované z iných finančných nástrojov (ako napr. OP ŽP, Envirofond a pod.)

Stanovisko s informáciám na str. 54 až 56 v bode 6.1.:

- spracovateľ hodnotiaceho posudku nesprávne konštatuje, že Program revitalizácie krajiny a integrovaného manažmentu povodí SR zásadne mení prístup štátu, pričom hodnotitelia nesprávne uvádzajú, že program nahrádza doterajšiu protipovodňovú ochranu SR. Pre protipovodňovú ochranu SR platia usmernenia vymedzené tzv. Povodňovou smernicou EU (jej skrátenejší názov), ktorá bola transponovaná do zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami z ktorého vyplýva, že Slovenská republika má do konca roku 2015 vypracovať plány manažmentu povodňových rizík. Súčasťou týchto plánov bude aj program opatrení, na znižovanie povodňových rizík tak v oblasti prevencie ako aj pre znižovanie rizík počas povodňovej situácie samotnej. Tento plán ako aj program opatrení tak budú predstavovať hodnotiteľmi nazývané protipovodňové opatrenia. Program revitalizácie krajiny podporuje opatrenia na znižovanie nielen povodňových rizík, ale aj rizík sucha a rizík degradácie pôdy, teda rieši témy, ktoré sú aktuálne tak na európskej ako aj globálnej úrovni, pričom rozširuje doterajšie nástroje rezortných politík v oblasti pôdohospodárstva, vodného hospodárstva a ochrany prírody. Povodňová smernica mení prístup štátu k ochrane pred povodňami, lebo dáva dôraz na: znižovanie rizík a to tak počas povodne ako aj vo forme preventívnych opatrení ako je zadržiavanie dažďovej vody v krajine, ochrana pôdy pred vodnou eróziou a zlepšovanie retenčnej schopnosti pôdy a krajiny. Program revitalizácie naopak priamo podporuje tieto požiadavky Európskej komisie definované v Povodňovej smernici, navyše však revitalizáciou poškodených úsekov krajiny aj odpovedá na potreby v oblasti adaptácie krajinnej štruktúry na zmeny klímy a je plne v súlade so Stratégiou zeleného rastu OECD, stratégiou Európa 2020, Agendou 21 (TUR), Dunajskou stratégiou EK, Európskym dohovorom o krajine a Karpatským dohovorom.

Preto nemožno súhlasiť s vyjadreniami hodnotiteľov, že uznesením vlády SR č. 555/2010 z 27.8.2010 boli plány a opatrenia týkajúce sa ochrany pred povodňami presunuté do gescie splnomocnenca. Uvedeným uznesením bol schválený štatút splnomocnenca a bol vládou menovaný do funkcie, nedošlo tým však ku žiadnej kompetenčnej zmene. MŽP SR naďalej zabezpečuje podľa požiadavky

Európskej komisie prípravu plánov manažmentu povodňových rizík, ktoré nahradia doterajšie protipovodňové plány a postupy.

Výsledky dosiahnuté v prvom a druhom realizačnom projekte Programu revitalizácie krajiny pre rok 2011 preukázali pozitívny environmentálny, sociálny a hospodársky dopad revitalizačných opatrení zrealizovaných v 488 obciach na Slovensku počas ktorého bolo sezónne zamestnaných až 7700 ľudí, z toho 2/3 tvorili bývalí uchádzači o zamestnanie. Obce potvrdili ÚV SR v rámci pravidelných monitorovacích správ to, že zrealizované opatrenia im jednoznačne pomohli znížiť povodňové riziká ako aj riziká sucha pričom v mnohých obciach vďaka vykonaným opatreniam vôbec ani nedochádzalo k povodňovým situáciám počas privalových dažďov. Potrebne je podotknúť, že väčšina obcí zapojených do programu revitalizácie krajiny je ohrozovaná alebo poškodená povodňami aj niekoľkokrát do roka a vyregulovanie potoka v centre obce vo väčšine prípadov vôbec nerieši problém obce a zníženie povodňových rizík, naopak posúva problém a riziko na obec nachádzajúcu sa nižšie v povodí.

Dalo by sa polemizovať, že celá vodohospodárska a hydrologická obec tvrdí, že revitalizácia krajiny je zlá. Napríklad **Slovenská akadémia pôdohospodárskych vied so sídlom v Nitre (zahŕňa lesníkov, ekológov, pôdohospodárov, vodohospodárov) a Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR jednoznačne podporujú zachovanie Programu revitalizácie krajiny a jeho ďalší rozvoj tak v rámci rezortu ako aj v oblasti rozvoja výskumu a vývoja v oblasti revitalizácie krajiny.**

- Stanovisko hodnotiteľa, že doteraz vybudovaný systém protipovodňovej ochrany je funkčný a dobrý nie je pravdivý. Vybudované vodné diela sú z veľkej časti zanesené bahnom a štrkom, prestávajú plniť svoju funkciu, navyše stav poškodenia krajiny je taký vážny, že každý privalový dážď (ale už aj bežný dážď v mnohých prípadoch) už dnes znamená povodňové ohrozenie. Naopak systém vodného hospodárstva je potrebné zásadne reformovať, lebo je v hlbokkej kríze a je ekonomicky neudržateľný.

- **Konkrétny príklad z obce Nižný Slavkov:** Obec dostala podporu z FM EHP a NFM a zrealizovala úpravu koryta potoka v centre obce. Úprava potoka pomohla, ale samotná úprava by nebola udržateľná, ak by sa neriešila revitalizácia spádového povodia – poškodených úsekov krajiny nachádzajúcich sa nad obcou. Po dokončení úpravy potoka obec zasiahli v roku 2010 povodne, kedy vznikli škody v hodnote okolo 300 000 € a veľká časť novozregulovaného potoka bola zanesená štrkom z okolitých svahov, takže regulácia prestala plniť svoju funkciu. Obec však bola koncom roka zapojená do štartovacieho projektu Programu revitalizácie krajiny a rovnako aj do dvoch realizačných projektov Programu revitalizácie krajiny pre rok 2011. Celkovo sa tak zvýšila vodozádržná schopnosť poškodených úsekov krajiny v katastrálnom území obce o cca 50 000 m³, čo sa aj prejavilo počas ďalších privalových dažďov, ktoré tentoraz nespôsobili v obci škody.

Ing. Martin Kováč

bývalý splnomocnenec vlády SR pre územnú samosprávu, integrovaný manažment povodí a krajiny